

Kovčke gor, kovčke dol!

Najprej smo sprejeli načelna stališča o razvoju zasebne dejavnosti, zdaj pa le-te zakonsko omejujemo

V začetku julija je začel veljati zvezni zakon, ki dovoljuje zasebnikom prevoze le s tovornjaki do 5 ton nosilnosti. Zoper ta zakon so zasebni avtoprevozniki javno demonstrirali pred dnevi v Mariboru, Kopru in Ljubljani. Še pred njimi so se zoper ta zakon oglasili zvezni poslanci iz Slovenije, slovenska skupščina in njen izvršni svet. Le-ti so se zavzeli za to, da bi zasebno dejavnost urejala republiška zakonodaja, v skladu z okoliščinami in s potrebami v posamezni republiki.

Očitno pa so prevladala drugačna mnenja, češ da bi s tem uvedli v posameznih delih države bistveno drugačna merila in odnos do razvijanja zasebnih dejavnosti. Po teh mnenjih kaže proizvodno in storitveno obrt tudi drugače obravnavati kot dejavnosti na področjih, kjer se prepletata proizvodnja in promet (na pr. gostinstvo in avtoprevoznništvo).

Tako je vsa ta zadeva dobila mnogo širši družbeni okvir.

Ni še dolgo tega, ko smo na široko javno razpravljal o osebnem delu z zasebnimi proizvajalnimi sredstvi in pri tem zavzeli jasno načelno politično stališče, da zasebna dejavnost ni v nasprotju z našim družbeno ekonomskim in političnim sistemom. Ugotovili smo, da zdravo zasebno dejavnost nujno potrebujemo kot dopolnilo družbenega sektorja, seveda v okvirih, ki ne bodo dopuščala neupravičenega prisvajanja tujeja dela.

Takšna stališča smo sprejeli in zapisali v resolucijo

(Nadaljevanje na 3. str.)

Vida Tomšič v Črnomlju in v semiški ISKRI

V sredo, 9. julija popoldne, je članica sveta federacije Vida Tomšič v spremstvu Viktorja Avblja, člana predsedstva republiške konference SZDL, obiskala Črnomelj. S predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občine sta se pogovarjala o organizaciji proslave 50-letnice vinskih republike. Zanimala sta se tudi za gospodarski razvoj in problematiko občine, nato pa obiskala tovarno kondenzatorjev Iskra v Semiču. Vodja izmene Jakob Snoj je gostom razkazal proizvodnjo in jih seznanil z razvojnimi načrti kolektiva.

R. B.

BOGATO PRAZNOVANJE V ŽUŽEMBERKU

Kmetom smo doslej delali krivico!

Zakaj smo dopustili, da kmetje postajajo socialni problem? Odnos do kmetov je treba spremeniti - Novo športno igrišče, vodovod v Prapročah in uspela razstava mladih filatelistov

Letošnji krajevni praznik Žužemberka 13. julij in praznik šoferjev ter avtoprevoznikov so domačini svečano proslavili. Med največje do-

»Socializem ni graditev spomenikov, socializem je družbeni red za ljudi!« je na nedeljskem zborovanju v Žužemberku med drugim rekel dr. France Hočevar

sežke štejejo otvoritev novega vodovoda v vasi Praproče, izročitev športnega igrišča pri šoli svojemu namenu, uspelo razstavo mladih žužemberških filatelistov in svečano proslavo, na kateri je govoril republiški poslanec in podpredsednik IS SRS dr. France Hočevar, ter ne nazadnje še nastop žužemberčanom s prijetnim in nadvse domiselnim kulturnim programom.

VODOVOD V PRAPROČAH je ponovna nagrada za prizadevanje tako občanov

kot vodstva krajevne skupnosti v Žužemberku. Lepa zamisel dati ljudem osnovne življenjske pogoje (vodo), je spet rodila dober sad.

NOV ŠPORTNI STADION je, kljub temu da ni dokončno urejen, v nedeljo že doživel ognjeni krst: najprej so se srečali odbojkarji na tradicionalnem turnirju in tako otvorili športno sezono. Objekt je svečano izročil namenu predsednik krajevne skupnosti v Žužemberku Ivan Plut. Ob tej priložnosti ni pozabil omeniti prizadevanj krajevne skupnosti, občinske skupščine, delovnih organizacij ter občanov, ki

(Nadaljevanje na 18. str.)

Šentrupert - 70 let gasilstva

Prostovoljno gasilsko društvo iz Šentruperta slavi 70-letnico obstoja. Svoj praznik in stoletnico gasilstva na Slovenskem bodo proslavili v nedeljo, 20. julija, z veliko vrtno veselico. Ob tej priložnosti bodo izročili namenu tudi nov gasilski avtomobil, ki je prizadevnemu društvu z velikim delovnim območjem nujno potreben. Vabljeni so vsi prijatelji gasilstva.

TUDI KLUB POSLANCEV JE ZAJEL DOLENJSKE MEJE

Imamo nov dolenski klub poslancev

Dolenjski klub poslancev zajema 36 republiških in zveznih poslancev iz desetih občin - Poslanci in družbeni delavci so prizadeto razpravljali o nekaterih izkrivljanjih reforme - Predsednik novega kluba je republiški poslanec Jože Knez.

Poslanci iz desetih občin (Brežice, Črnomelj, Grosuplje, Kočevje, Krško, Metlika, No-

vo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje) ter družbenopolitični delavci iz istih občin so

se prejšnji četrtek zvečer zbrali v Dolenjskih Toplicah z namenom, da bi ustanovili nov, širši pokrajinski klub poslancev. Izvoliti je bilo treba novo vodstvo in sprejeti delovni program kluba. Razpravljali so tudi o predlogu za izdelavo elaborata o temeljnih osnovah regionalnega prostorskega razvoja za območje ožje Dolenjske, Kočevske, Spodnjega Posavja in Bele krajine. Poslanci in družbeni delavci so ob tej priložnosti kritično spregovorili še o nekaterih perečih politično-ekonomskih vprašanjih v Jugoslaviji.

Predsednik republiškega kluba poslancev Marjan Jen

ko je predlagal, da bi ustanovili širši klub poslancev za deset občin, o čemer se je razvila živahna razprava. Obrazložitev je bila dobro utemeljena, saj takšna oblika organizacije poslancev ne bo izključevala možnosti za njihovo povezovanje še v različnih drugih oblikah. Prebivalce tega območja veže zgodovinska preteklost, podobne navade, enak družbeno-ekonomski položaj in še marsikaj drugega.

Poslanci iz ožje Dolenjske, Bele krajine in Kočevske so se strinjali s predlagano obliko. Poslanec Dušan Lavrič iz Ribnice je povedal, da sodelovanje v okviru prejšnjega notranjskega kluba ni bilo ravno najboljšo in da se zato ogrevajo za dolenjski klub, če že ne morejo biti v ljubljanskem. Enakega mnenja je bil tudi Nace

(Nadaljevanje na 3. str.)

BOŽIDAR JAKAC: SLOVENSKI PARTIZAN

VRATA
OKNA
POLKNA
NA
ribnica KREDIT

»ALI NAS BODO DOMA RES VIDELI?« - tako so spraševali otroci prve izmed letošnjih kolonij Rdečega križa v Fazanu pri Portorožu, ko smo jih pretekli četrtek obiskali in za spominček fotografirali. Več o njih berite na 21. strani današnje številke! (Foto: T. Gošnik)

VREME

OD 17. DO 27. JULIJA

Nekako od 20. julija dalje nestalno s pogostimi padavinami in ohladitvami, včasih tudi trajen dež. Okrog 27. julija dvodnevno izboljšanje. Dr. V. M.

ZA DAN VSTAJE — 22. JULIJ

čestitamo vsem udeležencem naše
revolucije in pozdravljamo vse
naročnike, bralce ter sodelavce!

Uredništvo in uprava
DOLENJSKEGA LISTA

Zahodnonemški kancler Kiesinger je bil zelo presenečen, ko je po pošti prejel knjigo misli Mao Ce Tunga in zbirko Maovih značk. Predstavnik zahodnonemške vlade je v šali dejal, da bo kancler morda poslal v Peking značke krščanskodemokratske stranke... Na Cape Kennedyju, ameriskem vesoljskem oporišču, so dobili takole pismo od nekega dečka: »Izstrelitev vaše raketle je bila zelo dobra, mislim pa, da bi morali poslati na Luno žensko, ker moj očka pravi, da ženska, ki šofira, lahko zadene vse... Poročajo da bodo Izraelci zdaj dobili od Francozov 50 loncev bombnikov mirage in jeseni še 50 ameriških loncev bombnikov F-4. Očitno je nekdo izračunal, da je treba spet nekoliko okrepiti ravnotežje na Srednjem vzhodu... Medtem ko se pripravajo, kako organizirati pomoč v hrani stradalajočemu prebivalstvu Blafre v Nigeriji, ljudje v Blafri še naprej umirajo od lakote. Če bi umirali v Lagosu, glavnem mestu Nigerije, se ne bi tako obirali... V zadnjem tednu je spet prišlo do spopada med Kitajci in Rusi na območju Habarovska. Ne enih ne drugih ne moti, da zdaj teko pogajanja o meji v Habarovsku. Zaradi pogajanj se lahko ljudje še naprej med seboj pobijajo... Neki britanski starinar, ki je vohunil za južnoafriško obveščevalno službo v Londonu, je začutil, da mu grozi nevarnost od izdelovalcev. Ni šel na policijo, pač pa povabil snemalca televizije, da ga je na skrivaj spremljal tri dni na vse skrivne sestanke z južnoafriškimi obveščevalci. Televizijska oddaja je bila potem zelo zanimiva... Novi francoski predsednik Pompidou je že večkrat poudaril, da bo Francija zvesta de Gaullovi politiki. Ni pa povedal kako dolgo... Sovjetski voditelji ne bodo obiskali Romunije v drugi polovici julija. Nenadno so se premislili, ko so v Bukarešti in Washingtonu sporočili, da bo predsednik Nixon prišel drugrega avgusta na uradni obisk v Romunijo...

Kdo je pravi kmet?

Koristni predlogi komisije za kmečka vprašanja pri Socialistični zvezi Dobrepolje - Če drugo gospodarstvo ne more reševati vseh socialnih problemov v naši družbi, potem tega tudi kmetijstvo ne more!

Komisija za kmetijska vprašanja pri krajevni organizaciji socialistične zveze Dobrepolje je sestavila na drobni predlog, kako usmerjati in urejati zasebno kmetijstvo, da bi bilo za proizvajalce enako spodbudno kot zaposlitev delavcev. Predlogi temeljijo na gospodarskih osnovah. Kmetijstvo ne more bolj kot drugo gospodarstvo prispevati za reševanje socialnih problemov, čeprav jih je na vasi več kot v mestu.

Mnogi problemi nastajajo zaradi premalih kmetij. Med 100.000 kmečkimi družinami jih ima veliko tako malo posestva, da se na njih ne morejo preživljati tudi ob višjih odkupnih cenah. Precej pa je tudi večjih posestev, a na njih ni ljudi, ki bi jih lahko dobro obdelovali. Take kmetije se drobi- jo. Delavec, ki sem ga srečal na dvorišču velike kmetije na najbolj zaostalem kozjanskem območju, je povedal, da je včasih posestvo merilo 23 ha, sedveda z gozdom. Štirje bratje pa so si ga razdelili na štiri enake dele. A nobeden ne mo-

re dobro obdelovati svojega posestva. Vsi so namreč zaposleni. Tudi tisti brat, ki se stanuje v veliki kmečki hiši. Trije namreč imajo svoje hiše v Celju. Povedal je še, da bi zemljišča prodali če bi bila sila za denar. Tako pa odlašajo, četudi od njih nimajo posebne koristi. Zemljišča so slabo obdelana, veliki gospodarski poslopji pa sta prazni. Veliko kmečkih ljudi, ki živijo na premalih posestvih, pa ne more dobiti zaposlitve.

Podobno je tudi drugod. Zato bi bilo treba zastaviti drobnejše kmečkih posestev, potem pa jih začeti tudi vzdrževati oziroma zvečevati. Kdor si najde delovno mesto drugod, naj posli zemljo kmečkim ljudem, ki oči je radi obdelovali. Delavci - kmečki otroci naj b. dedovali le v denarju. Tako bi bilo treba določiti z zakonom.

Komisija v Dobrepolju razvija svoje misli še naprej. Vse sedanje lastnike posestev - v Sloveniji jih je 195.000 - bi bilo treba razvrstiti v tri razrede. V

PRVI SREČNEZI DOMOV - V skladu z odločitvijo predsednika Nixona, da bo zdaj odpoklical iz Vietnam 25.000 ameriških vojakov, so se prvi vojaki že odpravili domov. Na sliki jih vidimo na saigonskem letališču, kjer so prestopili iz helikopterjev, s katerimi so se pripeljali na letališče, v reakcijska vojaška letala. V Vietnamu je še vedno pol milijona ameriških vojakov. Telefoto: UPI

tedenski zunanjepolitični pregled

Tridnevna posvetovalna konferenca predstavnikov neuvrščenih držav v Beogradu je bila zelo delovna in zanimiva. Predstavniki neuvrščenih držav - največ jih je bilo iz Afrike in Azije, medtem ko je Latinska Amerika poslala predvsem opazovalce - so med razpravo poudarjali potrebo po razširitvi vestranskega posvetovanja in sodelovanja med neuvrščenimi.

Razumljivo je, da so številni predstavniki omenjali tisto, kar države v razvoju najbolj tare: čedalje večji prepad med razvitimi in nerazvitimi, neenake pogoje trgovanja, visoke cene končnih izdelkov in nizke cene surovin, ki jih predvsem proizvajajo države v razvoju, možnost večjega gospodarskega sodelovanja med neuvrščenimi, razisem in neokolonizacijam in podobno.

Na posvetovalnem sestanku je bilo tudi govora o možnostih za sklicanje konference neuvrščenih na najvišji ravni, to je konference šefov držav in vlad neuvrščenih, kakršni sta bili beograjska konferenca leta 1961 in kairska leta 1964. Ni bil glavni namen posveta sklepati o tej konferenci. Glavni namen posveta je bil proučiti sedanje stanje v svetovni politiki neuvrščenosti in poiskati učinkovitejša pota za medsebojno sodelovanje, za ugotovitev te politike in za ugotovitev, kateri so zdaj najvažnejši problemi.

Konferenca se torej ni odločila za sklicanje »vrhunške« konference. Uradno sporočilo pravi o tem: »Udeleženci posvetovalnega sestanka so soglasno izrekli potrebo po čimbolj aktivni udeležbi neuvrščenih držav v mednarodnem dogajanju in po osredotočenju prizadevanj v okviru OZN. S tem v zvezi so izmenjali mnenja o različnih oblikah in možnostih za redna in vseobsegajoča posvetovanja in sodelovanje in o umestnosti konference šefov držav neuvrščenih držav ob ustreznih pripravih.«

Pri tolikšni množici držav - zastopanih jih je bilo 51 - so bile nujne ocene o sedanjem stanju neuvrščenosti precej različne. Vsi so priznavali, da je slika res pisana in raznolika, toda eni so videli v tem nekaj razumljivega in naravnega, nekaj pa je treba upoštevati pri graditvi večje enotnosti in boljsega sodelovanja, drugi - predvsem alžirski delegat

— pa so v tej raznolikosti videli »popolno zmedo, ki označuje naš sestanek od prvega dne... in je samo bled odsvit zelo očitne oseke neuvrščenosti. Tako je menil alžirski delegat, ki se je na vse kriplice trudil, da bi to zmedo povzročil, ko se ni držal ne procedure ne časa, ki je bil določen za posamezne govornike in intervencije.

Bolj objektivno zveni ocena dopisnika Reuterja iz Beograda: »Kljub razhajanjem v stališčih so neuvrščene države dosegle v Beogradu veliko več enotnosti kot na kairski konferenci leta 1964.«

Ko to pismo, se trije ameriški astronomi priprav-

Neuvrščeni

ljajo na polet na Luno. Vse, kar je bilo pred tem, je bila pravzaprav priprava na glavno dejanje: prihod človeka na Zemljin satelit. Minilo je slabih deset let, kar je pokojni predsednik Kennedy določil načrt, po katerem bi moral Američan še pred koncem desetletja — to je še pred letom 1970 — stopiti na Lunino površino. V tem trenutku vse kaže, da se bo tako zgodilo.

Takrat so združene države še močno zaostajale v vesoljski tehniki — predvsem po moči nosilnih raket — za Sovjetsko zvezo in marsikdo je dvomil, ali se bo Kennedyjeva napoved res uresničila. Toda ZDA so z izredno visokimi stroški in s skrajno koncentracijo strokovnjakov in industrijskega napora dohiteli ZSSR, tako da danes ni mogoče reči, katera izmed supersil vodi.

Nihče pa se več ne slepi, da to ni napeta tekma ne samo v tehnologiji, ampak tudi za ugled v svetu. Sprva je kazalo, da Sovjetska zveza resno konkurira, da bi bila ona prva, ki bo poslala človeka na Luno, pozneje pa so sami Rusi dejali, da ima drugačne načrte. Kljub temu so štiri dni pred ameriško izstrelitvijo poslali na Luno avtomatsko postajo. Vseeno jim vendarle ni.

TELEGRAMI

RIM — Kljub razcepom v italijanski socialistični stranci in Nenijevemu odstopu se bo vlada le-vega centra v Italiji najbrž obdržala. Znova je dobil mandat za sestavo nove vlade Mariano Rumor.

HABAROVSK — Kitajski predstavniki na pogajanjih s sovjetskimi predstavniki v Habarovsku so najprej izjavili, da se ne bodo več pogajali, potem pa so ta sklep predikali. Ni znano, zakaj so to storili.

GLJU — Romunski voditelj Ceausescu je izjavil, da Romuni z velikim zadovoljstvom pričakujejo obisk predsednika Nixona. Ta obisk spada v okvir romunske zunanje politike, ki temelji na sodelovanju z vsemi državami ne glede na družbeno in politično ureditev.

VIENTIANE — Laoški kraljevski prestolnici Lamang Prabang so bila 7000 pripadnikov sil Patet

Lao in severnovietnamskih čet. Lamang Prabang leži 160 kilometrov severno od laoskega glavnega mesta Vientiana.

ORAN — V Oranu v zahodni Alžiriji se je začel proces proti 192 ljudem, ki so jih obtožili, da so leta 1967 sodelovali pri poskusu, da bi nasilno odstranili vlado Herarja Bumediena.

BONN — Ob referatu sovjetskega zunanjega ministra Gromikha na zasedanju vrhovnega sovjeta je bonski zunanji minister Willy Brandt predlagal ZSSR, da bi izmenjali deklaraciji, v katerih bi se odrekli uporabi sile kot metode urejanja problemov med državami.

ULI — Blatinski rudno je sporočil, da je v zadnjih dneh izgubilo življenje 250 ljudi zaradi fosfor- nih bomb, ki so jih uporabljale zvezne nigerijske čete v boju proti Biafranom.

BUDIMPEŠTA — Madžarska je izrazila željo, da bi se pridružila mednarodni organizaciji za trgovino in carine (GATT) kot redna članica.

JOZE PETEK

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

VELIKO BESEDI, MALO UKREPOV — Izvršni odbor republiške konference SZDL je prejšnji teden razpravljal o razvijanju kmetijstva. Ugotovil je, da imamo veliko proučevanj in načelnih smernic o razvoju kmetijstva, ni pa konkretnih ukrepov, ki bi pomagali kmetijstvu, da bi se izšlo iz sedanjih krizev in težav. Kmeti torej mnoge stvari. Trg je neurejen, manjkajo zadrage, ki bi bile res kmetove in bi mu pomagale izboljševati kmetijstvo ter prodajati pridelke. Niso še uresničene težnje, da bi se zadrage povežale v samostojni združni zvezi, ki ne bi bila privesek, ampak enakopravni del gospodarske zbornice. Prav tako nista urejena davčna politika in kmečko zavarovanje. Kmetijske površine so tudi vse preveč razdrobljene, kar otežkoča hitrejše uvajanje strojev in sodobnega gospodarjenja sploh. Spricho vsega tega kmetijstvo ne more povečati proizvodnosti ter izboljšati življenjske ravni kmečkega prebivalstva.

Predlog akcijskega programa razvoja kmetijstva in vasi so obravnavali minuli ponedeljek tudi na seji zvezne konference SZDL Jugoslavije.

VELJKO MILATOVIČ — PREDSEDNIK SZDLJ — Zvezna konferenca SZDL Jugoslavije je v ponedeljek izvolila za svojega novega predsednika Veljka Milatoviča, predsednika skupščine SR Črne Gore. Dosedanji predsednik SZDLJ Rato Dugonjić je pred nedavnim

zaposlil za razrešitev zaradi preobremenjenosti z drugimi funkcijami.

PREOBRAZBA ZKS — Centralni komite ZK Slovenije je prejšnji teden razpravljal o preobrazbi ZKS, o idejnopolitičnem usposabljanju komunistov in o obveščenosti v ZKS. Govorniki so poudarili, da se je preobrazba ZKS pravzaprav šele pričela. Vodstva in članstvo ZK si morajo še precej prizadevati, da bo ZKS postala res učinkovita idejnopolitična sila. Kljub znatnemu dotoku novih čla-

nov, zlasti iz vrst mladine, sestava ZKS še ni zadovoljiva. V primerjavi z drugimi republikami je v Sloveniji v ZK najmanjši odstotek komunistov do 27. leta starosti iz vrst delavcev in inteligence. V vrstah ZK je tudi premalo kmetov. Idejnopolitično izobraževanje ne sme biti samo sobi namen, marveč mora biti tako, da bo usposabljal komuniste, da bodo spreminjali in bogatili družbeno prakso ter krepiili socialistične odnose. Pogoj za sodelovanje vseh komunistov pri

Kmetijstvo v težavah

re dobro obdelovati svojega posestva. Vsi so namreč zaposleni. Tudi tisti brat, ki se stanuje v veliki kmečki hiši. Trije namreč imajo svoje hiše v Celju. Povedal je še, da bi zemljišča prodali če bi bila sila za denar. Tako pa odlašajo, četudi od njih nimajo posebne koristi. Zemljišča so slabo obdelana, veliki gospodarski poslopji pa sta prazni. Veliko kmečkih ljudi, ki živijo na premalih posestvih, pa ne more dobiti zaposlitve.

sprejetanju odločitev ZK pa je njihova temeljita obveščenost.

KARDELJ NA KOSOVU — Prejšnji teden je član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Edvard Kardelj obiskal Kosovsko pokrajino. Ob koncu obiska se je pogovarjal s tankajšnjimi političnimi delavci. Ko je odgovarjal na njihova vprašanja, je med drugim zlasti poudaril, da moramo v obdobju, ki je pred nami, bolj razčistiti in urediti nekatera pomembna vprašanja nadaljnega razvoja našega političnega sistema. Zagotoviti moramo demokratično odločanje na vseh ravneh, to, da bo odločanje kvalificirano in odgovorno.

S. KRAIGHER NA GOLTEH — V soboto so predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher, članica sveta federacije Lidija Sentjurs in predsednik gospodarskega zbora republiške skupščine Tone Bole obiskali gradnjo velikega turističnega centra na Golteh v občini Mozirje. Nato so se sestali s predstavniki združenih obrtnikov iz Celja, ki so gostom opisali priprave na drugi obrtniški sejum. Le-ta bo v Celju od 27. septembra do 5. oktobra. Na tem sejmu bo poudarek na kooperaciji med obrtjo in industrijo.

PRIHODNJE LETO KONGRES SAMOUPRAVLJAVCEV — Odbor za sklic in pripravo kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, ki bo prihodnje leto, je sklenil, da bo častni predsednik kongresa Josip Broz-Tito, glavni referat pa bo imel Edvard Kardelj.

Kovčke gor, kovčke dol!

(Nadaljevanje s 1. str.)

Socialistične zveze in v skup. šolske programe.

Ta stališča pa so kmalu nato, v lanskem poletju, pravzaprav zanimali po hitrem postopku sprejeti zvezni zakoni. Po teh predpisih ni prepovedan samo prevoz z zasebnimi kamioni, ki imajo več kot pet ton nosilnosti, ampak tudi, recimo, zaposlovanje več kot treh delavcev (ki niso družinski člani) v zasebnih gostilnah.

■ Torej: kovčke gor, kovčke dol!

Takšnim predpisom so botrovali lanske junjske študentske demonstracije v Beogradu zoper pojave kapitalizacije in druge anomalije v družbenih odnosih. Za takšno administrativno omejevanje zasebne pobude pa se seveda zavzemajo tudi mnoga družbena podjetja, ki očita-jo, recimo, zasebnim avtoprevoznikom, da jim odpirajo delo z nelojalno konkurenco.

Strinjamo se s tistim, ki opozarjajo, da povzroča takšna oikakasta, nedosledna, spreminjajoča se politika do zasebnih dejavnosti gospodarsko in politično škodo.

Mnoga gradbena, industrijska, trgovska in druga podjetja so naročala prevoze blaga pri zasebnikih, ker so bili ti cenejši in hitrejši ter so prevzemali tudi takšne prevoze, ki so se jih družbena prevoznika podjetja otepala. V marsikaterem hribovskem kraju so vozili otroke v šolo zasebniki s kombiji. Prehodni turizem v Sloveniji potrebuje poleg hotelov in kampov tudi solidne zasebne gostilne, ki nudijo gostom tudi prenočišče. Toda nekatere izmed teh gostiln so zdaj morale omejiti svoje poslovanje, ker lahko v njih delajo le družinski člani in največ trije delavci, ki pa tega ne morejo. Namesto tega raje kratkovidno podpiramo neštete zakotne točilnice in sploh slabše vrste krčme, ki se množijo kot gobe po dežju ter širijo alkoholizem.

S takšnimi, naglo spreminjajočimi se predpisi prav gotovo tudi ne krepimo občutka pravne varnosti občanov. Zasebnik, ki je zbiral prihranke na delu v tujini ali si še sposobil denar za nakup tovarnjaka, zdaj pa ne ve kam z njim in kako naj ga odplačuje, najbrže upravičeno začne zgubljati zaupanje v politiko, ki ga danes spodbuja, naslednji dan pa spet omeji.

■ Vse bolj se ob vsem tem kaže, da v vseh delih države niso enake okoliščine in potrebe. Zato nekaterih zadev tudi ni moč urejati za vso državo po istem kopitu! Urejanje - problemov, kakor so zasebno gostinstvo in zasebno avtoprevoznništvo, naj federacija zato prepusti republikam. S tem nikakor ne bo ogrožena enotnost našega družbeno ekonomskega in političnega sistema. Vsekakor smo za to, da pojavom neupravičenega bogatenja vseh povsod res odločno stopimo na prste, vendar smo prepričani, ker nas je že naučilo življenje, da tega ni moč učinkovito doseči po sicer najlažji, toda slepili poti - marveč z razvijanjem zdrave konkurence, z ustrežnejšo in odločnejšo davčno politiko, s sodobnejše urejeno in strokovno sposobnejšo davkarjo ter z učinkovito zaščito delavcev, zaposlenih pri privatnikih. In še: se neupravičeno bogatenje res pojavlja le pri nekaterih zasebnikih?

M. Z.

Sejmišča

Cenejši prašički na sejmu v Novem mestu

14. julija je bilo na novo-meškem sejmišču naprodaj 482 prašičkov, prodali pa so jih 399. Za manjše so zahtevali 130 do 190 din, za večje pa 200 do 300 din. Plemenski prašički so bili tokrat cenejši kot na zadnjem sejmu.

Brežiški sejem

V soboto, 12. julija, je bilo na brežiškem sejmu naprodaj 485 pujskov, prodali pa so jih 263. Prodali so samo manjše, in sicer po 10 din za kilogram žive teže.

Izstopili so iz celjske Kreditne banke

Zdravilišče Čateške Toplice so odpovedale članstvo v celjski Kreditni banki, ker mu ni odobrila posojila za gradnjo počitniškega naselja. To je zdaj edina delovna organizacija v brežiški občini, ki se je priključila ljubljanski banki, kjer je dobila tudi kredit za 62 montažnih hišic.

OB 20-LETNICI »AVTA« KOČEVJE

Uvedli bodo več novih dejavnosti

Poslovanje bodo razširili na potniški promet, turizem in gostinstvo — Najstarejši nagajeni člani kolektiva in vzorni vozniki

V soboto, 12. julija, je delovni kolektiv AVTA KOČEVJE proslavil 20-letnico obstoja podjetja. Slavnostne seje delavskega sveta, ki je bila v avli nove osnovne šole, se je razen domačih in tujih poslovnih sodelavcev, predstavnikov občinske skupščine in družbeno-političnih or-

ganizacij ter poslancev udeležil tudi pomočnik sekretarja za gospodarstvo SR Slovenije Ivo Bernard.

O prehojeni 20-letni poti kolektiva je na slavnostni seji govoril direktor podjetja Stane Očepek. Na tej seji so sprejeli tudi pomembne sklepe o razširitvi poslovanja na

potniški promet ter turistično in gostinsko dejavnost. Ob tej priložnosti je delavski svet odobril tudi izdelavo potrebnih študij in elaboratov za nove dejavnosti ter pooblastil strokovni kolegij, da lahko k sodelovanju povabi tudi zunanje sodelavce in druge službe.

Ob zaključku slavnostne seje so podelili diplome in zlate ure 20 članom kolektiva, ki so pri podjetju že vseh 20 let. Predstavniki zavarovalnice SAVA pa je obdaril z brivskimi aparati 6 soferjev za njihovo varno vožnjo.

V kulturnem delu proslave so prvaki ljubljanske Opere Ladko Korošec, Vilma Bukovec in Rajko Koritnik zapeli več opernih arij; na klavirju jih je spremljala Zdenka Lukac. Zvečer je bilo v prostorih mehanične delavnice AVTA KOČEVJE še tovarniško srečanje članov kolektiva.

J. P.

Rop zaradi stare sablje

Na 2 leti in 6 mesecev strogega zapora je bil pred novomeškim okrožnim sodiščem obsojen Vinko Kovačič iz ciganskega taborišča pri Leskovcu. Doslej ni bil kaznovan, 25. januarja letos pa je postal ropar.

Z mladoletnim pajdašem istega rodu sta šla v hišo Franca Puntarja v Senušah in zahtevala, naj staro vojaško sabljo zamenja za vejnik. Puntar je zamenjavo odklo-

nil, Cigana pa sta ga nato napadla in pretepla, vzela sabljo, mimogrede pa še denarnico z 900 dinarji. Ko se je napadeni zbudil iz nezvesti, se je zatekel k bratrancu na pomoč, naslednji dan pa je šel k zdravniku.

Obtoženi Kovačič je na sodišču zanikal dejanje in krivdo, vendar obstajajo močni dokazi, da je Puntarja oropal, zato mu je senat izrekel kazen.

PODJETJE

MESO TRBOVLJE

razpisuje prosta delovna in učna mesta za

5 KV MESARJEV (po možnosti sekačev) in

5 VAJENCEV za izučitev KV mesarja-klobasičarja

OD po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Samsko stanovanje je zagotovljeno. Za mesarje pridejo v poštev le kandidati, ki so že prosti vojaščine. Za vajence je pogoj uspešno dokončana osemletka.

Vloge je treba nasloviti na podjetje MESO — Trbovlje.

Razpis velja do zasedbe prostih delovnih in učnih mest.

Živilski kombinat »ŽITO«, Ljubljana
DE PEKARNA IN SLAŠČICARNA
KOČEVJE

objavlja prosto delovno mesto

POSLOVODJE

ZA POSLOVALNICO »METKA BAR« V KOČEVJU

POGOJ: visoka kvalifikacija gostinske ali trgovske stroke ali srednja strokovna izobrazba komercialne smeri s prakso na takem ali podobnem delovnem mestu. Pismene ponudbe sprejema »ŽITO« — delovna enota Pekarna in slaščičarna Kočevje 8 dni po objavi v Dolenjskem listu. Ponudbam je potrebno priložiti tudi potrdilo o nezakazovanosti. Poseben pogoj je poskusno delo, ki traja 3 mesece.

Prednost imajo interesi (moški z odsluženim vojaškim rokom) z urejenim stanovanjem v Kočevju ali bližnji okolici.

Dolenjski klub poslancev

(Nadaljevanje s 1. strani)

Karničnik iz kočevske občine.

Poslanec Miloš Poljanšek je obrazložil stališče občinske konference SZDL iz Brežic, ki se ogreva za samostojni ožji posavski klub. Sekretar občinske konference SZDL iz Krškega Peter Markovič je povedal, da so v Krškem bolj za širši dolenjski klub, ki bo zajel 31 poslancev.

Marjan Gabrič, poslanec iz Sevnice, je prav tako menil, da je takšna oblika sprejemljiva, predlagal pa je, da bi v Spod. Posavju imeli po-

Jože Knez, novi predsednik dolenjskega pokrajinskega kluba poslancev.

sebeno sekcijo novega kluba, ker imajo skupaj z občino Laško in Krško republiške poslance.

Ko so predstavniki občin razložili svoja stališča, je prevladovalo mnenje, naj bi ustanovili širši klub, v katerem bi bilo 36 republiških in zveznih poslancev. Izvolili so sedemčlansko sekretariat: predsednik je Jože Knez (Novo mesto), podpredsednika sta Marjan Gabrič (Sevnica) in Franc Korelec (Kočevje), Jože Suhadolnik (Novo mesto) je sekretar kluba, člani pa so Franc Vrvišcar (Metlika), Tončka Lovše (Brežice) in Jože Nered (Grosuplje).

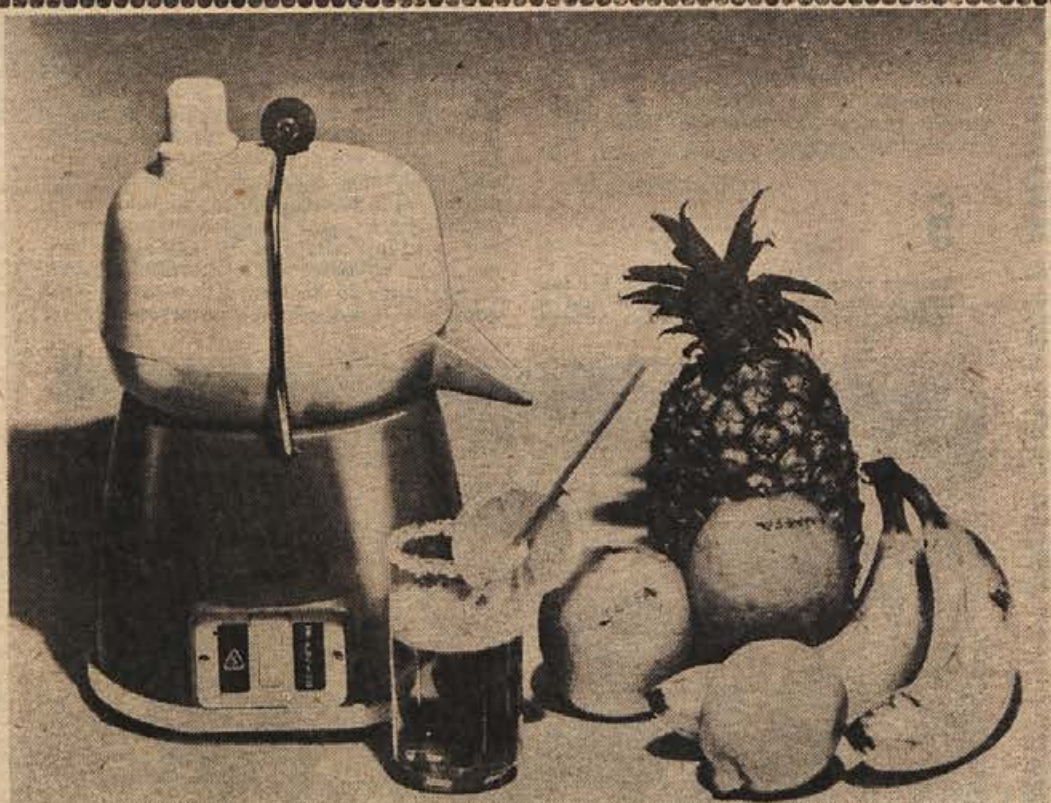
Razpravo o nekaterih perečih družbeno-ekonomskih vprašanjih našega sistema je nato odprl Nace Karničnik iz Kočevja. Ustavil se je pri zasebnih avtoprevoznikih, davčni politiki in čezmernih emisijah denarja.

Pri obravnavanju zasebnih avtoprevoznikov nekateri poudarjajo stvari in škodujejo poštenim ljudem, ki živijo od osebnega dela. V naši republiki, kjer so se terciarne dejavnosti že lepo razvile v primerjavi z ostalimi republikami, imamo dovolj zakonskih sredstev za nadzorovanje osebnega kot združene dela in možnosti za družbeno-politični vpliv. Zato ne gre posploševati posamičnih primerov bogatenja in me tati vseh v en koš.

Ponovno so poudarili, da bi še večja samostojnost republik ugodno vplivala na naš nadaljnji družbeno-ekonomski razvoj. To bi pomagalo pri odpravljanju vedno bolj zaostrenih odnosov med bolj ali manj razvitimi, ki jih je pospešila družbena reforma.

Poslanec dr. Jože Brilej je med drugim poudaril, da bi morali poslednjeje uresničevati načela gospodarske reforme in da jih ne bi smeli igravati. Dogaja pa se, da so prizadeti predvsem tisti, ki hočejo red in doslednejše spoštovanje zakonov. Merila bi morala veljati za vse enako.

S. DOKL

Nepogrešljiv prijatelj v vsakem gospodinjstvu

sokovnik **STANDARD**

Ekonomska propaganda
»GOSPODARSKI VESTNIK«

KMETIJSTVO, DENAR IN RAZVOJ

Predsednik Gospodarske zbornice SRS tov. Leopold Krese odgovarja na naša vprašanja o kmetijstvu — Nizka akumulativnost kmetijstva je največja težava, tudi nesorazmerne cene kmetijskih proizvodov so premajhna spodbuda, rezerve pa so kljub temu tudi v kmetijstvu — Živinorejsko proizvodnjo moramo še bolj posodobiti, povečati gospodarnost v proizvodnji krme in krmil ter zmanjšati režijo — Kooperacija med kmetom in zadrugo je zastavljena preveč kratkoročno, bodočnost družbenega in zasebnega kmetijstva pa je edinole v specializirani proizvodnji, ki naj poteka v okvirih večjih ekonomskih in proizvodnih organizacij

1

Vedno več kmetijskih organizacij v Sloveniji, pa tudi na območju širše dolenske regije je v izgubi. Po reformi vseskozi ugotavljamo, da kmetijstvo ni dovolj akumulativno, ne gre pa pozabiti, da se s kmetijstvom preživlja v Sloveniji še vedno dobra četrtina prebivalcev. Ali je akumulativnost osrednji problem našega kmetijstva, ali lahko to trditev podprepite s številkami?

Kmečkega prebivalstva je v Sloveniji 26. odst. Točno rečeno je v letu 1968 poslovalo v Sloveniji iz izgubo 19 organizacij od 89. Skupna izguba teh znaša 22 milijonov dinarjev. Majhna akumulativnost je osnovni problem kmetijstva. Javlja se kot posledica neustrezne primarne in sekundarne delitve dohodka in pa še vedno kot posledica nizke ravni proizvodjalnih sredstev ter slabe in neustrezne organiziranosti poslovanja in proizvodnje v kmetijstvu. Na tem področju je osnovna zavora hitrejšemu razvoju razdrobljenosti kmetijskih gospodarstev in premajhna medsebojna povezanost proizvodnih, predelovalnih in trgovskih organizacij. Majhna akumulativnost je izražena z višino podjetniške akumulacije, v katero štejemo amortizacijo in ostanek dohodka za sklade. Kmetijske organizacije so imele v letu 1968 109 milijonov podjetniške akumulacije. Večina teh sredstev je aktivirana za odplačilo kreditnih obveznosti, tako da ostane prostih sredstev le 39 milijonov. Z nekaterimi ukrepi zveznega izvršnega sveta (vrnitev prispevkov iz naslova obresti na poslovni sklad delovnih organizacij v kmetijstvu) se bo za leto 1968 steklo v poslovne sklade kmetijskih organizacij približ. 13 milijonov dodatnih sredstev za reprodukcijo. Na podlagi sklepa izvršnega sveta SR Slovenije pa se bodo kreditne obveznosti kmetijskih organizacij Slovenije zmanjšale s subvencijo republike za 10 milijonov dinarjev. Tako se bodo skupna sredstva, namenjena reprodukciji, povečala na 62 milijonov dinarjev, kar pa je še vedno skromna vsota za potrebe reprodukcije v kmetijstvu. To pomeni, da je akumulativnost slej ko prej glavni problem. Rešitev tag problema je vsekakor tudi v del. organizacijah oz. v kmetijski panogi kot celoti, kot sem navedel že v začetku.

2 Ali soglasate s tistimi, ki trdijo, da bi zvišanje cen kmetijskih pridelkov, čeprav bi bila to najučinkovitejša pot za povečanje akumulacije v kmetijstvu, povzročilo prehudo veržno reakcijo? Naj opozorimo, da ob drugih podražitvah, ki so imele celo hušje posledice, nismo bili tako rahločutni (podražitev maziv in goriv, električnega toka, stanarin, podražitev vode, obutve, tekstilnih izdelkov, sladkorja, kruha, zvišanje tarif v javnih prevoznih potnikov itd.). Naj omenimo še to, da so se reprimateriali, namenjeni kmetijstvu, ki je že tako dovolj prizadeto, podražili po reformi za 50 odstotkov.

Poreformno obdobje je ponovno močno odprlo škarje v škodo kmetijstvu, s tem, ko so močnejše narastle cene reprodukcijskemu materialu v mnogo manjši meri pa cene kmetijskim proizvodom, posebno živilno-rejskim proizvodom. Ne glede na to, ali so bile korekture cen upravičene ali ne, in ne glede na to, ali so bile posledice neke verižne reakcije, je kmetijstvo v splošnem odnosu cen ostalo v predreformnem obdobju seveda ne v absolutni ravni, temveč v relativnih odnosih. Zato je vsekakor potrebno vzpostaviti ustrežnejša razmerja med ocenami, kar bi brez dvoma dosegli s sprostitvijo cen kmetijskim proizvodom. Zavesti se moramo, da sprostitev cen ne pomeni vedno neobhodno zvišanje maloprodajnih cen, nasprotno, primeri potrjujejo, da se celo znižajo (tak primer je npr. sprostitve cen krompirja), mislimo pa, da bi ob popolnejšem delovanju trga in ob ustrežnejši organizirani regulativni vsekakor preprečili tako velika nihanja v proizvodnji kmetijskih pridelkov, kot jih imamo sedaj, zboljšali bi položaj metijstva, spodbudili proizvajalce in trgovce k večjemu pogodbenemu sodelovanju, in vsaj sodim tako, ustvarili boljše pogoje za stabilizacijo trga s kmetijskimi pridelki.

3

Zivinoreja se je lani in letos, potem ko smo jo pet let peli kot glavno popevko, spremenila v veliki

čijstvu (že po tradiciji usmerjena u živinorejo),
klopiša (na našem območju jiha je bilo pred
kratkim časom 10.000) pa so le do četrine
zasledena z živino v pitanju. Tržišče ni v re-
soluciji o kmetištvo pa je rečeno »da je
treba tržišče najiti. Kdo naj bo listi, ki naj
bi našel tržišče, saj smo v živinoreji, kot trdijo
naši kmetištje, že osvojili pri pitanju govedi
sodobno tehnologijo in dosegli lepo produk-
tivnost.

Zivinoreja je bila in bo prevladujoča panoga v slovenskem kmetijstvu (v letu 1968 je znašal delež živinorejskih proizvodov v slovenskem kmetijstvu po vrednosti 70 odst.) Nisem mnenja, da smo na področju živinorejske proizvodnje že dosegli evropsko raven — to velja mogoče le za nekatere delovne organizacije. Večina proizvajalcev, družbenih in zasebnih, pa je globoko pod evropsko ravni. Tamu se ne smemo čuditi, saj smo premalo storili za hitrejši napredek selekcije, za uspešnejšo rejo domačih pasem, premalo smo storili za racionalnejšo proizvodnjo kvalitetne krme. Vse te naloge stojijo še pred nami, ravno tako pa so nerešena vprašanja v pogledu organiziranosti domačega trga, posebno še, če jih ocenjujemo z vidika povezave med primarno proizvodnjo in predelavo. Inozemski trg je bil v letu 1968 za nas glavni limitni faktor, upamo pa, da se bodo razmere v letošnjem letu izboljšale.

4 Kako je z obremenitvami v kmetijstvu? Na 1 liter mleka iz družbene proizvodnje je npr. v KZ Krka v Novem mestu po proizvodni ceni še 80 do 100 odst. obremenitev, 1 kg žive spitanega goveda stane po proizvodni ceni 5,10 din, nato pa pride nanj še 2,30 din obremenitev?

Kadar govorimo o obremenitvah v proizvodnji, je potrebno poudariti, da so v odnosu na direktne proizvodne stroške obremenitve, ki jih daje režija, pri nas resda visoke. To ni samo pri mleku in mesu, temveč še kje. Vedeti pa moramo, da imamo opravka z dvema vrstama režije: eno je podjetniška, drugo je družbena. Običajno v gospodarskih organizacijah ugotavljajo le družbeno in se borijo za zmanjšanje predvsem družbene režije. V manjši meri pa jih zaskrbljuje delež podjetniške režije v proizvodnih stroških. Če bi to ne bilo res, potem bi najbrž procesi integracij poslovnega sodelovanja v organizacijah tekli hitreje. Samo z znižanjem družbene režije se ustrezna akumulativnost v kmetijstvu ne bo bistveno popravila. Ključ za to je v boljši organiziranosti — tehnologiji, to je v veliki produktivnosti. Prosto oblikovanje cen bi po mojem prepričanju pomenilo prispevek k razvoju tega procesa.

5

Koncept proizvodnje se v kmetijstvu, kot nam kaže praksa, zelo hitro menjuje. Ob tem se moramo vprašati, ali sploh obstaja koncept.

A black and white photograph showing a group of people in a field of tall grass or reeds. In the foreground, a woman is bent over, working with the vegetation. To her right, a young child stands looking towards the camera. Further back, another woman stands holding a basket. On the far right, a man stands holding a large bundle of reeds. The background shows a hilly, grassy landscape.

Na manjših njivah belokranjski kmetje še zmeraj žanjejo na roke, medtem ko večje površine požanje zadržni kombajn. V ponedeljek, 7. julija, so začeli žeti v okolici Lokvice (na sliki). Žanjice pravijo, da je letos italijanska pšenica bolje obrodila kot lani (Foto: Ria Bačar)

ki bo veljal vsaj 10 let in dal v naših pogojih zaželeni učinek? Tudi prešmernitve terjajo investicije, ob tem pa niso še plačane obveznosti iz starih posojil. Dolenjska se je pred petimi leti npr. usmerila v govedorejo in prasičerejo, toda že prvo in drugo leto po degradaciji objektov se je začelo zatikati in zdaj se kmetijstvo usmerja v mlekarstvo, perutninarstvo itd.

Glede koncepta kmetijskega razvoja ni toliko problemov. Zdi se mi, da konceptov nismo ne vem kako pogosto menjali. Res pa je, da so se zelo hitro in preprosto spremenjali pogoji gospodarjenja, kar je spodbujalo kmetijske organizacije, da ustrezno menjajo poslovno orientacijo in s tem seveda celotni agrarni koncept. Mislim pa, da so nekatere organizacije v želji, da bi bile elastične, pogosto pretiravale. Kmetijska proizvodnja sama po sebi ne more biti tako elastična. Zato si tudi prizadevamo doseči določeno stalnost in stabilnost pogojev gospodarjenja.

6

Odnos med zasebnim kmetom in zadruzo je še vedno neren. Kmet vidi v zadruzi organizacijo, ki bi mu morala garantirati odkupne cene. Zadruga nimajo kapitala, da bi to zmogle, širša družbena skupnost ne pomaga in kooperacija je v krizi. Na kakšni osnovi naj bi se torej razvijal odnos med kmetom in zadruzo, če upoštevamo objektivne pogoje časa in prostora?

Zdi se mi, da je tako postavljeno vprašanje nekoliko idealizirano. Zadruge in kombinati niso zmožni v celoti garantirati proizvajalcem cen, saj je logično, da je takšna zahteva tudi ob bolj urejenem delovanju trga nedosegljiva. V nekoliko boljših in tudi bolj poštenih medsebojnih poslovnih dolgoročnih odnosih pa bi kmetijske organizacije in kmetje morali upoštevati v večjem obsegu tako imenovani komisijski način poslovanja, na primer uvajanja garantiranih cen in premij, pa bi dosegli osnovo za vsaj minimalno zaščito pred prevelikimi oscilacijami na kmečkem trgu.

7

Vsa stališča skupščinske resolucije o kmetijstvu so bila na široko prediskutirana v številnih organih. Sama razprava prav gotovo ne more pomagati in kmetijstvo je pol tela po sprejemu resolucije še vedno v slepi ulici. Ali lahko poveste kaj o tem, kako namravamo dokaj splošna stališča resolucije uresničiti v praksi?

Stališča, priporočila in sklepi, ki jih je sprejela naša skupščina, so trdna podlaga za kratkoročni in dolgoročni agrarni razvoj. Mogoče, da so v trenutnem ekonomskem položaju celo nekoliko preambiciozna. Res pa je tudi, da gre realizacija počasneje, kot bi želeli. V zbornici smo dejansko vse tiste tekoče naloge, ki smo jih s priporočili dobili, tudi uredili. Seveda pa vrsta nalog ne predstavlja enkratnega dela, temveč stalno ali pa dolgoročno aktivnost. Mislim predvsem na organiziranje in spodbujanje poslovnega sodelovanja. Kar zadeva priporočilo o organiziranju posebne službe za raziskavo tržišč za kmetijsko področje, pa je jasno, da si je v okviru republike Slovenije ne moremo omisliti. To vprašanje zadeva širši jugoslovanski prostor, pa še celo prostor prek meja naše države. Odbor za združništvo in kooperacijo pri zbornici je bil ustanovljen in bo v letošnjem letu obravnaval vrsto aktualnih in za kmetijstvo pomembnih vprašanj. Tudi zbornična služba je sodelovala in bo tudi v bodoče pri oblikovanju dela in programa pospeševalne službe.

Leopold Krese, predsednik Gospodarske zbornice SRS

be v kmetijstvu. Upam, da bosta v bližnji bodočnosti tudi skupščina SRS in IS razpravljala o izvajanju resolucije in položaju kmetijstva in ustrezno ukrepala, brez novih priporočil in resolucij.

8

Zelo pomembno vprašanje so v kmetijstvu krediti in odnos bank do kmetijstva. Tehnološke izboljšave, o katerih veliko govorimo, zahtevajo tudi veliko denarja, vprašanje, kje naj ga kmetijske organizacije dobijo, pa je še vedno popolnoma nerešeno. Radodarnost bank iz časov »aktivističnega kmetijstva« je glede kreditov za kmetijske organizacije že umrla, nove volje pa ni. Ali lahko poveste kaj o tem, kako bi kreditirali investicijske naložbe v kmetijstvo, kdo naj bi zagotavljal denar zanje, kakšni naj bi bili krediti (odplačilni, ...), kakšna obrestna mera? Zanima nas tudi, kako je s krediti za zasebne kmetje, saj nekaj let nazaj veliko govorimo o potrebi in pomenu posodobljenja zasebnih kmetijskih proizvodnje v okvirih kooperacije.

Banke so se v okviru svojih denarnih možnosti vključile v izvajanje priporočila in poskušajo nekatere probleme v kmetijstvu reševati. Na področju kreditiranja je posegel tudi zvezni izvršni svet s tem, da je povečal regres na obresti za obratna sredstva od 4 na 5 odst., in s tem, da je uvedel regres na obresti za investicijske kredite iz sredstev federacije v višini 3 odst. S pomočjo Narodne banke in njene reeskontne politike so v letu 1969 rešena vprašanja kreditiranja zalog pšenice, sladkorja in tobaka. Sodimo, da bi bilo prav, ko bi Slovenija ravno na področju kreditov in kreditnih obveznosti intervenirala in pomagala pri razbremenjevanju kmetijskih organizacij s subvencioniranjem anuitet. To bi morala biti stalna oblika pomoči naše republike slovenskemu kmetijstvu. Vemo namreč, da sta njegov razvoj in izgradnja potekala precej drugače kot v ostalih republikah in je zaradi tega vključevanje naših organizacij v jugoslovansko konkurenco nekoliko prizadeto. Za tako intervencijo pa mora naša republika šele ustanoviti posebna sredstva. Banke po svoji ekonomski logiki in finančni moči za to niso sposobne. Delno rešitev tega problema je mogoče iskati v sodobnejši organizaciji in poslovanju hranilno-kreditne dejavnosti v kmetijstvu.

9 Zložba zemljišč in agrominimium sta v našem kmetijstvu pomembni zadevi. Slovenske obdelovalne površine so zelo majhne, veliki veriga pa tudi zelo razparcelirane in prav ta razparceliranost v veliki meri onemogoča sodobno tehnologijo pri zasebnem kmetu. Z zložbo zemljišč smo pred nekaj leti začeli, nato pa nam je znanjanko moči: kako je zdaj s tem? Nekaj podobnega je z agrominimiumom, s katerim smo začeli v letih 1951 do 1963 in si od njega veliko obetali. V Sloveniji je glede tega veliko narejenega, toda vsrčno ne dovolj. Kaj lahko poveste o tem?

Vsekakor je mogoč napredek v našem kmetijstvu le v sodobno organiziranih kmetijskih gospodarstvih, sposobnih, da uporabljajo sodobno tehnologijo in tehniko. Razvoj tržnega gospodarstva tudi v kmetijstvu terja tako orientacijo. To pomeni, da se bo slovensko kmetijstvo lahko uspešno razvijalo le, če se bo specializiralo in organiziralo v večje ekonomske in proizvodne organizacije: to so predvsem družbena posestva, sodobno organizirana KZ in zasebni kmetovalci, povezani s katerokoli od navedenih organizacij, kot tudi s predelovalno industrijo in trgovino.

Kar zadeva agrarni maksimum, sodim, da je proces arondacij in koncentracije zemljišč v družbenih posevkih in kombinatih že dosegel kulminacijo in da bo nadaljnji proces odvisen od razvoja na kmetijskem trgu. Sprito se ugotovitve in pa zaradi specifičnih geografskih pogojev ni več potrebno omejevali agrarne posesti, tembolj, ker se že danes ponuja zemlja naprodaj, tako v zasebni kot v družbeni lasti, a kupcev s področja kmetijske tržne proizvodnje ni.

LEOPOLD KRESE

Samo z rokami, brez strojev, ne gre!

Razgovor s Stankom Gorencem, kmetijskim tehnikom, gospodarjem na domačiji pri Šmarjeti - »Brez strojev ne gre več, kmetje pa potrebujemo kredite zanje! Tudi carine in prometni davki so previsoki,« pravi mladi gospodar Stanko, ki je zelo vnet za vse kar je novega - Sam opravlja s pomočjo strojev vsa dela na 7 hektarov veliki kmetiji - V manj kot štirih letih je zredil 100 glav živine, je dober kooperant, povedal pa je tudi to, da je ljudem žal za zadrugo in za njenimi stroji!

Na Gorenčevi kmetiji v Gorenji vasi je bil tega dne praznik. Sin Stanko, kmetijski tehnik, ki kmeti doma, je pripeljal iz Ljubljane nov stroj: siloreznico. Seveda ga je bilo treba tako preizkusiti. Stroj je v 20 minutah kot nič zrezal voz koruzovine in jo s pihalnikom zmetel v gospodarsko poslopje.

Siloreznica je delala precejšen hrup. Tudi opravek je bilo pri prvem poizkusu z njo dovolj, zato sem ob strani počakal. Ko je bilo vse končano, sem Stanka Gorencem vprašal, kdaj bi se lahko oglasil na pomenek. »Katerikoli dan lahko pridete, da boste le pred 6. uro zjutraj tu!« je odvrnil brez pomišljanja.

Čez nekaj dni sem v zgodnjem jutru spešil korak skozi Gorenjo vas pri Šmarjeti h Gorenčevim. Trdna domačija s hišo in 5 gospodarskimi poslopji je pripeta na robu vasi v breg pod gozdom. Siloreznica je že imela svoj prostor ob podu. Več traktorjskih priključkov in kmetijskih strojev že ob prvem koraku ustvari vtis, da se na tej domačiji kmetuje na sodoben način. Okoli poslopij nikjer nobenih smeti, povsod vzoren red, ki bi bil lahko za vzgled marsikateri hiši v mestu.

več za stari način obdelave, premalo pa za sodobnega. Vsaj 15 hektarov obdelovalne zemlje mora imeti kmetija, da se izplača na sodoben način, tako so nas učili.

Rodil sem se 1943. V družini nas je bilo 7 otrok. Dveh ni več, drugi so šli v svet. Tako sem kanil tudi jaz. Zato sem 1959 odšel na srednjo kmetijsko šolo na Grm. 1963 sem jo končal in odšel k vojakom. 1965 sem odslužil vojakom. Doma so me sili, naj prevzamem. Takrat se je začela kooperacija, ki je

alizirane. Nikar se ne čudite temu. Pridelujem vse, kar potrebujemo, največ pa pšenice in koruze za živinorejo. V hlevu imam 8 svojih glav, kar je več, redim v kooperaciji: do 8 telet. Najbolj pogrešam sodoben hlev. V Ljubljani že delajo načrte zanj. Za 18 krav in 18 pitancev bo prostora v njem, stal pa bo 100 tisočakov.

Brez strojev ne gre več, ker ni ljudi za delo!

Pri nas skoroda ni več človeka, ki ne bi znal govoriti o kmetijstvu, ki ne bi imel vsaj enega ali dveh predlogov, kako ga rešiti. kar se nas kmetov tiče - za dve osnovni stvari: za stroje in kredite. Če bi bilo rešeno to dvojje, bi se drugo dalo prebroditi.

Delavcev ni več. Ljudje hodijo v službo: ta z avtobusom, oni peš, tretji spet s kolesom ali mopedom. Ko ga potrebuješ, ga ni dobiti. Delo pa ne more čakati. Zito je treba požeti, ko je

ga stvar. Jaz imam traktor Zetor-35, nekaj priključkov zanj, kosilnico BCS in siloreznico, ki sem jo pripeljal iz Ljubljane pred nekaj dnevi.

S temi stroji nekako rinem, zelo pa bi potreboval nakladalno prikolico za traktor. Stane več kot 20 tisoč din, nadomesti pa 3 ljudi: dva grabljača in enega nakladalca.

Zakaj so carine tako visoke, domačih strojev pa ni?

V Savinjski dolini pridelujejo kmetje hmelj in dobijo za prodani hmelj devize. Omogočen jim je nakup tujih strojev. Mi redimo živino, to živino izvažamo, pa ne dobimo nobenih deviz. Zakaj je naše devizno poslovanje tako zapleteno in zakaj zahteva toliko ovinkanja, ki se človeku upira? Zakaj ne morem kot lastnik kar takoj porabiti deviz, ki mi jih je pak moram prej opraviti nekdo poslal po pošti, am nekaj nečednih manipulacij?

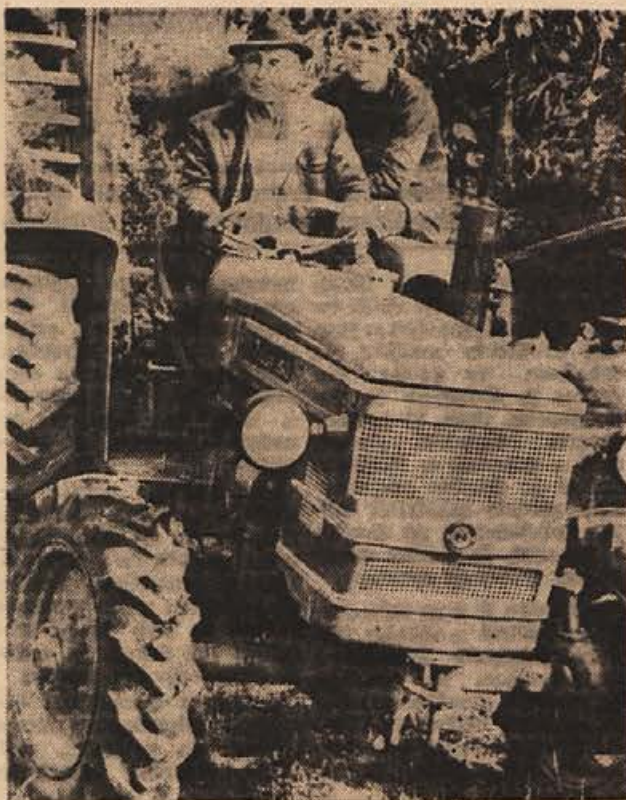
In carine ter prometni davki za stroje. V zasebnem kmetijstvu škriplje v veliki meri zato, kar ni delavcev, ker ni ljudi, ki bi obdelovali zemljo. Tudi tisti kmet, ki bi lahko stroj z našim denarjem kupil, je onemogočen, ker domačih strojev ni! Za tuje stroje pa moramo plačati od 40 do 50 odst. carine in prometnega davka na nabavno vrednost.

Krediti nam niso v veliko pomoč, ker jih je težko dobiti in jih dajejo na kratek rok. Za traktor, ki stane 35.000 din, sem dobil 25.000 din kredita za 3 leta. Polovico kosilnice sem plačal takoj, drugo polovico mi kreditira zadruga iz fonda za kooperacijo. Dokler smo imeli v Šmarjeti zadrugo, so bili tu 3 traktorji in mlatilnica in ni bilo sile za stroje. Z zadrugo je vse to odšlo in ljudje stroje še danes pogrešajo, saj jih lahko redko kdo kupi.

Gozd je bil včasih kmetova kreditna rezerva. Odpisali smo jih in človek res ne ve, kje dobiti denar. Semensko blago in vse drugo, kar potrebuješ, se dobi. Če kdaj zmanjka, so ljudje sami krivi, ker ne naročijo pravočasno.

»Na kmetiji se zgoraš, za pokojnino pa si prikrajšan«

Za delo sem sam. S stroji zmorem brez tujih dnin. Sosedje mi včasih pomagajo. Odrvejo mi to, kar za mudim, kadar jaz pomagam njim. Sam sem za delo, vrhu tega pa preživljam tri pensioniste: očeta, mamo in

72-letni Gorenčev oče spremlja z igrivim poblskom v oči sinova prizadevanja za delo po novem. Ni se dal veliko prositi; kar takoj je splezal k Stanku na traktor in prijel krmilo rekoč: »Vsedel se bom že za njega, vsedel, voziti pa si ga ne bi upal!«

teto. Zadnji čas je, da bi se tudi za kmeta kaj uredilo glede pokojnine. Celo življenje dela in plačuje družbi davke in razne dajatve tudi posredno, ko je star, pa mu ostane samo kot. Očetov sošolec je tesar, in samo zato, ker je tesar, ima zdaj pokojnino, moj oče pa je brez nje.

Bojimo se bolezni. Če kolikaj poleži v bolnici, je treba dati 1000 din. Tisoč din je ena krava, ta pa zraste v 3 letih!

Čez kooperacijo nimam kaj posebnega reči. Moti me edino to, da moram prodati vse prek zadruge. Če bi to veljalo samo za kooperacijo, bi razumel. Vprašujem se, zakaj moram prodati svoje živinčce s posredovanjem zadruge, ki ni imela pri njem nič? Pri štirih dobrih glavah izgubim, če jih prodam na sejmu na območju zadruge, 500 din. Zakaj to?

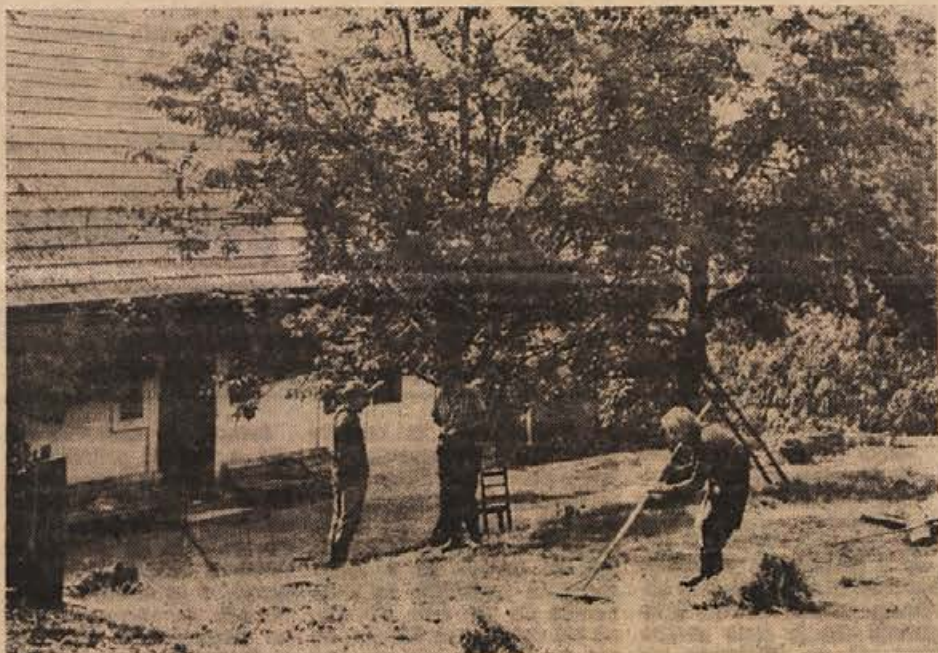
Tudi drobnih težav ne zmanjka. Nekaj v vasi nas

ima elektromotorje za pogon strojev. Napetost toka pa je ob jutrih od 140 do 120 V. Potegujemo se za transformator. Povedali so nam: če boste sodelovali, ga dobite drugo leto. Nas, ki imamo elektromotorje, je premalo, drugi pa ne bodo pripravljali sodelovati. Kaj storiti?

Približno 100 glav živine sem zredil v štirih letih, kar kmetujem. Poleti sem na nogah od 5. ure zjutraj do 10. ure zvečer, pozimi je manj dela. Eno z drugim pa ga je čez vse leto za 10 ur na dan. Zagovorila sva se, zdaj pa res moram za delom!

Poslovil se je, se zavihtel na traktor in odbrnel. Med pogovorom naju je zmotilo več sosedov, ki so prišli prosit za košnjo. Sam pri sebi sem mu tiho zaželel, da bi mu kosilnica dobro rezala.

Tekst in slike: MILOŠ JAKOPEC

Zgodnje jutro je, Gorenčeva teta pa že grabijo in pospravljajo po dvorišču. Sosed - takšnih obiskov ni malo - je prišel na dogovor za pomoč s traktorjem

Pozneje sem videl, da skrbi za red okoli hiše stara teta. Dolgoletno delo jo je sključilo in zvilo, vendar ne toliko, da ne bi mogla držati v rokah metle in grabelj. Sproti pograbi in pomete vso slamo, mrvo in podobno, kar se raztrese okoli hiše. Celo prahu, ki se nabere na listju trte, ki se vzpenja po brajdi ob hlevu, se loti z metlo in ga otrese.

Prišel sem v zadnjem trenutku, čeprav je bila ura šele četrta na šest zjutraj. Ko sem zavijal proti hiši, je za hlevom zabrněl traktor in Stanko Gorenc se je z vprežno prikolico pripeljal iz vo-gala. Ustavil je: »A, prišli stela. Segla sva si v roke in se odločila za senco pri šupi. Tam sva na blodih začela pomenek. Stanko Gorenc, mladi gospodar na domačiji v Gorenji vasi, je začel:

»Tudi jaz sem želel v svet, pa je naneslo, da sem ostal«

- Zakaj sem se odločil, da bom kmet, bi radi vedeli? Ni bilo čisto po moji volji, veste! Na naši domačiji je 15 ha zemlje. Tri hektari so orni, 8 hektarov pa je gozda. Zemlje dovolj in pre-

malo boljše kazala za kmeta, zlati v živinoreji.

Živinoreja me je že od nekaj veselila. Tudi kakšen kredit za stroje se je takrat že dobil. Odločil sem se in prevzel. Domači mi niso gledali pod prste, pustili so me, naj delam po svoje.

Proizvodnje nimam speci-

zrelo, ker se drugače osiplje, travo pokositi, ko je godna, ker drugače zgubi hranilno vrednost. Tako je z vsemi kmetijskimi pridelki.

Brez mehanizacije se ne da sodobno kmetovati. V konicah si brez strojev kot brez rok tudi na zasebni kmetiji. Stroj pa je strašansko dra-

Gorenčeva domačija v Gorenji vasi pri Šmarjeti

GOSTINSKO PODJETJE

GRAD MOKRICE

čestita za 22. julij, DAN VSTAJE, in vabi cenjene goste na obisk!

DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE POHIŠTVA BREŽICE

čestita za dan vstaje 22. julij in priporoča svoje izdelke: spalnice, regale in kosovno pohištvo

RESTAVRACIJA NA GRİČU

ČATEŽ PRI BREŽICAH

prisrčno čestita vsem delovnim ljudem za 22. julij in jih vabi na obisk svojih prijetno urejenih prostorov nad sotočjem Krke in Save!

Brežice: nihče se ne sme okoriščati!

Vodstvo Socialistične zveze v Brežicah sviri pred slehernim pojavom okoriščanja posameznikov z družbenim premoženjem

Izvršni odbor ObK SZDL Brežice je na svoji redni seji 7. julija razpravljal o prodaji družbenih zemljišč zasebnikom. Na podlagi podatkov iz dnevnega in pokrajinskega tiska, ki je med drugim informiral javnost tudi o parcelah v Brežicah, katere je Gozdno gospodarstvo prodalo nekaterim svojim uslužbencem po izredno nizki ceni, je izvršni odbor sprejel naslednja stališča:

1. Družba je v ne tako davni preteklosti z velikim trudom pomagala kmetijskim organizacijam, da razširijo in združijo površine za svojo osnovno dejavnost. Metode teh prizadevanj niso bile ravno priljubljene, pa so

morale družbeno-politične organizacije zastaviti tudi svoj politični vpliv v prepričanju, da bodo okrepljene kmetijske gospodarske organizacije skrbno gospodarile s tako pridobljenimi osnovnimi sredstvi v korist družbe.

Socialistična zveza kot najširša družbeno-politična organizacija ne more mirno mimo dejstev, da s težavo in žrtvami pridobljena družbena zemljišča zopet prehajajo v zasebno last, in moralno obsoja vse organe in osebe, ki omogočajo tako prakso.

2. Organi upravljanja Gozdnega gospodarstva imajo nalogo, da v imenu vseh svojih delavcev najskrbneje

gospodarijo z družbeno imovino. Ob ugotovitvi, da so bile sporne parcele prodane po ceni, ki je precej nižja od resnične prometne vrednosti tega zemljišča, prav gotovo ne moremo govoriti o dobrem gospodarjenju v tej delovni organizaciji niti o ukrepih, ki bi ustrezali večini delavcev v njej.

3. Eno od načel naše socialistične družbe je nagajevanje po delu. Trditve predsednika delavskega sveta, da so z ugodno prodajo parcel hoteli pomagati nekaterim delavcem do cenejše gradnje, dokazuje, da so kupci zemljišča pravzaprav nagajeni z materialnimi dobrinami, za katere niso prispevali nobenih izrednih naporov v svojem delu. Tako nagajevanje pa ni v skladu z načeli, za katera se bori SZDL.

4. Odtujevanje družbenih osnovnih sredstev s takimi metodami omogoča spekulacije posameznikov, ki si poceni pridobljene materialne koristi s preprodajo še povečajo. Tudi v tem primeru je prišlo do primerov preprodaje po mnogo višjih

cenah, nekaj kupcev parcel pa že gradi ali ima svoje stanovanjske hiše na drugem mestu in teh parcel ne potrebuje zase.

5. Ne glede na pravno rešitev te zadeve izvršni odbor ugotavlja, da javnost obsoja vse, ki so sodelovali v tej prodaji in nakupu družbenega zemljišča, in postavlja vprašanje moralno-politične odgovornosti posameznih odgovornih tovarišev.

Prav tako menimo, da navedeni primer ni osamljen in smo dolžni v imenu članstva SZDL odkrivati in obsojati vse pojave okoriščanja posameznikov z družbeno imovino.

Izvršni odbor SZDL
Brežice

Za 13. julij spreved okrašenih vozil

Dan šoferjev so v Beli krajini proslavili s sprevedom 3 okrašenih avtomobilov, ki so iz Črnomlja vozili skozi Gradac v Metliko. Spremljala jih je metliška mladinska godba. V Črnomlju in Metliki je pozdravil udeležence šoferskega slavlja tov. Einsiedler, nato pa so delegacije ponesle vence na grobove padlih in umrlih šoferjev. Pri slovesnosti je govoril tudi predsednik ZSAM tov. Ilenič, ki je prikazal razvoj in dejavnost društva, obenem pa izrekel pohvalo 16 najprizadevnejšim članom. Po slavnosti so organizirali tovariško srečanje na Vinomeru.

K. W.

„4000 gasilcev bo korakalo“

16. in 17. avgusta bo v Metliki osrednja slovesnost ob 100-letnici slovenskega gasilstva – Predsednik pripravljalnega odbora v Metliki Franc Vrvišar je napovedal vrsto prireditev

— Tovariš Vrvišar, kakšen je bil izid nedavnih razgovorov v Metliki, kjer ste s predstavniki republiškega pripravljalnega odbora ter s predstavniki hrvaškega gasilstva razpravljali o prireditvah ob 100-letnici slovenskega gasilstva?

svečano odprli novi metliški gasilski dom, zatem pa bo slavnostna seja domačega gasilskega društva, na kateri bomo odlikovali najzaslužnejše gasilce.

— Kakšne slovesnosti so predvidene za 17. avgust?

— Ta dan se bo v Metliki zbralo več kot 10.000 ljudi, kar se doslej še nikdar ni zgodilo. Začetek proslave bo ob 9. uri z gasilsko parado, v kateri bo sodelovalo 4.000 slovenskih in hrvaških gasilcev. Korakali bodo do poligona v Mestnem logu, kjer bodo predali raporti pokrovitelju slavlja, nato bodo poklicni gasilci iz vse Slovenije izvedli praktično vajo, v kateri bodo pokazali gašenje požara z nekdajšnjimi preprostimi sredstvi in z najmodnejšimi stroji in napravami. Po programu bo zabava ob Kolpi.

— Kdo je prevzel pokroviteljstvo nad proslavo?

— Pokrovitelj slavlja je Stane Kavčič, predsednik izvršnega sveta Slovenije. Nadejamo se, da se bo slavlja v Metliki udeležil.

RIA BACER

NESREČE

Sentjur: zadremal za volanom

Drago Stojković iz Donje Svarče pri Karlovcu je 7. julija zadremal za volanom. Zapeljal je na bankino, podrl tri smernike in šele pri tretjem ustavil svojega fička. Škoda so ocenili na 900 din.

Ribnica: pri zaviranju ga je zaneslo

Milanci Renato Rivieri se je 8. julija z osebnim avtomobilom iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri Ribnici je dohitel osebnim avtomobil in močno zavril. Na mokri cesti ga je zaneslo na levo stran ceste, kjer je še nekaj časa vozil, nato pa se prevrnil. Sopotnika sta se laže poškodovala, na vozilu pa je za 7.000 din škoda.

Na Gorjancih: zdrknil 7 m navzdol

Zagrebian Slavko Vojola se je 8. julija z avtom iz Novega mesta proti Metliki. Na vrhu Gorjancev ga je na mokri cesti zaneslo na levo, potem pa je vozilo zdrknilo 7 m po strmini navzdol. Škoda znaša 5000 din.

Mačkovec: prekuclijal čez cesto

Zagrebian Vladimir Konjevod je 10. julija vozil osebnim avtomobilom proti Metliki. Pri Mačkovecu je zapeljal na bankino, vozil več metrov po njej, naglo zavil na levo in zapeljal čez cesto po strmini navzdol, kjer se je prekuclil. Na avtomobilu je škoda za 4.000 din.

Semič: motorista trčila

Anton Stariha iz Coklovice se je 12. julija popoldne pripeljal z motorjem z dvorišča obratnega servisa v Semiču na cesto, ne da bi se preprical, če je prosta. Prav tedaj je mimo pripeljal Božidar Šober iz Vranovice. Motorista sta trčila in se hujše poškodovala. Odpeljali so ju v bolnišnico.

Gmajna: podrl dve brezi

Ljubljaničan Bojan Langerhojc se je 10. julija peljal z avtom iz Zagreba proti Ljubljani. Pri Gmajni je dohitel tovornjak in ga nameraval prehiteti. Ker mu je naproti pripeljal osebni avto, je zapeljal za tovornjak in zavril. Na mokri cesti je začel njegov avto drseti proti tovornjaku, zato je zapeljal na levo stran. Preko bankine je zdrknil v vsek, podrl dve brezi in se čez streho prekuclil na rob ceste. Voznik in sopotnik sta se laže poškodovala. Na avtomobilu je za 8.000 din škoda.

Novo mesto: trčenje tovornjakov

Srečko Fortek je 10. julija popoldne parkiriral tovornjak na parkirnem prostoru na Cesti herojev v Novem mestu. Tam je stal tudi tovornjak Franca Živca s Panigra. Voznika sta istočasno sedla za volan in nameravala zapeljati na cesto. Živec je zapeljal do ceste, ko pa je z vratno vožnjo obratiral vozilo, je za njim spetal do ceste tudi Fortek. Tovornjaka sta trčila, škoda pa je za 5800 din.

Novo mesto: zavila pred avtomobil

Celjanka Martina Repovž je 13. julija popoldne nameravala zaviti z osebnim avtomobilom na Ulico talcev v Novem mestu, ne da bi se prepricala, če je cesta prosta. Ker je v tem trenutku naproti pripeljal osebni avtomobil Metličan Ivan Zele, sta vozili trčili. Škoda so ocenili na 4.500 din.

Preloženo srečanje izseljencev

Srečanje izseljencev v Kočevju, ki je bilo predvideno za 22. julij, je zaradi finančnih težav preloženo in bo, kot smo zvedeli, 17. ali 24. avgusta. Srečanje prireja podružnica Izseljeniške matice Kočevje skupaj z občinskim ZZB in obč. konferenco SZDL. Podobno srečanje je bilo lani na Bregu v ribniški občini.

J. P.

Bralne značke za vnete mlade bralce

Tudi na metliški osnovni šoli so v juniju podelili učencem Župančičeve bralne značke. Od 230 prijavljenih je do konca tekmovanja vzdržalo 188 učencev in učenek, ki so ob zaključku prejeli 54 cicibanovih bralnih značk ter 37 bronastih, 33 srebrnih in 25 zlatih Župančičevih značk. 37 učencev, ki so tekmovali že drugo leto, pa je dobilo lepe knjige.

Ob tej priložnosti je vodstvo šole povabilo v goste pesnike Vido Brestovo in Nežo Maurerjevo, ki sta skupaj z domačinom Jožetom Dularjem brali svoje pesmi in prozo ter podelili učencem bralne značke. Z recitacijami pa so nastopili tudi mladi tekmovalci.

40 let GD Dolenji Lazi

V nedeljo, 13. julija, je gasilsko društvo Dolenji Lazi pri Ribnici proslavilo 40-letnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti so odprli preurejeni gasilski dom, priredili slavnostni spreved in podelili priznanja zaslužnim gasilcem. Več o tej slavnosti bomo poročali v prihodnji številki našega lista.

Obvezno zavarovanje je povečano!

Direktor poslovne enote Zavarovalnice SAVA v Novem mestu Darko Lufman o podražitvi premij za obvezno avtomobilsko zavarovanje – Zaradi izgub v tem zavarovanju se obetajo prihodnje leto podražitve

— Tov. direktor, kaj lahko poveste k že uveljavljenemu povečanju premij avtomobilskega zavarovanja?

— 8. julija letos je poteklo enoletno zamrzovanje cen obveznega avtomobilskega zavarovanja (to je tisto zavarovanje, ki ga plačujemo pri registraciji vozil). Ob zamrzovanju je bilo zavarovalnicam naloženo, naj sporazumno z AMZ Jugoslavije in Zavodom za cene povečajo tarife. AMZ se s predlaganim 40-odst. povečanjem ni strinjala. Zavod za cene pa je pristal na takšno povečanje, če se pogoji zavarovanja

ne izpremenijo. Iz naslova obveznega zavarovanja so imele članice združenja jugoslovanskih zavarovalnic doslej 830 milijonov din izgub. Nove premije tega zavarovanja, ki veljajo od 8. julija dalje, so naslednje: za avtomobile do 600 ccm 190 din, od 600 do 700 ccm 208 din, od 700 do 800 ccm 224 din, od 800 do 900 ccm 242 din, od 900 do 1000 ccm 263 din, od 1000 do 1100 ccm 281 din, od 1100 do 1200 ccm 300 din, od 1200 ccm do 1300 ccm 318 din itd., tako da je premija za obvezno zavarovanje za vozilo s 3000 ccm 500 din. Te premije so za zasebne lastnike, medtem ko so za družbene avtomobile nekoliko nižje.

Javnost je razburilo pisanje o splošni podražitvi avtomobilskega zavarovanja. Za povečanje se je odločila samo zavarovalnica Jugoslavija, zato se celotna razprava v tisku nanaša samo nanjo. V združenju jugoslovanskih zavarovalnic — edino zavarovalnici Jugoslavija in Novi Sad nista članici tega združenja — pa nismo imeli nobenega namena zviševati neobvezno zavarovanje. Naj pripomnim še to, da je UO našega združenja dal izjavo, da pred začetkom prihodnjega leta 11 zavarovalnic, tega združenja, ne bo podražila neobveznega zavarovanja.

— Ali je povečana premija za obvezno zavarovanje že ekonomska?

— Ne, za zdaj še ni ekonomska in jo bo verjetno treba še povečati. Vsa potrebna dokazila o tem bo združenje zbralo še letos in jih predložilo v oceno pristojnim oblastnim organom.

— In kako kaže za neobvezno zavarovanje?

— Poprejšnja podražitev neobveznega zavarovanja ni bila za članice združenja ekonomska. Bila je bolj izhod v silo, ker nismo želeli preveč vznemirjati javnosti in zaostrovati odnosov. Z gradivom za povečanje premij obveznega zavarovanja bo združenje predložilo tudi gradivo za povečanje premij neobveznega. V Sloveniji pa se bomo pri tem zavzemali za takšno rešitev v okviru naših pogojev, ki ne bi preveč prizadela zavarovancev.

MIHA KRHN
dipl. inž. agr.

M. J.

Znate prijaviti škodo, povzročeno po divjadi?

Sedanjí temeljni zakon o lovstvu, ki ureja med drugim tudi povrnitev škode, ki jo je napravila divjad, je začel veljati 7. aprila 1965. Mnogi občani pa še zdaj ne vedo, kaj je v takih primerih treba narediti, da bi si pridobili pravico do odškodnine. Mnogi oškodovanci prepozno prijavijo škodo, ker so prepričani, da še vedno veljajo določila zakona iz 1. 1954. Takrat je res bilo treba prijaviti škodo občinskemu upravnemu organu v osmih dneh po tem, ko je oškodovanec zvedel zanj, najpozneje pa v enem mesecu po nastali škodi. Takrat je občinsko organ imenoval posebno komisijo, ki je škodo ocenila in ugotovila vsa dejstva, ki so vplivala na nastanek škode. Ugotovljeno škodo je lovsko dru-

žina plačala, v nasprotnem primeru pa je moral oškodovanec najkasneje v šestih mesecih vložiti tožbo na sodišču.

Po zdaj veljavnem zakonu pa mora oškodovanec v 15 dneh po dnevu, ko je zvedel za škodo, najkasneje pa v dveh mesecih (če prej zanj ni zvedel), vložiti odškodninski zahtevek oz. odškodninsko tožbo. Občinski upravni organ, ki je pristojen za lovstvo, rešuje odškodninske spore med oškodovalcem in lovsko družino, ki gospodari z loviščem, če znaša škoda do 250 novih dinarjev. Če znaša škoda več kot 250 din, razpravlja o stvari občinsko sodišče, če pa presega 10.000 din, razpravlja o stvari pristojno okrajno sodišče.

Po zakonu morajo torej lovске družine, ki gospodarijo z loviščem, povrniti škodo, ki jo napravijo zaščitena divjad, divji prašiči in medved izve zaščitene območja. Pogoji, da je uporabnik zemljišča ali oškodovanec poskrbel za zavarovanje pred divjadjo na način, ki je splošno udomačen ali pa primeren krajevnim razmeram. Ni pa mogoče uspešno uveljavljati odškodnine, če uporabnik zemljišča ni ničesar napravil, da bi pridelite zaščitil pred divjadjo. Pri zavarovanju je treba uporabljati tiste načine, ki so v določenem kraju v splošni navadi, oškodovanec pa mora tudi dokazati, ko uveljavlja odškodninski zahtevek. Kadar je uporabnik zem-

ljišča zavaroval svoje prideleke, pa mu je divjad kljub temu napravila škodo, mu lovška družina mora povrniti škodo. Zato mora oškodovanec najprej zahtevati povrnitve škode od lovске družine. Pri tem je treba paziti, da ne bo preteklo več kot 15 dni od dneva, ko je zvedel za škodo. Ponavljam: odškodninski zahtevek do 250 din je treba vložiti pri občinskem upravnem organu, za škodo nad 250 din pa je treba vložiti pri občinskem sodišču. Odškodninski zahtevek oz. odškodninsko tožbo je treba vložiti torej samo takrat, ko lovška družina ne plača škode oz. ko nastane spor med lovsko družino in oškodovancem. Temeljni zakon o lovstvu določa, da je postopek o odškodninskih zahtevkih oz.

tožbah hitre, kar pomeni, da je treba take zadeve prvenstveno reševati.

Stroške postopka mora plačati lovška družina, če je bilo dokazano, da je morala plačati tudi odškodnino; v nasprotnem primeru plača stroške tudi oškodovanec, če njegov zahtevek ni bil upravičen. Odločilno pri tem, kam naj se oškodovanec obrne po tem, ko ni prišlo do poravnave pri lovski družini, je, kakšno odškodnino zahteva. Če bi na primer zahteval odškodnino do 250 din, v postopku pa je bila ugotovljena škoda nad 250 din, bo o tem še vedno odločal občinski upravni organ.

Oškodovanec lahko vloži svojo zahtevo pisмено, lahko pa jo da tudi na zapisnik na občini oz. na uradni dan pri sodišču.

Pozdravi iz Zaječara

Tovariš urednik!

Prav radi prebiramo Dolenjski list, saj nam prinaša vsak teden vesti iz naših domačih krajev. Služimo vojaški rok v Zaječaru v Srbiji, zato nam je list še toliko bolj pri srcu. Izkoriščamo priložnost, ko boste v Sloveniji slavili dan vstaje, da vam in vsem bralcem lista čestitamo za naš praznik. Dolenjski fantje pa obenem pošiljamo vsem domačim dekletom in fantom lepe pozdrave! - Na fotografiji smo od leve proti desni: Tone Pavlič, Jože Somrak in Franc Mali.

Težave z mostom v Kostanjevici

V drugi polovici maja je Cestno podjetje pričelo z obnovitvenimi deli na obeh mostovih čez Krko.

Ko so imeli 27. maja kostanjevski upokojeanci izlet do Postojne in Slovenskega Primorja, smo se jim pridružili tudi upokojeanci iz Podbočja. Na poti proti Kostanjevici sem opozoril soferja, da je kostanjevski most zaprt. Sofer pa mi je dejal: če je most zaprt, bo na Križaju prav gotovo kakšno opozorilo. Ker ga ni bilo, smo mirno zapeljali po asfaltu proti Kostanjevici; v zadnjem trenutku nas je opozoril neki ostar, da je most zaprt. Sofer je moral avtobus obrniti in se vrniti

v Podbočje, od koder smo se po tako imenovani mali cesti vrnili v Kostanjevico.

Nekaj podobnega se je zgodilo, ko je v Kostanjevici gostovalo mariborsko gledališče. Nekaj gledalcev je hotelo z osebnimi avtomobili preko mostu, a jim je to uspelo šele po dolgotrajnem moledovanju in prerekanju.

Promet iz Kostanjevice v smeri proti Krškemu in Brežicam je bil preusmerjen preko Pobočja. Zdaj je nastal nov problem: nekatera vozila so obšla Pobočje preko mostu, druga pa so si izbrala krajšo obvoznico pot čez žabjek. S to bližnjico so si soferji sicer prihranili kakšnih 500 metrov, zato pa so

potniki v Podbočju večkrat zaman čakali avtobus. Na ta račun je bilo izrečeno precej pritožb, pot pa je bila skoraj uničena.

Ali ne bi bilo veliko bolje, če bi Cestno podjetje po radiu ali po tisku pravočasno objavilo, da bo most zaprt za vsa vozila, in kdaj bo po njem dovoljen le osebni promet. Tako bi potniki iz podboškega področja vedeli, kje naj čakajo avtobuse: ali na Križaju, ali pa doma v Podbočju. Obnova mostov trenutno sicer miruje, toda verjetno bodo dela kmalu nadaljevali, zato prosimo za pravočasna javna obvestila.

M. SKETA
Podbočje

Vinogradniška obnova v sodni dvorani

Daleč prek meja domovine znani bizeljski vinogradi najno kličejo po obnovi. Pred 60 in več leti sajena vinska trta na ameriški podlagi počasi hira in njeni obdelovalni stroški mnogokrat presegajo vrednost pridelka. Marsikateri vinogradnik se je že odločil za obnovo, krepko zgrabil za delo in pričel delati z velikim upanjem, da mu bo trta lepo obrodila in v nekaj letih poplačala trdo delo in velike stroške, ki jih terjaja obnova.

Tako je računal tudi mladi posestnik V. G., ki je pred leti prevzel star, onemogel vinograd. Zaril se je v zemljo in v delo, potne srage so porile vinograd in ni varčeval z naporji; delo mu je bilo užitek, potreba, upanje, radost in zadovoljstvo. Vsak dan je z veseljem opazoval rast mladih sadik, ki so mnogo obetale.

Bilo je pred dvema letoma v ovetočem maju. Mladi vinogradnik je bil nekaj dni zaposlen na polju z oranjem in setvijo, pa zato ni mogel v vinograd, da bi pogledal,

če ni morda pomladanski jutranji mraz škodil trsnim sadikam. Naslednji teden je ugotovil, da so sadike zdrave, toda kar 160 trsnih cepčenk je — izginilo! Kakor da bi jih vzela noč! Vendar jih ni uničil mraz, pač pa je bila vmes zločinska roka nepridiprava, domačina, ki se je priženil na malo posestvo onkraj Sotle in je razmere v bizeljskih vinogradih dobro poznal.

Po prizadevnem delu postaja milica na Bizeljskem je bil storilec R. M. kmalu znan. Sledila je prijava in sadike so kmalu našli nekaj kilometrov daleč v Globo-

kem, v vinogradu, katerega lastnica ni vedela, da je od R. M. kupila ukradeno blago.

Obtoženi se je zagovarjal na kazenskem oddelku občinskega sodišča v Brežicah. Dokazi so bili trdnjši od njegovih izgovorov. Prisodili so mu dva meseca zapora in plačilo odškodnine. Tudi pritožba na okrožno sodišče mu ni pomagala, saj je bila krivda v celoti dokazana.

Oškodovanec pa kljub temu še nima poravnane škode. Trsne cepčenske so imele leta 1967 prometno vrednost 2,50 din za kos, zaradi česar mora krivec plačati oškodovancu celotno vrednost, to je 400 dinarjev. Teh stroškov pa ni malo. Kopanje 160 jam,

gnojjenje, sajenje, zagrinjanje, in kar je glavno, izpad dohodka za dve leti — vse to res niso mali stroški. Škode bo nad 2.000 Ndin, ker pa se je delovna sila medtem še podražila, bo imel lastnik celo do 300 starih tisočakov škode, prej ko bo vinograd postavljen v prejšnje stanje.

S takimi »posegi«, ki so pravi kriminal, bizeljska vinogradniška obnova še dolgo ne bo opravljena, kot si želimo vsi, ki mislimo pošteno. Zato prosimo organe javne varnosti, naj še naprej budno zasledujejo vse take in podobne primere, kot je opisani. Nikar naj ne dopustijo, da bi se tatvine ponavljale!

M. M.
Bizeljsko

»KOMAJ ČAKAVA, DA GA DOBIVA V ROKE...«

Spoštovano uredništvo!

Prejmite lepe pozdrave od dveh svojih bralcev v Nemčiji — Jožeta Bartolja in Jožeta Stanglja. Komaj čakava, da Dolenjski list v ponedeljek pride, saj je to edini stalni stik z našo prelepo domovino. Podpisani sicer nisem vaš naročnik, ker ga dobiva moj kolega, če pa ne bi bil on nanj naročen, bi ga že davno naročil jaz. Zato svetujem vsakomur v tujini, naj si naroči domači teden, ker bo le tako sproti dobival vse novice in zanimivosti iz naših krajev. Prosim, objavite te moje vrstice v domačem listu tam, kjer piše »To stran ste napisali sami«.

JOŽE BARTOLJ,
Bad Helmstedt,
Nemčija

Novo mesto: trčenje vozil

Novomeščan inž. Dušan Zastin se je peljal 10. julija z osebnim avtomobilom iz Irče vasi proti Novemu mestu, ko mu je nasproti pripeljal tovornjak cestnega podjetja Novo mesto Viktor Račič. Osební avtomobil je zaneslo v tovornjak. Na vozilih je za 5 tisoč din škoda.

Odgovor na javno vprašanje konference SZDL Soteska - Polje

Uprava PTT v Novem mestu in pošta Straža pri Novem mestu si že dalj časa prizadevata urediti vprašanje neredne dostave poštnih pošilk za nekatere vasi, ki spadajo k tej pošti.

Pri pošti Straža pri Novem mestu imamo namreč od septembra 1968 naprej samo enega kvalificiranega dostaviljača, mesto drugega dostaviljača pa je občasno zasledeno, vendar z nekvalificiranimi delavci. Od tu pa izvira vse negotovanje oziroma pritožbe prizadetih prebivalcev. V omenjenem času se je zvrstilo že pet zastavnih delavcev, ki so zaradi raznih vzrokov (bolezen, samovoljna zapustitev dela) po vrsti zapuščali delo. Kadrovska služba našega podjetja je doslej storila že nešteto ukrepov, da bi se pri pošti Straža zasedba delovnih

mest v dostavni službi uredila, vendar doslej brezuspešno. V tako industrijskem kraju, kot je Straža, ne moremo dobiti osebe, ki bi izobrazbeno in strokovno ustrezala in ki bi dostavo pošilk lahko opravljala kvalitetno. Pa tudi izven tega kraja ne moremo najti primernega človeka, ki bi bil voljan preseliti se v Stražo za dostaviljača.

Morda bi nam v tem primeru lahko pomagale krajevne organizacije, ki ljudi na svojem področju najbolje poznajo. Želimo namreč, da bi vprašanje redne in kvalitetne dostave poštnih pošilk čimprej uredili, zato bi vsak nasvet oziroma predlog hvaležno sprejeli.

PODJETJE ZA PTT
PROMET
NOVO MESTO

PISMA UREDNIŠTVU

Zlata kvaliteta zlata tradicija

ŽE PRED 40 LETI JE BIL ZLATNIK
NAJBOLJ CENJENA NAGRADA ZA ZVE-
STOBO TRADICIONALNI KVALITETI.

ZLATNIKI VAS ZNOVA ČAKAJO
V PRALNIH MILIH.

Drage gospodinje, morda je prav v
vašem zlata nagrada! Že vnaprej se
vam zahvaljujemo za kratko spo-
ročilo o najdbi zlatnika.

Vsak mesec nadaljuje tra-
dicijo 200 zlatnikov v pral-
nih milih. Zlatniki so iz
14-karatnega zlata in vsak
tehta 8 gramov.

Zlatorog

PRESENEČA

„Vrgli smo župana in prevzeli oblast“

Ivan Benec, edini še živeči upornik, ki je leta 1919 pomagal ustanoviti viniško republiko, pripoveduje o dogodkih, s katerimi se je Vinica za vselaj zapisala v zgodovino delavskega gibanja — Tri dni je trajala viniška republika!

Dejali so mi, da 74-letni Ivan Benec iz Podklanca 27 pri Vinici ni zmeraj pri volji za razgovor s tujci, zato sem na obisk vzel s seboj še domačina Franca Pavla koviča. Moram reči, da na ju je prav prijazno sprejel in vse od začetka do konca povedal, kako je bilo na Vinici za veliko noč 1919.

— Zakaj je na Vinici sploh prišlo do upora?

— Hoteli smo republiko in svobodo naroda. Kralja Petra I. nismo marali, — je kratko in jedrnatno odgovoril Benec. — Najbolj nas je razkačilo, ker je bilo objavljeno, da moramo denar prinesiti na občino žigosati. Vsem kmetom in drugim občanom so zaračunali odstotke, bogataši, kot na primer veletrgovec Šterk, pa so si lahko denar kar sami žigosali in niso nič plačali. Med ljudmi je nejevolja vrela že dalj časa, saj so bile javne demonstracije že pred več meseci. Ko pa so v cerkvi oznanili, da bo župan pri ljudeh zbiral denar za gradnjo železnice, nam je bilo dovolj.

— Kako so se odvijali dogodki tistega dne, ko ste vrgli župana?

— Bili so velikonocni prazniki 1919. Spominjam se, da

sem še ležal, ko me je prišel klicat Peter Žugelj. Rekel je, naj takoj zberem nekaj fantov in pridem z njimi na Vinico. Kmalu se nas je več zbralo pred občino. Od župana Miheliča smo zahtevali občinski pečat, s katerim so žigosali denar. Izgovoril se je, da pečata nima, češ da ga ima Skolnik. Jezni smo bili! Jaz in Miko Tomec iz Podklanca sva županu sklenila roke na hrbtu in zahtevali smo, naj gre z nami. Žugelj je vodil kolono upornikov z ujetim županom do Skolnika. Tudi tu nismo dobili pečata. Skolnik je rekel, da ima pečat nadučitelj Franc Lovšin. Še Skolnika smo vzeli s seboj, a tudi pri Lovšinu nismo nič opravili: ta nam je dejal, da ima pečat trgovec Šterk.

Vsi smo odšli do Šterkove hiše in kričali, naj izroči žig.

Trgovec pa se je skoz okno izgovarjal, da je pečat poslal na okraj v Črnomelj. Potem smo šli vsi skupaj na pošto telefonirati, če je žig res v Črnomlju. Izvedeli nismo nič, ker nas je trgovec Šterk prelistal. Medtem ko smo od njega zahtevali pečat, je brž poslal svojega pomočnika z žigom v Črnomelj. V Šterkova okna smo zmetali

nekaj kamenja, nato pa odnehali. Sklenili smo, da bomo organizirali volitve za republiko Vinica.

Volitve so bile v občinski hiši. Kakih 500 ljudi je prišlo voliti. Za župana smo izbrali Franja Vlahoviča z Vinice, za tajnika pa Petra Maliča. V zagati pa smo bili za predsednika republike. Končno smo se zmenili, naj bo predsednik najstarejši občan.

»Hoteli smo imeti republiko in smo jo tudi postavili!« nam je povedal še vedno krepki Ivan Benec iz Podklanca pri Vinici, ena redkih še živečih prič revolucionarnih dni »Viniške republike«

Tako je postal predsednik viniške republike 85-letni Pavlešič iz Perudine.

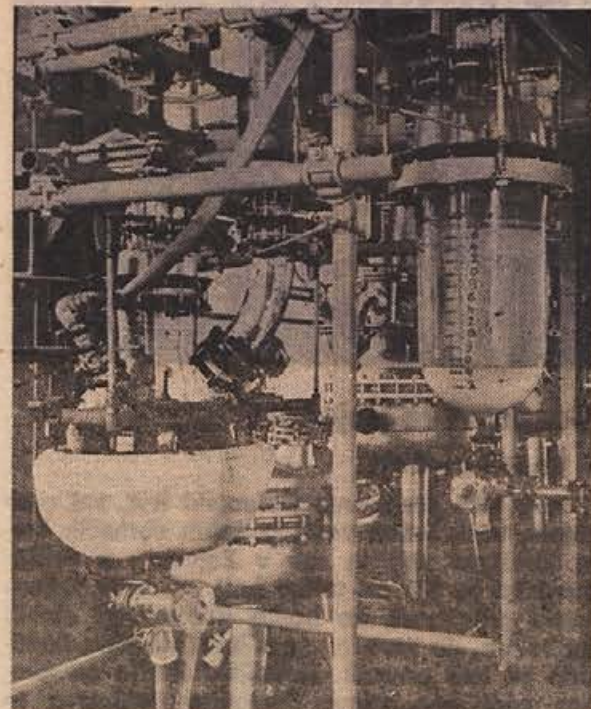
Tri dni smo imeli oblast, nakar je na Vinico prišlo 70 vojakov z orožjem. Sprva so z nami bili pri Skolniku, nato pa so vse popisali. Čez čas nas je bilo 12 najbolj vnetih upornikov večkrat klicanih na sodišče v Črnomelj, v Novo mesto in končno smo bili še dva dni pred deželnim sodiščem v Ljubljani.

Po vseh zaslišanjih so nas obsodili, potem pa le spustili domov. Republike ni bilo več in vsak se je vrnil k svojemu domačemu delu. Tri dni smo pa le imeli oblast in republiko, in to v času, ko se drugje še pomislili niso upali na upor oblastem.

RIA BAČER

Volitve DS bodo prihodnje leto

Skupščina stanovalcev podjetja DOMINVEST letos na svojem nedavnem zadnjem zasedanju ni volila predstavnikov stanovalcev v razširjeni DS podjetja. Te volitve bo opravila skupščina na posebnem zasedanju v začetku prihodnjega leta. Volitve so odložili zato, ker so v pripravi novi zakoni o volitvah organov samoupravljanja, ki bodo sprejeti do konca letošnjega leta.

Kolektiv tovarne zdravi KRKA iz Novega mesta pozdravlja vse občane in še posebno svoje poslovne prijatelje ter čestita za 22. julij, dan vstaje slovenskega naroda!

KRKA
NOVO MESTO

Zbrali smo se v meniških steljnikih

Predvojni gozdni delavec Franc Bradac iz Meniške vasi je občutil vse tegobe tedanjega družbenega reda na svojih plečih. V zameno za prestando trpljenje in ponižanje je našel uteho v delu Društva kinečih fantov in deklet v Podhosti, kjer je bil njegov predsednik. Zaradi naprednih nazorov je bil slab zapisnikar pri žandarjih kot številni njegovi nasprotniki. Ko je okupator zasedel našo deželo, se je večina teh fantov in deklet takoj vključila v napredno gibanje in mu ostala zvesta.

Franc Bradac, nosilec partizanske spomenice 1941, se je že 1941 vključil v revolucijo in bil z bratom Jožetom

rali prvi sestanek somišljenikov OF; bilo nas je blizu deset. Sestali smo se v meniških steljnikih. Našega shoda se je udeležil tudi delegat iz Ljubljane. Pogovarjali smo se o zbiranju orožja in splošni vstaji ljudi v tej dolini.

Drugi zbor članov Osvobodilne fronte je bil jeseni 1941 nad Podhosto. Tega shoda se je udeležil tudi Niko Šilih in še nekdo drug iz Novega mesta, vendar ga nismo poznali. Tam smo govorili že o ustanavljanju partizanskih enot, o vaški zaščiti in podobnem.

Na jesen istega leta smo se povezali v vaški zaščiti, ki je imela več nalog. Pomagali smo prvim partizanom, ki so se kazali pri nas. Februarja 1942 je vaška zaščita prevzela oskrbovanje partizanov na

Jelenici v Rogu. Vodstvo je prevzel brat Jože pod nadzorstvom topliških komunistov Maksa in Pavla Henigmana, Rudija Zupanca in drugih. Tako je bilo nekako do sredine 1942, ko je bil množični odhod v partizane.

6. maja 1942 nas je približno 70 fantov šlo v partizane. Zbor smo imeli na Podstenicah, kjer so nas vključili v zapadnodolenjski odred.

Partizanska puška, ki je glasno počila v Žužemberku 26. marca 1942, ko so partizani komandanta Dušana Pirjevca-Ahaca napadli karabinjersko postajo, je segla globoko do nas. Napad, ki sicer ni uspel, je pokazal, da se bomo proti okupatorjem lahko borili samo z orožjem. Pogovor zapisal: S. DOKL

FRANC BRADAC

in Jožetom med tistimi, ki so vedeli, za kaj se bodo borili. Po letu dni dela na terenu je odšel v hosto in tam delal do osvoboditve.

Franc Bradac se spominja prvih dni vstaje v Topliški dolini takole:

»Takoj po kapitulaciji stare Jugoslavije smo se začeli zbirati v manjših skupinah. Junija 1941 smo že organizi-

Partizanske Puste Ložce vabijo za 22. julij

Krajevna organizacija ZZB Senovo nas vabi za 22. julij dopoldne na proslavo, ki bo na Ložah pod Bohorjem. Začela se bo ob 10. uri in bo združena s proslavo dneva vstaje. Odkrili bodo spominsko obeležje petim borce, ki so 28. januarja 1945 padli na Ložah. Proslava bo na kraju, kjer so borci pokopani. Sodelovala bosta senovska godba na pihala in pevski zbor. Na sporedu bo tudi uprizorjen napad na

Ložce. Obiskali bomo prostor pri vodnjaku ob treh močvirnih lipah, kjer je 30 okupatorjevih vojakov ustrelilo Vilka Zenerja, Bevca, Andrihuha, Zalokarja in nekega Hrvata.

Pridite, da počastimo padle in obudimo spomin na čase, ki jih včasih vse preveč pozabljamo! Po končani proslavi bo partizanska zabava, popoldne pa bomo obiskali prvo partizansko bolnišnico na Bohorju. Prišli bodo tudi nekdanji ranjenci XIV. divizije, ki so se tu zdravili.

Od Brestanice do Srebotnega in nazaj bodo ta dan vozili avtomobili. Med Srebotnim in Ložami si boste blizu poti lahko ogledali ogromen skalnat previs, pod katerim je prostora za več kot sto ljudi. Tudi tu so ležali naši ranjenci, potem, ko je bila bolnišnica v Travnem Lazu uničena.

Pridite na Bohor! Člani ZZB Senovo bodo poskrbeli za prijetno tovariško srečanje. M. ŽMAVC

Pridite na Vinico!

Vodstva družbeno-političnih organizacij v Črnomlju vabijo na sobotno in nedeljsko slavo ob 50. obletnici viniške republike vse občane in prebivalce Bele krajine, zlasti nekdanje borce Cankarjeve brigade, Belokranjskega odreda in člane Invalidskega pevskega zbora! Glavna proslava bo na Vinici v nedeljo dopoldne, ko bo govorila tovarišica Vida Tomšič. — Pridite, gostoljubna Bela krajina vas pristrčno pričakuje in pozdravlja!

metalka

Trgovsko izvozno in uvozno podjetje Ljubljana

vabi

NOVE SODELAVCE

za novo prodajalno — prodajno skladišče V METLIKI

POSLOVODJO
SKLADIŠČNIKA
ODDELKOVODJO
ADMINISTRATIVNO
KOMERC. REFERENTA
2 PRODAJALCA
NK DELAVCA

POGOJI:

- za delovno mesto poslovodje: visokokvalificiran trgovski delavec in 5 let prakse v trgovski stroki ali končana popolna srednja šola in najmanj 2 leti prakse v gospodarstvu,
- za delovno mesto pomočnika poslovodje in skladiščnika: visokokvalificiran trgovski delavec in 3 leta prakse v trgovski stroki ali kvalificiran trgovski delavec,
- za delovno mesto administrativno komercialnega referenta: popolna srednja šola ali nepopolna srednja šola in 5 let prakse v knjigovodstvu gospodarske organizacije,
- za delovno mesto oddelkovodje: kvalificiran trgovski delavec in najmanj 3 leti trgovske prakse,
- za delovno mesto prodajalca: kvalificiran trgovski delavec.

POSEBNI POGOJI:

Za vsa delovna mesta 6-mesečno poskusno delo.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela poslati na naslov: »METALKA« Ljubljana, Dalmatinova 2 — kadrovski oddelk, kjer lahko dobite tudi vsa potrebna pojasnila.

Ponudbe sprejemamo do 22. 7. 1969.

„Nahrbtniki so nam kar goreli na hrbtih...“

Ilegalni list »Boljševik« je nastajal v Luknji in na Miklavžu — Srečanje z orožniki vrh Gorjancev s polnimi nahrbtniki »Boljševika« — Po krivem obdolžena za požig v Smolenji vasi

Anton Bele, sodnik okrožnega sodišča v Novem mestu, hodi po svoji sobi sem in tja in pripoveduje. Vsako toliko se za hip ustavi, in da bi podčrtal napetost dogoda.

Tone Bele, sodnik okrožnega sodišča v Novem mestu

ka, ki ga opisuje, s spremenenim glasom in kretno ter malce odmaknjenim pogledom našteva podrobnosti. Zagnanost pripovedovanja razkriva prekaljenega revolucionarja, ki je ostal vse življenje dosledno zvest velikim idejam revolucije. Sivina v laseh se nekako ne ujema z mladostnim ognjem njegove pripovedi, toda izreden spomin in živost v obličju ublažujeta to neskladje.

— Spominov je veliko. Vsako zdaj po toliko letih lepi, čeprav so bila doživljanja ob svojem času bridka. Mnogo podrobnosti in predvojnega partijskega dela je šlo v pozabo. Udeleženci so pomrli, prepozno smo se spomnili na zapisovanje tega, kar nam čas odmika vedno bolj in bolj.

Nekako v obdobju od 1930 do 1932 smo se v Novem mestu odločili izdajati glasilo »Boljševik«. Razmnoževali smo ga nekaj časa v ruševinah lukenjskega gradu pri Prečni, pozneje pa na Gorjancih pri Miklavžu. Skatlo z vsem potrebnim smo imeli zakopano v gozdu nedaleč od Miklavža. Kraj je bil primeren tudi zato, ker so prišli belokranjski študentje po sveže razmnožene primerke na Gorjance laže kot kam drugam.

Ob neki takšni priložnosti smo Srečko Prežljak, Franc Lakner in jaz razmnožili eno izmed števil »Boljševika« in jo natlačili v nahrbtnike. Nato smo odšli do Malčevega krčma, kjer bi se morali dobiti z Belokranjci. Posedli smo po štorih, se pomehkovali in čakali. Iznenada sta se izza drevja pojavila pred nami dva orožnika. Lahko si mislite, kako smo bili prepadeni. Pozdravili smo in začeli kolikor se je dalo neprisljšen pomenek. Povedali smo, da smo izletniki. Padlo je nekaj besed o lepoti Gorjancev in podobnem. Kako so nas pekli nahrbtniki, polni na sveže razmnoženega »Boljševika«, si težko predstavljate. Če bi nas orožnika količkaj pregledala, bi nas takoj uklenila v lisice. Na srečo je bil ves strah zaman. Poslovila sta se in nadaljevala obhod. Čez kakšnih 20 minut smo se doživljaju že pošteno smejali družno z Belokranjci, ki so prišli kmalu po odhodu orožnikov.

1932 sva bila z Vinkom Prežljakom določena, da raztrosiva letake po Smolenji vasi in Cikavi. Nalogo sva opravila zgodaj zjutraj in približno nekaj letakov celo na cerkve

na vrata v Smolenji vasi. Ko sva se vračala, sva opazila, da v Smolenji vasi gori Kar se je dalo, sva jo udarila čez njive na Šajser. Videla sva gasilski voz, kako hiti čez Cikavo proti Smolenji vasi. Vračala sva se prepričana, da naju doma že čakajo žandarji. Na srečo to ni bilo res. Hitro sem se preoblekel, dal mokro obleko sušit in naročil dmadim, da sem bil ves dan doma. Premočene in blatne čevlje sem skril na podstrešju. Drugi dan je pisalo v Slovenscu in v Slovenskem narodu da so komunisti po Smolenji vasi raztrosili letake s protidržavno vsebino in zažgali neko domačijo. Kako je prišlo do požara, ki nama je povzročil toliko strahu pa še danes ne vem.

Zapisal: M. JAKOPEC

Franc Rojšek - Jaka

NOVI TEDNIK je prejšnji mesec objavil naslednji sestavek, ki ga v celoti ponatiskujemo:

»Pred dnevi je praznoval petinpetdesetletnico narodni heroj, prvoborec, bivši komandant celjske garnizije in rezervni general Franc Rojšek-Jaka. Predvojni komunist in revolucionar, eden najpogumnejših borcev in komandantov med NOB, junak z Doba in Žužemberka, je svoj jubilej proslavil v krogu bojnih tovarišev. Hote ob-

javišmo posnetek jubilarja izpred petih let, ko je bil še v uniformi in je »srečeval« Abrahama. Hote zato, da bi pokazali, kako se leta, ki so medtem minila, na jubilarju nič ne poznajo. Zapis zaključujemo z željo, da bi čil in zdrav skrival svoja leta pred nami še dolga desetletja!»

Ker ima tovariš Jaka, naš znani partizanski komandant in revolucionar, prav na Dolenjskem mnogo prijateljev, dobrih znancev in starih bojnih tovarišev, objavljamo gorinjo fotografijo tudi mi in mu želimo vso srečo, kar največ zdravja ter osebnega zadovoljstva v imenu vseh članov ZZB na Dolenjskem!

Težka voda: trčenje avtomobilov

12. julija sta se pri Težki vodi voznika osebnih avtomobilov Novomeščan Jurij Murn in Ljubljčan Alojz Boldin pri srečanju oprijela z vozili. Škoda znaša tri tisoč din.

1967

Ančka Gosnik-Godec

ANČKA GOSNIK—GODEC: Po bombnem napadu (tuš, 1967)

Vse najboljše, tovarišica Francka!

tudi izkoriščanje človeka v predaprilski Jugoslaviji.

Ze 1941 se je Francka povezala z narodnoosvobodilnim gibanjem, v katerem je požrtvovalno in neosebno sodelovala do konca vojne. Leta 1943 se je vrnila v svoj rojstni kraj, kjer je vse do osvoboditve opravljala razne funkcije: bila je sekretarka OF, AFZ sodelovala je pri mitingih in pripravljala kulturne programe. Za svoje delo in zasluge je prejela tudi odlikovanje. Po vojni je delovala na območju okraja Kočevje, kjer se je 1946 tudi

poročila z znanim predvojnim komunistom in spanškim borcem.

Kljub bolehnosti tovarišica Francka še vedno aktivno sodeluje v družbenem življenju. Njena prva skro velja organizaciji ZZB in Rdečemu križu. Ob jubileju ji želimo vsi znanci, prijatelji in sodelavci, da bi se dolgo bogatila organizacije s svojimi izkušnjami ter da bi uspešno premagovala vsakdanje skrbi in težave!

DANICA PRELOG

9. julija letos je minilo 50 let, kar se je v Vinicah pri Sodražici rodila Francka Pocrvina. Odraščala je v številni kmečki družini. Oče ji je umrl v rani mladosti, zato se je morala kmalu sama spoprijeti s trdim življenjem. Na lastni koži je še mlada občutila vso krivico, ki jo je doživela, kakor

Jutri o južni magistrali

Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da bo jutri, 18. julija, na Tjentištu sestanek, na katerem bodo razpravljali strokovnjaki tudi o predlagani gradnji JUŽNE MAGISTRALJE. Ze konec avgusta bo prišla k nam delegacija mednarodne banke za obnovo in razvoj, ki kreditira in name-rava tudi v bodoče kreditirati izgradnjo nekaterih cest v Jugoslaviji. O predvideni gradnji te ceste, ki naj bi potekala od Ljubljane prek Bihača in Sarajeva do Skopja, vedno pogosteje pišejo najbolj znani jugoslovanski čas-niki, med prvimi pa je o njej poročal prav Dolenjski list. Zvedeli smo, da se namerava sestanek v Tjentištu udeležiti tudi predstavnik kočevske občine.

SLOVENIJAVINO

poslovna enota BREŽICE

pozdravlja vse delovne ljudi Slovenije in jim želi prijetno praznovanje 22. julija!

Priporočamo naše usluge in čestitamo za DAN VSTAJE slovenskega ljudstva!

Projektivni biro

REGION

BREŽICE

Vsa naša podpora boju Vietnamu!

Ob praznovanju dneva vstaje ne moremo mimo velikih smotrov boja, ki so ga začeli naši narodi 1941. leta. Popolnoma sami, goloroki smo začeli takrat nenak spopad z nacizmom in fašizmom v njegovi trdnjavi. Za ceno velikih žrtv smo si po štirih letih priborili svobodo.

Naravno je, če nam misel ob našem praznovanju poleti v Vietnam. Tamkajšnje ljudstvo že vrsto let bije podoben boj s tehnično in številčno neprimerno močnejšim sovražnikom. Tuji zavojevalec je, želeč zmagači, potepal v tej vojni vse deklaracije OZN o pravicah človeka in naroda.

Najsodobnejše ameriško orožje, številčna premoč in teror pa kljub vsemu niso bili sposobni doseči zmago. Najsodobnejša vojna tehnika je morala kloniti pred voljo naroda, ki hoče svobodo in je že tik pred tem, da si svobodo pribori.

Letošnja stockholmska konferenca o Vietnamu je ponovno opozorila na veliko odgovornost napredne svetovne javnosti in vseh političnih organizacij v svetu ob kršitvi deklaracij OZN v Vietnamu. Opozorila je, da je svetovna javnost dolžna še naprej odločno protestirati proti ameriškemu vmešavanju v Vietnamu, da je dolžna vztrajati pri zahtevah po takojšnjem umiku ameriških čet in dajati vso moralno in materialno podporo boju vietnamskega ljudstva. Jugoslavija je upoštevala razpoloženje naših ljudi in v celoti podprla takšna stališča na stockholmski konferenci.

Neprecenljiva vrednost boja vietnamskega ljudstva je v tem, ker je ta boj dokazal, da se lahko narod, ki to hoče, bori za svojo svobodo proti vsakemu zavojevalecu. Prav zaradi tega spoznanja pa je boj vietnamskega ljudstva neposreden interes vsakega naroda, ki se ima namen boriti.

Ob tem spoznanju dajejo naši narodi, ki znajo ceniti svobodo in neodvisnost, vso podporo boju Vietnamu in so ob velikih zgledih iz Vietnamu in iz svoje nedavne zgodovine še bolj odločeni boriti se proti vsakomur, ki bi želel okrniti našo svobodo in neodvisnost!

M. J.

Kolektiv tekstilne tovarne

NOVOTEKS

Novo mesto

s svojim obratom v Metliki čestita za 22. julij, dan vstaje slovenskega naroda!

kultura in izobra- ževanje

Portret Dragotina Rudeža v Novem mestu

Dediči umrle Vlaste Rudež — Schoepplove so dali novomeški študijski knjižnici Mirana Jarca v hrambo portret (olije) Dragotina Rudeža, Trdinovega pobratima z Gracarjevega turna. Poleg tega so darovali knjižnici še ruske knjige, ostanke nekoč bogate knjižnice na tem gradu. Ruske knjige je naročil Dragotin Rudež za Janeza Trdinu.

Kot je znano, je portret Dragotina Rudeža do nedavnega visel v Trdinovi sobi na Gracarjevem turnu.

P. B.

Letošnje Prešernove knjige

Nova zbirka Prešernove družbe šteje 7 knjig in velja 30 dinarjev. Razen kolektarja za l. 1970 obsega še leposlovna dela: M. Malenšek, »Balada o starem mlinu«, S. Roznana »Lov za ukradenimi milijoni in Kalčeva »Dva v novem mestu«. Zbirka ima tudi tri strokovne knjige: Branko Božič, »Zgodovina slovenskega naroda«, Franc Verbine »Slovvarček tujk in kratic« in dr. Karel Šumenjak, »Da bi ostali zdravi in mladi«. Prešernova družba daje tudi možnost, da naročniki plačajo knjige v dveh ali treh obrokih.

S. Sk.

Občinski ali med- občinski muzej?

V kulturi, zlasti pa v muzejski dejavnosti Posavje skorajda ne pozna sodelovanja. Tako na primer nosi Posavski muzej naslov celotne pokrajine, a vzdržuje ga le brežiška občina, seveda z veliko težavo. Zavod bi svojo dejavnost lahko močno razširil na sosednja območja, če bi ga finančno podprli krška in sevniška občina. Kaže, da je denar največja ovira za zblizevanje. Morda pa je tudi volje premalo, ker se vsakdo boji, da bi potem denar odtikal drugam.

J. T.

Novo delo slikarja Pengova

Akademski slikar Ladislav Pengov iz Ljubljane, ki služi vojaški rok v Novem mestu, slika za spodnjo dvorano doma JLA 4,85 m dolgo in 1,55 m visoko sliko, na kateri je kompozicijsko povezal ekspresionistično figuro, Valvasorjevo sliko Novega mesta in 5 plesalk v narodnih nošah posameznih republik.

Mali kulturni barometer

GLASBENI FESTIVAL — V Wallasu (Vel. Britanija) se je prejšnji teden končal 23. mednarodni glasbeni festival, na katerem je sodelovalo 56 ansamblov iz 28 držav. Na festivalu so zastopali Jugoslavijo KUD Branko Cvetković iz Beograda, KUD Mirko Acov iz Prilepa in KUD Slobodan Princip iz Sarajeva.

POLETNE KULTURNE PRIREDITVE — V okviru 17. ljubljanskega festivala bodo v tem mesecu na sporedu še naslednje zanimivosti: 18. julija koncert godbe »Milice« iz Ljubljane; 23. julija — folklorni ansambl »Luziških Srbov«; 29. julija — koncert »Praskih madrigalistov« in 30. julija — akademska folklorna skupina »Franc Marolt«.

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE — Pred kratkim so v Zagrebu odkrili spominsko ploščo ob 150. letnici rojstva skladatelja Vatroslava Lisinskoga. Pokrovitelj tega

V nedeljo zvečer: »Deseti brat« v gradu na Grmu!

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE iz Celja bo v okviru prireditev »Dolenjsko poletje« v nedeljo, 20. julija, ob 20. uri priredilo na dvorišču gradu na Grmu v Novem mestu znano Jurčičevo ljudsko igro »DESETI BRAT«. Delo je priredil Andrej Inkert, režira ga Franci Križaj. Glavne vloge: Janez Bermež je Martin Spak, Bogomir Veras je Lovro Kvas, Krjavlja bo postavil na oder Pavle Jeršin, Manico pa bo zaigrala Minu Kjudrova. Nastopa ves ansambel celjskega gledališča, zato vladno vabljeni na zanimivi večer. Vstopnice v predprodaji v Domu kulture. — Na sliki: prizorček ob Krjavljevem ležišču. (Foto: V. Berk)

Čestitali smo Božidarju Jakcu

V torek, 15. julija, se je ob 18. uri na dvorišču Lamutovega razstavišča v Kostanjevici začelo slavlje, posvečeno 70-letnici rojstva umetnika in mojstra Božidarja Jakca. V likovnem salonu je bila odprta njegova retrospektivna razstava. Obiskali so jo med drugimi Sergej Kraigher, Lidija Sentjurc, dr. France Hočevar, dr. Jože Brilej, Miloš Poljanšek, dr. Josip Vidmar, Niko Šilih, dr. Edgar Leopold in drugi vidni predstavniki javnega in kulturnega življenja.

Jože Radej, predsednik

Darovali so knjige

Novomeška študijska knjižnica je pred kratkim dobila vrsto knjig, ki jih je darovala Zinka Pavlinova, gospodinja iz Novega mesta, knjižne zbirke je obogatila s svojim knjižnim darom tudi prof. Erna Muserjeva.

P. B.

Metliški učenci so bili delovni

Ko so ob koncu minulega šolskega leta v osnovni šoli pregledali poleg učnih uspehov tudi izvenskolsko dejavnost učencev, so videli, da je 267 otrok ali 56 odst. sodelovalo vsaj v eni dejavnosti, mnogi pa tudi v dveh ali treh. Tako je pri pevskem zboru bilo 140 učencev, v folklorni skupini plesalo 26 učencev, v tamburaškem krožku pa je igralo 25 učencev. V glasbeni krožek se jih je prijavilo 14 in prav toli-

ko v likovni krožek, medtem ko je gospodinjstvi krožek štel 12 članic. Učenci so se udeleževali še v šolskem športnem društvu (40), pri Partizanu (78), pri mestni godbi na pihala (14), v glasbeni šoli (30), pri gasilcih (24), sodelovali so tudi pri mnogih šolskih proslavah, partizanskem pohodu itd. Vsekakor dokajšnja razgibanost mladih ljudi, ki se že zdaj pripravljajo za bodoče naloge v življenju.

M. JAKOPEC

JOŽE ŽUPANČIČ:

Novomeška mlada leta slikarja Božidarja Jakca

Te dni se spominja slovenska kulturna javnost pomembnega življenjskega jubileja našega slikarja-grafika Božidarja Jakca. Rodil se je

pred 70 leti, 16. julija 1899, v Novem mestu, v Brunerjevi hiši na Bregu, kjer so imeli Jakčevi tisti čas gostilno v najemu.

Jakac ni znan samo v našem ožjem krogu, glas o njem je segel tudi prek meja naše ožje Slovenije. Poznajo ga kot umetniškega ustvarjalca po vsej državi in Evropi, pa tudi v Ameriki, Afriki in drugod, saj je Jakac mnogo potoval in se izpopolnjeval v velikem svetu. Vsepoposod je mnogo skiciral, risal in ustvarjal portrete in krajine, ki so utrdile njegov umetniški sloves.

Zelo dobro ga poznajo v Ameriki, kjer se je mudil dvakrat. O prvem potovanju po tej celini je izdal s pomočjo svojega mladostnega prijatelja pisatelja Mirana Jarca knjigo v dveh delih »Odmevi Rdeče zemlje«. Izšla je 1932. Slikar Jakac je

prispeval ilustrativni del, spremni tekst pa je napisal Miran Jarc na podlagi pisma, ki mu jih je pisal sošolec in prijatelj Božidar s popotovanj po Ameriki. Delo je umetniško edinstveno.

O Jakcu piše več knjig

O Jakcu pišejo mnoge knjige. Med najbolj reprezentativnimi je lepa monografija o njem, ki je nedavno izšla pri Državni založbi Slovenije. Temeljit biografsko in kritično študijo o jubilaru je napisal dr. France Stelč. Izšla je istočasno v dveh jezikih: v srbsčini pri Muzeju II. zasedanja AVNOJ v Jajcu in v slovenščini pri DZS. S to knjigo sta jugoslovanski založbi zelo posrečeno počastili 70-letnico mojstra in partizana Božidarja Jakca.

(Se bo nadaljevalo)

Vrhovo: otvoritev nove ceste

V nedeljo so slovesno odprli novo asfaltirano cesto Radeče — Boštanj. Najprej je bil spreved motornih vozil, zatem pa je PD Vrhuvo priredilo proslavo ob 50-letni-

ci ZKJ. Prisotni so bili tudi predstavniki občinskih skupščin iz Laškega, Celja, Sevnice in Krškega ter republiškega cestnega sklada iz Ljubljane. Po proslavi so slovesno odprli 9 km dolgo ceno.

S. Sk.

NOVO!

tus

- uničuje mesece in mesece
- brez vonja
- komarje, muhe, brenclje...
- v stanovanjih, lokalih, skladiščih, gospodarskih prostorih...

kjer **tus** stoji ali visi tam insektov več ni!

samo ENA škatlica zadostuje v prostorih do 40 m³

tus - nov način odstranjevanja mrčesa

za njihovo srečo skrbi narava

za vašo garant

POHIŠTVENA INDUSTRIJA POLZELA

ki po nizki ceni in meri za vsak dom izdeluje lepo in solidno pohištvo

Zahtevajte v trgovinah izdelke garant

Avtomobili renault po meri vaših zahtev in vaših možnosti

Renault 4
prostoren, zanesljiv, varčen
845 CCM, 30 KM (SAE),
5 vrat, 5,5 l/100 km
Cena: 1.037,06 USA \$
Ndin 10.631,-
931,73 USA \$,
Ndin 9.678,-

cosmos

Zastopstvo tujih firm Renault, Alfa Romeo, M. A. N. Gibo Same, Alpina...

Ljubljana, Celovška 32, telefon: 313-141 in 51-455

Komaj zadovoljivo

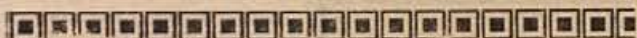
Končano je tekmovalje nogo-
metašev v celjski podzvezni no-
gometni ligi. Z uvrstitvijo Brežic,
ki so tretje, in Rudarja s Seno-
vega, ki je četrta, smo le delno
zadovoljni. Po uspešnem startu
Brežičanov smo upravičeno prič-
kovali višjo uvrstitev, vendar so
ostali na tretjem mestu. Senov-
čani bi lahko z malo več sreče
bili v samem vrhu, vendar tudi
četrto mesto ni uspeh.

Tekmovalje je pravzaprav kon-

čano, kljub temu da nista bifi
odigrani dve tekmi.

KONČNA LESTVICA:

KOVINAR	18	13	1	4	55:17	37
PAPIRNICAR	18	13	0	5	56:28	25
BREŽICE	18	10	1	7	41:41	21
SENOVO	17	10	0	7	56:34	20
VOJNIK	18	9	1	8	49:40	19
OLIMP	17	7	2	8	55:36	16
LJUBNO	18	7	1	10	39:42	15
SOSTANJ	17	6	1	10	27:58	13
POLZELA	18	5	1	12	24:66	11
BOC	18	4	2	12	31:59	10

PIONIR
NOVO MESTO
TEL. 21-243

SERVIS

- Opravljamo servisne preglede in ga-
rancijska popravila na vozilih FIAT-
ZASTAVA, RENAULT, TAM in MAN
- splošna in generalna popravila vozil
vseh vrst
- zamenjujemo motorje na vozilih ZA-
STAVA in TAM
- opravljamo kleparska, avtoličarska in
druga dela
- **NAJNOVEJŠE:**
Vse lastnike vozil FIAT-ZASTAVA 850 in
1100 R obveščamo, da odslej opravlja-
mo vsa garancijska in servisna popra-
vila tudi na teh vozilih.
- OBIŠČITE NAŠ SERVIS!**

AB Agraria
BREŽICE

STE V ZADREGI ZA DARILO?

Sopek nageljkov je primerno darilo za vsako
priložnost. — Naša dnevna proizvodnja je več
tisoč cvetov v 6 barvah. — Zahtevajte v vaši
najbližji evetličarni

nageljčke iz vrtnarije Čatež

TESTENINE

Pekatele

Na krajevni praznik Žužemberka, 13. julij so odprli novo asfaltno športno igrišče, na katerega so suhokranjci lahko ponosni. Mladi bodo zdaj imeli lepo priložnost za zdravo športno udejstvovanje. (Foto: S. Dokl)

SPODBUDNO. PRESENETLJIVO IN LEPO!

Trebanjcem prvo mesto, Žužemberčanom pa igrišče

Suha krajina je dobila lepo športno igrišče — Trud prizadevnih telesnovzgojnih delavcev je poplačan — Prvi turnir za odbojkarje Trebnjega

Krajevni praznik Žužemberka so s pridom izkoristili tudi športniki in športni delavci v Suhi krajini. Na ta dan so odprli novo asfaltno igrišče pri šoli in odigrali prvi odbojkarški turnir na njem.

Športno igrišče, ki je namenjeno za mali nogomet, rokomet, odbojko, košarko, tenis in kolesarstvo, bo eno najlepših na Dolenjskem, ko bo dokončno urejeno. Manjkajo namreč še atletska steza in naprave za atletiko. Pripravljeni smo, da bo novi športni objekt razgibal telesno-vzgojno dejavnost v Suhi krajini, ki se doslej zaradi slabih pogojev ni mogla razviti.

Prvi odbojkarški turnir je u.speš. Prireditelji so v goste povabili moštvo republikanskega ligasša Trebnje in ekipo Novolesa iz Straže. Stevilni gledalci, ki so se zbrali ob igrišču, so bili priče

zanimivim in borbenim igram. Trebanjci so bili premočan nasprotnik, saj so oba nasprotnika premagali s polovično močjo. Drugi dve ekipi pa sta bili tizenaceni, vendar so domačini, ki sta jih vodila inž. Stor in Mrvar, sicer igralca Trebnjega, bili za spoznanje boljši in so porazili borbeno novolesovce. Končni vrstni red je realen: Trebnje je na prvem mestu, sledita Partizan stni red je realen: Trebnje je na (Žužemberk) in Novoles (Straža).

Rezultati: Partizan (Trebnje) : Partizan (Žužemberk) 2:0 (15:8, 15:10); Partizan (Trebnje) : Novoles (Straža) 2:0 (15:7, 15:9); Partizan (Žužemberk) : Novoles 2:0 (15:9, 15:3).

Najboljša šesterica tega turnirja je bila: inž. Stor, Babnik, Opara, Prime, Mrvar in Golč. Srečanje je dobro vodil Robert Romih, iz Novoga mesta. SD

MLADI ATLETI LEPO NAPREDOVALI

Novomeščani na sedmem mestu

Lani osvojili 11. mesto, letos pa so že sedmi — »Kraljica športa« vleče mlade — Načrtno delo z najmlajšimi je obrodilo bogate sadove

Atletska zveza Slovenije je tudi letos razpisala absolutno ekipno prvenstvo Slovenije v atletiki, v katerem sodelujejo vse atletske organizacije. Največ so napredovali mladi novomeški atleti, ki so lani bili enajsti, letos pa so že na odličnem sedmem mestu: zbrali so 100 točk več kot l. 1968. Na trinajstem mestu je

TVD Partizan iz Kočevja, ki že dalj časa preživlja krizo. Uradni vrstni red absolutnega ekipnega prvenstva SRS za 1969: 1. KLADIVAR (Celje) 1667,5, 2. OLIMPIJA (Ljubljana) 1252,5, 3. MARIBOR 829,5, 4. TRIGLAV (Kranj) 501,5, 5. GORICA 496, 6. RUDAR (Trbovlje) 315, 7. NOVO MESTO 222,5, 13. KOČEVJE 61,5 itd.

Lepo uvrstitev so Novomeščani dosegli tudi v zvezni konkurenci. Med mladinci, kjer je nastopilo 38 ekip, so Novomeščani pristali na odličnem 13. mestu. Članice so nekoliko slabše, vendar moramo opozoriti na zahtevnejšo konkurenco, dekleta so na 23. mestu v državi.

Mislimo, da posebni komentarji niso potrebni. Novomeški atleti, ki so v glavnem pionirji in mladinci, se s svojimi dosežki uvrščajo že med najboljše v naši republiki, obenem pa se ozirajo po vidnejših mestih tudi v zahtevnem zveznem merjenju moči.

Sadovi dela z mladimi atleti so že vidni. S skrbnim vedenjem strokovnjakov, ki vodijo in usmerjajo delo atletov, lahko pri-

Dolenjci v zlati sredini

Na mladinskem šahovskem prvenstvu Slovenije za posameznike, ki je bilo od 1. do 10. julija v Zagorju ob Savi, je zmagal Domžalečan Marjan Slak. Mladinci iz Kočevja in Novoga mesta so v tej konkurenci startali prvič, zato od njih nismo pričakovali kaj več kot pridobitev dragocenih izkušenj.

Kljub vsemu so bili nekateri v prvem delu tekmovalja na vodilnih mestih: Karničnik je po drugem kolu vodil, Podkoritnik pa je bil po šestem kolu na četrtem mestu. Kasneje so vsi pustili: in se morali zadovoljiti z mesti sredi tabele. Stane Podkoritnik je v igri z nekaterimi nasprotniki zaigral zelo dobro in končno pristal na dovetem mestu: Maks Vovk se je zelo trudil in bi lahko z zmago v

PRIDITE V PREČNO

V nedeljo, 20. julija, bo ob 9. uri na novomeškem letališču v Prači republiško prvenstvo letalskih modelarjev v kategoriji motornih modelov in letelich kralj.

Organizacija tekmovalja je zaupana novomeškemu aeroklubu, ki se bo potrudil do-
bro organizirati to zanimivo tekmovalje, na katerem bo nastopilo nekaj več kot 40 tekmovalcev iz LJUBLJANE, PTUJA, MARIBORA, CELJA, KRANJA in NOVEGA MESTA.

Ne zamudite priložnosti, ogledajte si to zanimivo tekmovalje!

Krčani uspešno startali

V prvem kolu tekmovalja v vaterpolu za pokal Plavalne zveze Slovenije sta se v Krškem srečali ekipi Celulozarja in Ljubljane. Srečanje se je končalo neodločeno 3:3 (0:0, 1:2, 1:0 in 1:1). Obe moštvi sta igrali nervozno, zato je bila igra raztrgana. Domačini so pokazali boljšo tehniko, vendar niso izkoristili vseh priložnosti za zadetek. Zadečke za Krčane so dosegli: Mugoša, Zlatič in Lesenjak.

Celulozar: Ganc, Turk, Ziberna, Bizjak, Mugoša, Jesenčnik, Humar, Kravos, Kranjc, Potočnik in Zlatič.

V ponedeljek so vaterpolisti Celulozarja gostovali v Kopru, kjer so izbojevali malenkostno, vendar zaslužno zmago nad Kopranji z 1:0. Strelec je bil Vojko Mugoša v prvi četrtini igre. Krčani so igrali dobro, veliko streljali, vendar so večkrat zadeli samo vratnico. Posebno sta se odlikovala Dušan Zlatič in Vojko Mugoša. Vratar Danilo Ganc ni dejansko imel nobenega dela.

L. HARTMAN

Ana Praznik — prva- kinja

Na ženskem šahovskem prvenstvu Slovenije v Ljubljani je tekmovala 7 šahistk. Presenetljivo je zmagala članica SK Kočevje Ana Praznik, ki je premagala vse svoje nasprotnice. Kot republiška prvakinja se je uvrstila na državno prvenstvo. Lunskoletna prvakinja Pongračeva je zasedla komaj 6. mesto.

Vrstni red: 1. Ana Praznik (Kočevje) 6 točk; 2. Pilberšek (Maribor) 3,5; 3. Fridi (Maribor) 3; 4. Berčič (Ljubljana) 2,5; 5. Jeraj (Ljubljana) 2,5; 6. Pongrac (Celje) 2 in 7. Isteniš (Novo mesto) 1,5.

I. S.

Od tu in tam

■ **CELJE** — Sredi prejšnjega tedna je v Celju nastopila večja skupina novomeških atletov na mednarodnem atletskem mitingu za memorial partizana — atleta Ferda Skoka. V zahtevni mednarodni konkurenci je največ uspeha imela atletinja Mela Zagorc, ki je v metu kopja zasedla 2. mesto (K. R.)

■ **NOVO MESTO** — V ponedeljek dopoldne so mladinci, velenjeni v RD Novo mesto, imeli pregledno ribiški tekmovalje v lovu rib s plovcom. Lovili so v Težki vodi. Nastopilo je 18 ribičev. Zmagal je Iztok Podergajs s 710 točkami, sledijo: Tomaž Savelj 480, Boris Oklešen 470, Rudi Perše 380, Karel Dobosi 350 itd. Najboljših pet ribičev je prejelo lične diplome. (V. V.)

■ **CRNOMELJ** — Novo ustanovljeni rokometni klub BELT se je prvič predstavil pred svojo publiko na rokometnem igrišču pri gimnaziji. Srečali so se s Semičani in na veliko presenečenje doživeli poraz s 13:12 (A. L.)

■ **KOSTANJEVICA** — Za soboto in nedeljo 19. in 20. julija, so prizadevni ribiški delavci pripravili dve tekmovalji: v soboto popoldne in tja v noč bo zanimivo tekmovalje za največjo ribo, drugi dan pa še tekmovalje v lovu s plovcom. Kostanjevski ribiški delavci vabijo na ribiški piknik vse ljubitelje narave. (S. T.)

■ **NOVO MESTO** — V torek, 22. julija, bo ob 19. uri v Novem mestu tradicionalni hitropotezni šahovski turnir v počastitev dneva zmage. Šahovsko društvo Novo mesto vabi šahiste, da se udeležijo tega turnirja. (N. N.)

■ **NOVO MESTO** — Novomeški ELAN je zapustilo nekaj boljših nogometašev, ki so Novomeščanom prigrabili drugo mesto v ljubljanski konkski nogometni ligi; odšli so k vjkonam. Vodstvo kluba se je odločilo, da njihovo izgubo nadomesti s štirimi nadarjenimi nogometaši iz banjaluških nogometnih klubov Željeznikarja in BSK. Kreпка pomoč bo Novomeščanom vsakekor prišla prav v zahtevnih tekmah jeseni. (P. D.)

■ **NOVO MESTO** — Teniško prvenstvo Novoga mesta se ne premakne nikamor naprej. Zanjde case je zaradi slabega vremena bila odložena vrsta dvobojev, ki bi morali biti že odigrani. (S. T.)

■ **NOVO MESTO** — Občinska zveza za telesno kulturo je vpisala devet športnih delavcev v dopisno solo pri šolskem centru za telesno vzgojo pri visoki šoli za telesno vzgojo v Ljubljani. Če bo šlo po sreči, bo Novo mesto dobilo dve leti dni trenerje za naslednje panoge: streljanje (2), kegljanje, gimnastiko, košarko, odbojko, tenis, nogomet in rokomet. (B. B.)

■ **DOLENJSKE TOPLICE** — Telesnovzgojni delavci v zgornjem delu Krke predlagajo, da bi v Dolenjskih Toplicah ustanovili plavalni klub, v katerega bi vključili plavalce Žužemberka, Soteske, Straže, Vavte vasi in Dolenjskih Toplic. Menijo, naj bi klub delal v okviru zdravilišča Dolenjske Toplice, ki bi lahko mladim plavalcem omogočilo vadbo. (P. S.)

■ **NOVO MESTO** — V mladinski atletski reprezentanci Slovenije, ki bo nastopila v avstrijskem mestu Linz, bosta nastopili tudi dve novomeški atletinji, Meta Zagorc in Ivica Jakše. (N. N.)

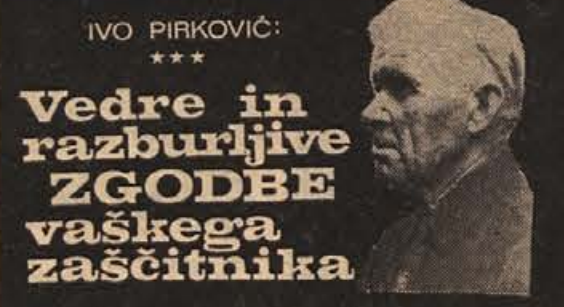
■ **VELENJE** — Mladinsko atletsko solo, ki jo organizira Atletska zveza Slovenije, obiskuje tudi oseni nadarjenih novomeških atletov. (K. L.)

■ **BREŽICE** — Pred kratkim je bil končan v Čateških Toplicah plavalni tečaj, na katerem so se naučili plavanja otroci iz Ribnice na Pohorju in Brežic. Pozimi pa bo obisk vrnjen, saj se bodo mladi Brežičani na pobočjih Pohorja učili smučanja. (M. G.)

Cenik malih oglasov

CENIK vsak oglas do deset besed — 10 Ndin, vsaka nadaljnja beseda 1 Ndin. Za naslov v upravi lista: pribitek 1 Ndin. Za oglašje s ponudbo pa upravo lista od geslom: pribitek 3 Ndin.

Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, čistitkah, preklah in podobnih objavah 20 odstotkov popusta, pri zahvalah in osmrtnicah 50 odstotkov popusta, vsi tisti, ki z oglasom iščejo službo, pa 40 odstotkov popusta!

IVO PIROKOVIĆ

Vedre in razburljive ZGODBE vaškega zaščitnika

(3. nadaljevanje)

Minilo je okoli deset dni, ko so kakih dvajset jetnikov, med njimi tudi vaškega zaščitnika Lutarja, odpeljali v živinskih vagonih v Ljubljano. S postaje so jih gonili zvezane v okrožne zapore na Miklošičevi cesti. Cerovec so v takih posebah v temno in vlažno luknjo, v kateri ni bilo toliko prostora, da bi se na golih opetnatih tleh iztegnil. Skozni majhno luknjo pod stropom je prihajala medla svetloba. Že drugi dan pa so ga premestili v sobo št. 64 v drugem nadstropju, kjer so bili sami boljši ljudje, profesorji, učitelji, dva živinozdravnika... vsega okoli štirideset jetnikov. Poznal je samo sodnika doktorja Viktorja Brežnika.

Mučno so se vlekli tedni in meseci. V februarju (1943) so ječarji desetim obožencem natakali lisice, jih navezali na dolgo vrvo in gnali pred tuje sodnike. Nihče ni bil prehudu v skrbeh, saj so slišali, da ne smejo Italijani nič več streljati talcev. Sodbe so postajale milejše. Partizanski komandir Drago Suhi-Luko je dobil prejšnji dan samo še dvajset let, Roza Barboričeva iz Novega mesta polovico manj. Ko se nekega partizanka obsojila na dosmrtno ječo, se je na glas zasmejala. »Saj je veselo, pet, deset ali do smrti!« je pripomnila, vsi samo do konca vojne.

K Lutarju je prisedel tudi človek in mu pošepetal, da ga bo po službeni dolžnosti zagovarjal. Cerovec je bil čisto oprocken, ko je napel zopet svoj talent, s kakršnim se je v prejšnji svetovni vojni hojeval vrh rodoljub Švejk iz čeških Budějovic.

Cevljar Lutar se je še isti dan, 22. februarja zvečer, vrnil domov. Slišal je, da že tretji dan divja silovita bitka za Pletje. Italijani so se to povi poskušali razbiti partizanski napad okoli belih in jih s tanki rešiti popolnega uničenja. Ranjen je bil tudi Lutarjev sodnik z Gracarjevega turna Slapnik iz štajerskih Konjic. Partizanska krogla mu je vzel malo veselja, služiti tuju, kolikor mu ga je bil vcepil kapitan Mohar, da se je Stajarec pozneje samo še izmikal vojaščin.

Drugi dan zjutraj so se skozi Cerovi log vrčali hrvaški batalijoni nazaj čez Gorjance. »Spet smo uničili eno gnezdo hudičevih podgan,« je mimo Lutarjeve hiše goled Jože Masnik Dolinar iz Orhovic, ki je vodil Hrvate. Vaškemu zaščitniku ni kazalo, da bi čakal doma Starovanov in Ločanov s tistimi dolgimi musketami. Sedaj, ko so bili tepeni in so morali v varstvu italijanskih tankov samostatno bežati, bi jim bilo težko zopet natvesti kakšnih ganljivih bajk.

Pobral je nekaj šil in kopit s svojih čevljar-skih polic in krenil za Hrvači čez gore. Domače rajonce je našel v Kolajah: Janeza Siško s Tolstege vrha, orožnika Tiso in druge. Kuhar jim je Janez Rolih s Praproče. Cerovski zaščitnik je postal sedaj rajonski kurir. Po gorjanskih senozetih je kosil seno za konje, ki so v Dučih pri Sv. Nedelji služili partizanskim ranjencem; skrbel pa je tudi, da so bili vsi dobro obuti. Rajon se je nenehoma selil po žumberskih vaseh, prihajal tudi na Suhor, Lužo, Jugorje in v Podgorje na kranjski strani.

Iz Lutarjevih dolgih zgodb bi hotel iztrgati samo še eno, močno vzemirljivo in napeto, v kateri je Cerovec zopet pokazal svoje izredne prirodne sposobnosti.

Politično in vojaško vodstvo Osvobodilne fronte je oklicalu pomflostitev za vse domobrance, ki se bodo predali do 15. septembra; drugi bodo vpisani v seznam vojnih hudodelcev. Londonski radio je bele resno pozval, naj nemudoma nehajo s svojo vojaško ilakom nemškimi nacistom in se brez odlašanja prijavijo najbližjim partizanskim komandam. Z oklicem je bilo treba seznaniti vse domobranske posadke tudi tisto v Sentjerneju.

Kurir Lutar je v takih zavzetih zavetih letakov v notranji žep sukunjača, priložil še nekaj radijskih vestí in Poročevalcev, se oborožil in krenil čez Gorjance na kranjsko stran. Po Penderjevski se je previdno priplazil na Prežek. V Gajcu je v gosto revce vtiaknil puško. Skril je tudi bombe, nahrbtnik in klobuk. Nad potokom, ki izvirá izpod Starega Prežeka, se je sklonjen zastrel v mlado Gajčanko, ki je zajemala vodo in jo nalivala v brento. Iz notranjega žepa mu je visel debeli sveženj. Nič ni slišal, kdaj mu je za hrbet prišla sovražnikova patrulja; štirje domobranci se vržejo nanj in ga zgrabijo.

Prišli so od Klire, od koder se Lutar ni nadejal nevarnosti. Zada je prihajala dolga kolona, mogoče kakih petdeset belih iz Sentjerneja. Kurir jih pozdravi z dvignjeno pestjo, tako je bil zmeden. Spet se je zmotil.

»Kaj imaš tu?« osorno zakriči Mrak, brat komandanta Sentjernejske posadke, in Lutarju po-tegne sveženj iz sukunjača.

»Kaj imam?« nalvno zaglene rajonec, »rad be-rem, pa sem vzel. Če imate kaj vi, tudi vzamem.« »Kje pa si dobil?« vpraša Mrak.

Z „Orlom“ na Luno - in z Lune na Zemljo

Ves svet te dni od ure do ure napeto pričakuje, kaj bodo povedali televizijski in radijski napovedovalci in kaj bodo poslali v svet časniki vseh kontinentov. V jug zahodnem kotu Morja miru, med kraterji Sabine, Moltke in Maskelyne, naj bi 21. julija 1969 dva človeka z negotovimi koraki prvič stopila na tla našega starega spremljevalca Meseca. — Po reviji Hobby objavljamo vzorni red potovanja, ki stane Ameriko že do zdaj nekaj več kot 25 milijard dolarjev.

Če bo šlo vse po sreči, bo velikanisa in mogočna ra-

»Ali res misliš, da želijo ljudje na Zemlji od nas kaj takega?«

(Karikatura iz časopisa New Scientist)

Kdo bo prej na Luni?

Ko v torek popoldne pišemo te vrstice in sestavljamo zadnje članke za današnja števila, se nihče ne ve, kaj so poslali Rusi na Luno s svojo zadnjo raketo. Ta hip, ko zaključujemo novo številko Dolenjskega lista, tudi se ne vemo, če morda kakšna nepredvidena težava ne bo preprečila starta velike rakete, s katero se bodo popeljali trije Američani v vesolje, da izmed njih pa naj bi stopila prvič v zgodovini človeštva tudi na Mesec. Bralce zato prosimo, da upoštevajo čas, ko smo zaključevali današnje število in se posebej v njej to stran. Možna so najrazličnejša presenečenja, ki jih bomo doživeli v sredo in naslednje dni — vse do ponedeljka, ko naj bi (po našem času) tudi pri nas videli prva človeka na Mesecu.

dva dni po tem, ko bo napočila polna luna — je najprimernejši čas za tak polet. Ob pritanju v jugozahodnem kotu Mesecaeva Morja miru bosta imela vesoljca najboljše svetlobne okoliščine: ko bosta tam pristala, bo zgodaj zjutraj, sonce bo 10 stopinj nad obzorjem in bo metalo dolge sence, ki ji ma bodo olajšale pregled nad površino, kjer bosta s svo-

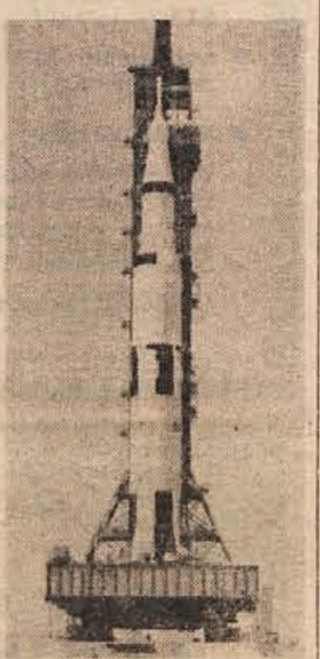
Če bo morda potrebno polet prestaviti, je novi najugodnejši čas za vzlet 18. julija. V tem primeru bodo morali kraj pristanka na Mesecu premakniti nekoliko proti zahodu.

Trije možje, ki jim je zaupana ta enkratna in zgodovinska naloga, so preizkušeni in vesoljci: Neil A. Armstrong, Edwin E. Aldrin in Michael Collins.

Prva stopnja rakete — velikanisa Saturn 5 — bo gnala kapsulo z astronauti 180 sekund do višine 65 km. Dosegla bo hitrost 9.900 km na uro. Druga stopnja bo nehala delovati 553 sekund po vzletu. V tem trenutku bo vesoljska ladja že 187 km visoko, v vesolje pa bo hitela s 24.750 km na uro.

S tretjo stopnjo rakete bo do vesoljske ladje usmerili v 185 km visoko orbito okrog Zemlje. Tam bo letela s hitrostjo 28.000 km na uro in bo obletela Zemljo v dobrih 88 minutah. Ko bo drugič obkrožila naš stari planet — dve uri 44 minut in 18 sekund po vzletu — bodo se enkrat priglasi tretjo stopnjo in povečali hitrost rakete na skoraj 40.000 km na uro. Ta hitrost bo potisnila vesoljsko ladjo v nov tir, ki bo v obliki zanke vodil okrog Meseca in zopet proti Zemlji.

Sele 56 ur po vzletu se bodo vesoljci lotili svojega odgovornega in napornega dela. Po kovinskem predoru, ki povezuje vesoljsko ladjo z Mesecemv pajkom, bodo pripravili vse potrebno za ločitev pajka od matične ladje. Delo bodo končali približno 71 ur po vzletu ali 5 ur

»Lunina raketa« SATURN V, v katero so te dni uprte oči sto in sto milijonov prebivalcev našega planeta.

pred prihodom v Mesecovo bližino.

V tem hipu bodo posebne rakete začele zavirati vesoljsko ladjo, ki se bo nato spremenila v Mesecev satelit. Ladja bo krožila okrog Lune v višini 152 km, njena hitrost pa se bo zmanjšala na 3.200 km na uro.

Po 80 urah poleta bo napočil 16-urni odmor pred ločitvijo pajka od matične ladje.

101 uro in 42 minut po vzletu bosta Armstrong in Aldrin priglasi glavno raketno za spust in začela leteti na svojo rako. To se bo zgodilo natanko 30. julija ob 21.11. V naslednjih 720 sekundah se bosta vesoljca pri-

Kaj bodo jedli na Luni

Organizatorji zgodovinskega poleta na Luno so morali misliti na vse, seveda tudi na hrano za vesoljca Armstronga in Aldrina. Lahko si bosta privoščila navadno južno ali pa obilen obed. Na voljo jima bo za malico lahko slanina, posušene breskve, sadni sok, jabolčnik in nekaj kock sladkorja. Če pa bosta pri korakanju po »bledi Luni« (kot poje naša narodna pesem) poslala čez lačna, si bosta lahko privoščila kurjo juho goveji paprikaš, nekaj sadnih sokov, punč in oranžni sok. Razen tega so jima pripravili v tubah še sunoko, durango pečenko v omaki, majonezo, kruh in posušeno sadje. Ves čas tudi ne bosta brez osvežitnih pičad.

biližali Mesecevi površini. 150 ur ali poltrudi meter nad Mesecemv tlemi se bo do sprožile pajkove noge in naprava bo pristala.

Pristanek bo seveda veliko bolj jantotn, kot se zdi. Oba vesoljca bosta do poslednjega trenutka pripravljena na ponovni dvig. Ko pa bosta že pristala na Mesecu, bosta počakala še sedem minut — za vsak primer, če bi bila Meseceva površina premešala. Potem, ko bodo minile vse prve nevarnosti, bosta izprono poročila komandemu mestu na Zemljo.

Vendar takrat še vedno ne bosta smela stopiti na Mesec. Počivala bosta 9 ur in 50 minut. Približno ob 5. uri zjutraj 21. julija se bosta lotila glavnih priprav in ob 7.17 se bo zgodilo: Armstrong bo prvi zapustil pajka in po lestvici stopil na tla Lune. Aldrin bo njegov 35-minutni sprehod po Mesecevi površini s pomočjo televizijske kamere prenašal na Zemljo.

V tem času bo Armstrong nabral nekaj vzorcev kamnin s lunine površine, nato pa se bo vrnil v pajka.

Kdo bo koga prosil za potni list ob pristanku na sosednjem »fantovskem soncu?« (Karikatura iz lista Chicago Sun Times)

Vesoljca bosta ves čas tudi fotografirala in posnela vsak trenutek svojega tveganega dejanja. Posnetke bodo strokovnjaki kasneje potrebovali za ocenjevanje barv na Mesecu, ki jih zdaj mnogi zanikajo.

Sprehod po Mesecevi površini bo trajal približno 2 uri in 30 minut. V tem času vesoljca ne bosta nabrala samo kamnov in vzorcev tal, temveč bosta postavila tudi posebno napravo za merjenje potresov, poseben reflektor in preiskala svoje vozilo. Kamene oz. rudnine, ki jih bosta nabrala na Luni, ne bodo smele biti težje kot 36 kg.

Skoraj 10 odstotkov svoje ga bivanja na Mesecu bosta vesoljca preživela zunaj varnostnega območja Mesecaeva pajka. 21. julija ob 18.50 bosta priglasi rakete in se dvignila proti nebu. Od vzleta z Zemlje bo v tem hipu preteklo 124 ur in 18 minut. Kasneje se bosta matična ladja in pajek nad Luno spet spojila. Armstrong in Aldrin

Kako si Amerikanci ta čas predstavljajo sovjetsko vesoljsko postajo...

»Kaj naj se pa pešpe šliši, — je prikimal. — Kaksne originalne dele pa imas?«

»Vse za generalno: bate, obročke, verigo, ležaje, ventile, svečke, tesnila in še nekaj drobnarij, — sem mu našel.

»Ritkal, je vzklkil in pokazal s kazalcem na svoje čelo. — Saj poznas tisti vic o norcu, ki ni razločeval koleno od komolca? Nekaj ti predlagam!

»Kaj?«

»Ce daš fčka v generalno s tistimi deli, se ti ga upam prodati za milijon tristo. Velja?«

»Počakaj, da premislim! Koliko bom pa plačal za generalno?«

»Kaj boš plačal?! Ce daš ti vse nadomestne dele, bo to bagatel... Petnajst. dvajset jurjev.

»No, to bi pa šlo, — sem pristal. — Poznas koga, ki bi dobro in hitro napravil?«

»Poznam, to je brat mojega kolega Springinga. Mehanik — non plus ultra. V treh dneh boš imel fčka iz generalne, — je hitel zatrjevati.

Dobro. Koliko boš pa ti zahteval za posredovanje? — sem vprašal.

»Jaz? Daj no! Kaj me ne poznaš? — se je čudil. — Jaz sem zadovoljen, če lahko napravim komu uslugo...«

»To je pa lepo od tebe, Fajfa, — sem ga pohvalil in ga potrepljal po ramenu. —

Priateljska kupčija

Takrat, ko moj fčko ni hotel potegniti več kot sto, sem se odločil, da ga bom prodal.

Zakaj ga prodajam, saj je čisto lepo ohranjen! — me je vprašal prijatelj Fajfa. Ves, pravijo, da je najbolje, če se fčka zmeš, ko jih ima takole šestdeset tisoč. Potem ga začne počasi lomiti. Zdad mu odpove to, zdad ono. Vzdrževalni stroški narasčajo in...

— In avto je vsak dan manj vreden, — mi je vskočil v besedo.

— Tako nekako, tako, — sem kimal. — Ali veš za kakega kupca?

— Počakaj, da pomislim, — je rekel Fajfa, se zastrel v nebo, si grizel ustnice in gubal čelo, kot da napeto premišlja.

— No, kar tako sem mislil, saj ga bom že prodal, — sem dejal, da Fajfa ne bi preveč napejal možganov.

— Ti, ali veš, da vem za kupca?! — je rekel in se tesnil z dlanjo po pleši. — Koliko pa bi hotel zanj?

— Milijon in tristo jurjev. Med brati je vreden.

— A, toliko pa ne boš dobil! Zdad pa niso časi, da bi kdo dal za rabljenega fčka, ki ne gre več kot sto, milijon in tristo jurjev... Ce boš dobil milijon, boš lahko vzel... — je potrdil. Sicer pa, veš, fčka kupuje moj prijatelj Zganc, saj ga poznaš?

— A Zganc? Seveda ga poznam. Dobro ga poznam, — sem mu pritrdil. — Saj je tudi moj prijatelj.

— Veš, prijatelju priporočati rabljen avto, saj razumeš, ne? To je hudičovo nevarna naloga, — je hitel gozbežati. Naj se potem kaj naredi, kdo je la ustran? Jaz, ki sem mu pa priporočil... Ti gotovo ne boš hotel slišati...

— Kaj naj se zgodi? — sem vprašal. — Sicer pa, veš, nikogar ne bi hotel ogoljufati. Dal bi ga tudi za milijon dvesto in še vse rezervne dele, originalne, ki sem jih kupil v Trstu, bi dal zraven.

— Ti, to se pa pešpe šliši, — je prikimal. — Kaksne originalne dele pa imas?

»Vse za generalno: bate, obročke, verigo, ležaje, ventile, svečke, tesnila in še nekaj drobnarij, — sem mu našel.

»Ritkal, je vzklkil in pokazal s kazalcem na svoje čelo. — Saj poznas tisti vic o norcu, ki ni razločeval koleno od komolca? Nekaj ti predlagam!

»Kaj?«

»Ce daš fčka v generalno s tistimi deli, se ti ga upam prodati za milijon tristo. Velja?«

»Počakaj, da premislim! Koliko bom pa plačal za generalno?«

»Kaj boš plačal?! Ce daš ti vse nadomestne dele, bo to bagatel... Petnajst. dvajset jurjev.

»No, to bi pa šlo, — sem pristal. — Poznas koga, ki bi dobro in hitro napravil?«

»Poznam, to je brat mojega kolega Springinga. Mehanik — non plus ultra. V treh dneh boš imel fčka iz generalne, — je hitel zatrjevati.

Dobro. Koliko boš pa ti zahteval za posredovanje? — sem vprašal.

»Jaz? Daj no! Kaj me ne poznaš? — se je čudil. — Jaz sem zadovoljen, če lahko napravim komu uslugo...«

»To je pa lepo od tebe, Fajfa, — sem ga pohvalil in ga potrepljal po ramenu. —

Takih ljudi je dandanes malo, ki bi komu napravili zastoj kako uslugo.

— Sem pa tja se pa še kdo dobi, — je rekel skromno. — Kdaj in kako boš pa vso to hudeščino uredil?

Zadeva, da ti po pravici povem, jaz nisem trgovec. Ce bi ti hotel...? Pa ne zastoj. Fajfa, nočem, da bi se zastoj pahal. Jaz tebi fčka in ti vse tole urediš z mehanikom. z Zgancem in tako dalje, in ko mi prineseš milijon tristo tisoč, jih dam tebi sto... Velja?

— Velja, — je prikimal Fajfa in stegnil roko.

Kupčija je bila sklenjena. Fajfa je odpejal fčka in nadomestne dele in točno čez tri dni prinesel domlenjeno vso to. Od nje sem odšel sto jurjev njemu.

Tu bi se zgodba lahko končala, če se ne bi šele zapletla.

Cez teden dni je pri nas popoldne pozvonilo. Pred vrati je stal Zganc.

Saj dovoliš, da vstopim, — je rekel mrko.

Prosim, — sem rekel hladno. — Kaj se je zgodilo?

Se bova pogovorila...

Prosim. Sediva tu! Ali s fčkomo ni kaj v redu?

— Kaj pa tako trapasto sprašuješ? Saj menda ne boš tajil, da nisi vedel, kaj prodajam...

— Jaz?

— Ja kdo pa! Sem jaz prodal tebi fčka ali ti meni? Tisti gumpec Fajfa skomizga z rameni in pravi, da nima nič pri tem...

— Kaj pa se je pravzaprav zgodilo? Jaz sem izročil Fajfi fčka in vse nadomestne dele za generalno. Vse ostalo je uredil on...

— Kaksno generalno? — je zazijal Zganc.

— I, generalno vendar. Dogovorila sva se, da mu jaz dam vse originalne dele, on pa preskrbi mehanika, ki bo opravil generalno.

— Kateri mehanik? — je hotel vedeti Zganc.

— I, tisti Springring, brat njegovega kolega, s katerim skupaj delata, — sem pojasnjeval.

— No, ta je pa lepa! Pri Springringu je sedaj fčka. Lahko ga greš gledat!

— Ja, kaj ni Springring napravil generalne? — sem vprašal.

— Kaksne generalne? — se je zdaj čudil Zganc.

— Springring je pred tremi dnevi zamenjal samo svečke. Lahko ga pogledaš! En cilinder je zariban, ventili so zažgani, ležaji točajo, veriga je raztegnjena... kar oglej si! Sicer pa mislim, da si toliko posten...

— Seveda sem. Toda, kaj hčeš od mene?

— Kaj hočem? Milijon in štiristo tisoč, ki sem jih dal Fajfi, ti pa vzemi pri Springringu fčka!

— Kaj si neumen? Jaz sem dobil od Fajfe milijon in tristo tisoč in sto sem jih dal njemu za posredovanje in generalno. In dal sem mu tudi vse originalne nadomestne dele...

— Aaa, — je obstal Zganc z odprtimi usti. Potemtakem naju je prijatelj Fajfa oba prijateljsko popajfal...

(Honorar 100 din)

TINE RENCAN

PRED NAJDRZNEJSIM PODVIGOM VSEH STOLETIJ

Ljudje na Mesecu

Poseben dopis od dopisnika Tanjuga iz New Yorka pred zgodovinskim poletom ameriških vesoljcev na Luno — Ali bo uspelo dejanje, o katerem so sanjali največji duhovi vseh časov, odkar je človek obljubil Zemljo?

Leta 1866 je inženir Sylvester Marsch prosil oblasti države New Hampshire v Združenih državah Amerike, da bi lahko zgradil železniško progo, dolgo pet kilometrov in pol, ki bi peljala na vrh planine Washington. Cnogledi oblastniki so dvignili glas. Trdili so, da je to »prav taka neumnost, kot če bi kdo poskušal zgraditi progo do Meseca«. Železniška proga je bila zgrajena, čeprav seveda ne do Meseca; mali vlak, ki je zadnjih 100 let neutrudno prevažal turiste na vrh imenovane planine, pa je v tem času le prevozil razdaljo, ki je enaka razdalji do našega naravnega satelita.

Prav je, da zabeležimo ta mali dogodek prav zdaj, ko je »progaa do Meseca za človeštvo resnično odprta. Res je — turistični vlak po njej ne bo vozil, imamo pa rakete in z njih pridemo do Meseca v poltretjem dnevu. Pa vendar sta nezaupanje in dostikrat odstopna fantazija tako globoko vtisnjeni v naravo človeka, da se ne bi bilo treba čuditi, če bi tudi zdaj našli veliko uglednih ljudi, ki smatrajo narčne o kolonizaciji sončnega sistema za prav tako »nemogoče«, kot je bila izgradnja kratke železniške proge do vrha planine Washington pred dobrimi sto leti. In to kljub temu, da živi človeštvo že v dvajsetem letu »vesoljskega časa«.

Prilaganje na nove vrste prilagajanja, če se žele aktivno vključiti v novo dobo in če ne žele zaostati v stari.

To prilagajanje ni lahko: znanost in tehnologija se razvijata silno hitro in težko jima je slediti. Celo mnogi idejni očetje vesoljskih podvigov niso predvideli, da bo razvoj tako buren in hiter. Malo pa jih je, ki so to dandanes priznali. Eden izmed redkih med njimi je nobelovec Harold Urey, ki je dejal: »Prinesite mi kamenček z Meseca, pa vam bom povedal, kako je nastal sončni sistem.«

Mala izpoved

Te dni je Harold Urey povedal tale dogodek: »Lajka je že krožila po vesolju, ko je sam dal nekega časnika intervju v zvezi z možnostmi za človekov pristane na Mesecu. Odgovor nobelovca je bil docela negativen: ne realno, predrago in za znanost brez pomena! Besede, ki jih je izrekel, pa so velikega znanstvenika še isti večer napotile, da se je v svojem kabinetu globoko zamislil, ki so vrednotili vsa dejstva, ki so govorila za polet ljudi na Mesec in proti njemu, se je, kot

Na desni: oče ameriških raket Wernher von Braun

TEMELJNA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST BREŽICE
razpisuje
za šolsko leto 1969/70
ŠTIPENDIJO
za študij pedagogike — psihologije

Kandidati naj vložijo prošnje pri Temeljni izobraževalni skupnosti Brežice najpozneje do 30. 7. 1969.

Prošnji je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo in dokazilo o premoženjskem stanju staršev ter kolek za 1 dinar.

Z naših vrstov

Predvolilna kampanja

Slišati je, da so člani v okolici Trebnjega pričeli s predvolilno kampanjo za novega starešino. Lepo in prav in se demokratično povzru, samo da jih ne bo kdo obsojal, da širijo ideje meščanske demokracije.

NE HODI DOMOV BREZ

Sentjernejski taborniki iz čete »Samotni hraste« so te dni preživeli nekaj lepih dni v taboru pri gradu Prežek pod Gorjanci. Naučili so se precej taborniških veščin, delali so krajše izlete, obiskali partizanske kraje in se dobro imeli. Vsa večer so kurili taborni ogenj, zadnji večer pa so pripravili lep kulturni program.

Taborniki (na sliki) ob svojem taboru. (Foto: P. Miklič)

Vinica spet pred velikim slavljem

Okoli 5.000 gostov bo Vinica spet sprejela 19. in 20. julija, ko bo jubilejna proslava viniške republike in osrednje slavlje občine Črnomelj v čast 50-letnice ZKJ, SKOJ in sindikatov

V soboto, 19. julija, se začne prireditve ob 18.30 z otvoritvijo razstave NOB in dokumentov o viniški republiki, ki bo v osnovni šoli. Ob 20.30 pa bo na campu najprej govoril Janez Vitkovič, predsednik občinskega odbora ZZB, nato pa bo kulturni program in turistični prireditev »Noč na Kolpi«. Pripravljajo baklado, ognjemet, folklorne nastope, taborne ognje in končno zabavo s plesom. Vse gostinske usluge je tokrat prevzelo Gostinsko podjetje Črnomelj, ki je postavljeno pred veliko preizkušnjo, saj tako obširne prireditve doslej še niso nikdar samostojno organizirali. Prostor v campu bo urejen podobno kot za srečanje izseljencev.

V nedeljo ob 9.30 bo igrala metliška godba na pihala, ob 9.45 pa bo sprejem udeležencev mladinskih pohodov po kurirskih poteh iz NOB. Mladina Črnomaljske, metliške in najbližje hrvaške občine bo iz štirih smeri pod vodstvom prvoborcev prišla na Vinico.

Osrednja slovesnost bo ob

10. uri v campu. Po zdravem govoru sekretarja občinskega komiteja ZKS Jožeta Vajsa bo govorila Vida Tomšič, članica sveta federacije, ki je pred vojno kot komunistka dalj časa delovala v Beli krajini.

Po kulturnem programu, v katerem se bodo predstavili

li domači recitatorji in folkloristi, bo na prireditvenem prostoru spet zabava.

Organizatorji prireditve se ponovno naidejajo množičnega obiska na Vinici, saj se bo po doslej zbranih prijavalah slovesnosti udeležilo nad 5.000 domačinov in gostov od drugod.

Spet prispevki izseljencev za pokopališče pri Roku

Naši izseljenci iz Clevelanda in Toronta so se spet izkazali s pomočjo odbora, ki ureja pokopališče pri Roku. Pred kratkim je Jože Stariha z ženo poslal 30 dolarjev, Matija Hutar 20 dolarjev, Ana Požar 5 dolarjev, Marija Ivec 5 dolarjev, Matija in Nežka Golobič 15

dolarjev. Navedeni so darovalci iz USA, medtem ko sta iz Kanade poslala Alojzija Stariha 10 dolarjev in Tila Jakša 10 dolarjev.

Odbor se vsem lepo zahvaljuje, posebno pa tistim darovalcem, ki nimajo na pokopališču pokopanih svojcev, a so vseeno priskočili na pomoč, in zbiralcu prispevkov, rojaku Mitiji Hutarju, ki je tudi sicer zelo delaven v okviru Belokranjskega kluba v Clevelandu, kakor tudi Matiji Golobiču, ki je ob prihodu v domači kraj izročil prispevke.

JOŽE HUTAR

Preločanov ni na sestanke

Franc Balkovec, odbornik iz Preloke, je na občinski seji v Črnomlju povedal, da so imeli jeseni v vasi sestanek, na katerem je bilo zmenjeno, da bodo popravili cesto, ki je pozimi zavoljo hudega klanca neprevozna. Ljudje so dospeli z lopatami hodili pred avtobusom in odmetavali sneg, zmeraj pa tega ne bodo delali. Ker se za obljubo o popravilu ceste nihče ne zmeni, vaščanov ni več na sestanke.

Poročilo o inšpekcijah sprejeto

O delu medobčinskih inšpekcijskih služb na območju občine Črnomelj so razpravljali na nedavni občinski seji. Odborniki so poročilo sprejeli, še prej pa zastavili več vprašanj, na katera je odgovoril načelnik oddelka za medobčinsko inšpekcijo v novem mestu Franc Kotnik. Največ pripomb je bilo glede slabo vzdrževanih cest, vendar se je izkazalo, da gre v večini kritiziranih primerov za ceste III. reda, med katerimi ima nadzor republiška cestna inšpekcija.

23 čakalnic za šolske otroke

Otroci, ki se z avtobusi vozijo v šole na Črnomaljskem območju morajo zdaj v lepem in slabem vremenu čakati na prostem, kar je pozimi in v dežju že marsikomu nakopalo prehlad. Po nedavno sprejetem programu razvoja otroškega varstva bodo v občini Črnomelj v naslednjih petih letih postavili 23 montažnih avtobusnih čakalnic na Bednju, v Adlešičih, Cerkevšču, Pavišičih, na Desincu, v Čudnem selu, Tribučah, pod Bezgovcem, v Ručetni vasi, v Petrovi vasi, na Lokvah, v Stranski vasi, na Orešnjevcu, v Omoti, na Strekljencu, v Kotu, Radenčih, Balkovcih, na Preloki, v Ziljah, na Daljnih njivah in na Sinjem vrhu. Čakalnice bodo veljale 69.000 din, postavljali pa jih bodo postopoma.

43.228 zdravniških pregledov

Zdravniki splošne prakse v ambulantah Črnomaljske občine so v letu 1968 opravili 20.705 prvih pregledov bolnikov, 22.523 bolnikov pa je ponovno prišlo v ambulante, tako da je bilo vseh pregledov kar 43.228. Od tega števila je bilo 21.797 aktivnih zavarovancev, 14.104 drugih zavarovanih pseb, 6.115 kmečkih zavarovancev in 1212 ostalih.

Otvoritev ceste preložena

Organizatorji proslave ob 50-letnici viniške republike so računali, da bodo ob tej priložnosti lahko svečano odprli tudi asfaltno cesto do Vinice, vendar je otvoritev spet preložena: Cestno podjetje Novo mesto namreč ne more do roka opraviti zaključnih del na cesti.

Občinske seje ne samo v Črnomlju?

Odbornik Metod Plut iz Semiča je na zadnjem zasedanju občinske skupščine Črnomlja predlagal, naj bi bile v prihodnje občinske seje tudi v drugih krajevnih središčih in ne zmeraj v Črnomlju.

„Mar naj zadnji konec od sekam?“

Martin Bajuk, zasebni avtoprevoznik, ima že dve leti smolo – Zdaj niti delati ne sme

Ob točlini mizi metliškega bifeja pri avtobusni postaji se vsa kdan izmenjavajo novice o dnevnih dogodkih. Tako sem našel tudi na mlajšega moškega, ki je govoril,

da mu je delo od 1. julija dalje prepovedano. Prosila sem ga, naj še meni razkrije svojo zgodbo:

— Oče mi je umrl na Rabu. Kot edini sin sem po končani osnovni šoli ostal pri mami. Ko sem prišel od vojakov, nisem dobil primerne službe zato sem šel v Nemčijo. Dve leti sem postavljil zidarske odre na visokih stavbah in na cerkvah. Bilo je naporno in nevarno delo. Mučil sem se in varčeval, da sem lahko kupil star tovornjak. Po dveh letih sem prišel domov, še nekaj časa delal v BETI, ker sem potrebo-

val denar za carino. Nisem mogel dovolj privarčevati, moral sem se še pošteno zadolžiti. Moj 6-tonski kamion je v Nemčiji veljal 25.000 din, 36.000 din sem plačal za carino in še 9500 din za registracijo.

Lani 17. julija sem začel voziti. Največ sem vozil za Cestno podjetje v Karlovcu. Delal sem cele dneve in počasi odplačeval dolg, ko me je letos spomladi kamion stisnil. Zlomil sem si ključno kost, tri rebra in si poškodoval hrbtenico. Dva meseca spet nisem mogel delati. Komaj sem ozdravel, že me je

dodelala nova nesreča: od 1. julija dalje zasebniki ne smejo več voziti kamionov, ki imajo nad 5 ton nosilnosti.

Kaj naj naredim? Tovornjak je star, nobeno podjetje ga neče odkupiti, voziti pa z njim ne smem. Mar naj mu zadnji konec odsekam, da bo manjši?

Ostal sem brez dela, brez socialnega zavarovanja in v breme svoji ženi. Na črno si ne upam voziti, ker so kazni zelo velike. Zdaj čakam! Vsak dan prebiram časopise, če bodo predpisi o avtoprevoznikih le spremenjeni. To je moje edino upanje.

R. B.

Nova skupščina, novi organi

Na zadnji seji občinske skupščine je bilo imenovanih 8 odborniških komisij, 7 svetov in 8 upravnih odborov občinskih skladov

Na pomladanskih volitvah izvoljena nova občinska skupščina je šele na julijemskem zasedanju izvolila svoje organe. Navajamo imena članov komisij in svetov, ki imajo z občani največ opravka.

● Komisijo za prošnje in pritožbe sestavljajo: predsednica inž. Ružica Skof in člani Ernest Sauer, Janko Bračička, Betka Barbič, Janez Videtič.

● V komisiji za zadeve borcev in invalidov so: Zvonko Hanzelj — predsednik in člani Franc Jakljevič, Jurij Malešič, Dare Flajšman, Franc Tomc, Martin Petric, Janez Tomc, Darko Damjanovič, Anton Urbas, Anton Prus, Milan Kovačič, Janez Segina in Stane Rozman.

● Svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve ima 9 članov. Predsednik je Andrej Smuk, člani pa so Julij Nered, Martin Črnugelj, Frank Molek, Boris Weiss, prof. Jože Dular, Milan Kovačič, Janko Bračička in Karel Vardijan.

● Svet za gospodarstvo in finance sestavljajo: Slavo Prevalšek-predsednik in Jože Jankovič, Franc Kobe, Franc Vrvišcar, Andrej Smuk, inž. Janez Gačnik, Martin Črnugelj, Matija Jerman, Tone Murc, Franc Stricelj, Martin Pecarič kot člani.

● Svet za kmetijstvo in gozdarstvo ima za predsednika inž. Julija Nemanica, člani pa so Darko Molek, Tone Pezdirc, Ernest Bezenšek, Martin Pecarič, Ivan Zupančič in Ernest Sauer.

● Svet za prosveto, kulturo in telesno kulturo bo delal pod predstvom Tomija Gašperiča.

Viljem Fortun, novi komandir

Dosedanji komandir postaje milice v Metliki Franc Gosensa je prošil za razrešnico, ker je prevzel novo dolžnost v Novem mestu, občinska skupščina pa je na njegovo mesto imenovala Viljema Fortuna, do zdaj pomočnika komandirja PM v Novem mestu. Tovariš Fortun je doma iz Darnjave pri Vinici.

Ta mesec odločitev za hotel

Na zadnji seji občinske skupščine Metlika so odborniki dobili informacijo o stanju v hotelu. Aprila je bila namreč imenovana občinska komisija, ki je pregledala poslovanje. Ta je ugotovila v vseh letih obstoja hotela 360.000 din izgube, trenutno pa je v podjetju zaposlenih 19 ljudi. Predsedstvo skupščine je obvestil odbornike, da si vztrajno prizadevajo najti dokončno rešitev za donosno poslovanje gostinskega podjetja v sklopu kakšnega večjega kolektiva in da bodo razgovori še ta mesec končani. Kot eno izmed možnosti za večji promet v hotelu so na seji omenili, naj bi hotel prevzel družbeno prehrano za vse metliške kolektive, ki imajo zdaj svoje kuhinje in vsak svoje režijske stroške.

SPREHOD PO METLIKI

■ NA METLIškem KOPALIŠČU ob Kolpi kampirajo od 1. julija dalje holandski turisti. Njihova skupina šteje 40 do 50 ljudi, prebivajo pa v prikolikah, ki jih je dalo na razpolago podjetje Industrija motornih vozil iz Novega mesta. Skupine holandskih turistov se bodo menjavale vsakih deset dni. Kot pravijo, se ob Kolpi prav dobro počutijo.

■ PO KAR LEPI VROCINI, ki je privabila na Kolpo množice domačih in tujih kopalcev, je minuli torek in četrtek ves dan deževalo in prav hladno pihalo. Dež je zavril šetev, pa tudi bregovi Kolpe so samevali.

■ OBČINSKA LJUDSKA KNJIZNICA, ki se je v maju iz gradu preselila v stavbo kmetijske zadruge na Partizanskem trgu, bo ta in naslednji mesec odprta samo ob nedeljah od 9. do 11. ure. Vabimo zlasti učence in dijakke, da jo o počitnicah čim večkrat obiščejo.

■ V METLIŠKI TURISTIČNI PISARNI so ugotovili, da nekateri, ki so prejeli posojilo za opremo turističnih sob, te sobe zelo neradi oddajajo gostom. Treba bo lastnike osterje opozoriti, naj se drže dogovora ali pa naj vrnejo posojilo. Kljub tem neprijetno-

stim pa se je število gostov v zasebnih sobah v primeri z lanskim letom precej povečalo, saj so v turistični pisarni do konca letošnjega polletja zabeležili že čez 300 nočitev.

■ ZLATA ČLANIC GASILSKIH ORGANIZACIJ Slovenije, ki je bil v nedeljo, 13. julija, v Ptuj, se je udeležila tudi ženska deseterina iz tovarne BETI. Več članov in članic metliškega gasilskega društva pa je odšlo v Ptuj v belokranjskih ljudskih nošah. Z močnega zleta so vsi odnesli najlepše vtise.

■ DRAMSKA SKUPINA METLIŠKEGA PROSVETNEGA društva študira igro Ivana Drobničarja »Kako so v Metliki ustanavljali požarno brambo. Igralnica, ki v sedmih slikah prikazuje prva leta najstarejšega gasilskega društva na Slovenskem, bodo v avgustu zaigrali na preurejenem grajskem dvorišču.

**METLIŠKI
TEDNIK**

Na Vinico posebni avtobusi

V nedeljo, 20. julija, bodo na viniško slavo vozili posebni avtobusi iz treh smeri:

1. Iz Semiča bo šel avtobus ob 8. uri, ustavil pa se bo v Stranski vasi, v Gradcu, na Krasincu, v Gribljah (8.30), v Fučkovcih, v Adlešičih (8.50) ter na Preloki in v Ziljah.

2. Iz Črnomlja bo odpeljal avtobus ob 8.30, ustavil pa se bo na vseh postajah do Vinice.

3. Iz Špeharjev bo odhod avtobusa ob 9.15. Ustavil se bo na Sinjem vrhu in v Razvajah.

Kdaj se bodo avtobusi vračali z Vinice, bo na prireditvenem prostoru objavljeno po zvočniku. Cene prevoza bodo približno enake kot na rednih avtobusnih progah.

Velika izbira ženskih, moških in otroških letnih oblek iz vseh pomembnejših tovarn. Prodaja na 5-mesečno brezobrestno odplačilo pri

„Delektstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ PŠENICA JE DOZORELA — vprašanje pa je, kako jo bodo kmetje pospravili. Kjer so njive na ravlini in brez kama, so zadnja leta navadno želi s kombajnom, letos pa o tem ni nič slišati. Zadruga je svoje manjše tri kombaje prodala, kmetje pa si niso dovolj denarja, da bi si kupili svoje. Kaj bo z žetvijo, saj je žanjice še teže dobiti kot kombajne?

■ OB NEDELJAH IN PRAZNIKI je Črnomelj kot izumrl. Če je toplo vreme, se odpelje vse na Kolpo: eni s svojimi vozili, drugi s avtobusi. Občani predlagajo, naj vsaj čez poletje vpeljejo več avtobusnih prog do Podzemlja in Vinice. Če bi bilo prebivalstvo o tem dobro obveščeno, bi vprašanje donosnosti posebnih avtobusov odpadlo.

■ POSOD ZA ODPADKE JE v mestu dovolj, zlasti ob glavni ulici do postaje. In vendar je včasih mesto nastlano s papirji in odpadki. Nekateri menijo, da bi moral cestni pometal večkrat obiskati stari del mesta, seveda pa bi morali tudi občani odpadke metati v koše, da bi bilo mesto lepše.

■ ADAPTACIJSKA DELA na stavbi bivše posojilnice v Črnomlju so v zadnji fazi. Še vedno pa niso podrli hiše v Ulici Staneta Rozmana, ki se drži te stavbe in bi jo morali že zdavnaj podreti, toda stranke nimajo kam izseliti. Pristojni so to vedeli že pred enim letom, a se niso dovolj zavzeli. Vprašujemo se, od kod bodo zdaj plačevali penale, ker stavba ni odstranjena?

■ V IZPRAZNJENIH PROSTORIH HISE nasproti bifeja so v prličnih prostorih, kjer ni okon, prodajalci zelenjave s juga uredili pravo skladišče. Hiša, ki je bila še prej zanemarjena, res ne dela mestu časti. O novi tržnici se govori že tri leta na vseh zborih volivcev, a ni nič naravnega.

■ OVINEK V KOLNIKU je bil res opek in nevaren. Sedaj, ko so podrl del stare stavbe, ki je morala na cesto, je veliko boljše. Morali bi urediti le še cestnišče, ker se promet iz dneva v dan veča.

**NOVICE
ČRNOMALJSKE
KOMUNE**

Opremiti skupine prve pomoči

V vseh krajevnih skupnostih v občini Kočevje so že izvedli tečaje prve pomoči, ustanovili skupine za nudenje prve pomoči, zdaj pa bo glavna skrb, da bi te skupine dobile vsaj najnujnejšo opremo.

Skupščina občinskega odbora RK Kočevje je bila 8. julija. Na njej so se pogovorili o delu v zadnjih dveh letih, sprejeli program dela za bodoče leto in nova pravila organizacije ter izvolili nov odbor, ki je običajno pomlajen. Razen delegatov so se skupščine udeležili tudi predstavniki nekaterih podpornih članov RK, družbenopolitičnih organizacij in predsednik republiškega odbora RK Slovenije Ivo Majdič, ki je tudi sodeloval v razpravi.

V razpravi je bilo posebno poudarjeno, da nudijo sindikalne organizacije in vodstva delovnih organizacij veliko podporo krvodajalskim akcijam, ki zato vedno lepo uspejo. Nekatere delovne

uspejo. Nekatere delovne organizacije krvodajalcu plačajo tisti dan, ko oddaja kri, v drugih mu ga plačajo le delno, v nekaterih pa pri znanju krvodajalcu neplačan dopust oziroma opravičen iz-

ostanek. Ugodnosti za krvodajalce so torej zelo različne in tudi odvisne od gospodarskega položaja podjetja. V razpravi so nekateri predlagali, naj bi imeli vsi krvodajalci enake ugodnosti, drugi pa so spet menili, naj ostane, kot je bilo doslej. se pravi, naj tudi v bodoče vsaka delovna organizacija nudi tiste ugodnosti ki jih lahko.

Ugotovili so tudi, da so v vseh krajevnih skupnostih izvedeni tečaji za nudenje prve pomoči v primeru nesreče, večje prirodne nesreče ali vojne. V vseh krajevnih skupnostih so ustanovili posebne skupine za nudenje prve pomoči. Vendar pa te skupine še nimajo potrebne skupine za nudenje prve pomoči. Glavna naloga krajevnih skupnosti je, da opremo čimprej dode.

Razprava o ostalih zelo pestri dejavnosti RK je bila bolj skromna, ker je bila zelo podrobno prikazana že v poročilu.

Volitve in imenovanja

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so: imenovali v upravni odbor sklada za reševanje stanovanjskih zadev udeležencev NOV: Andreja Kluna, Reško Berlan, Francko Gorše, Lojzeta Rauha, Franca Gimpriča, Naceta Karmičnika, Tineta Mesojedca, Rajka Jenka in Franca Ožboltja; v skupščino temeljne izobraževalne skupnosti: Srečka Koširja in inž. Ivana Prezljja (oba kot predstavnika občinske skupščine) ter Francika Korela, Ano Lovšina-Podražja in Jožeta Zagorja (vse kot predstavnike občanov); razrešili so dolžnost sodnika občinskega sodišča Jožeta Benčina, ki odhaja na novo službeno dolžnost v Ljubljano.

Nov občinski odbor RK

V novi občinski odbor Rdečega križa Kočevje so bili na skupščini RK, ki je bila 8. julija, izvoljeni: Draga Šerčer, Nada Lecič, dr. Miha Petrovič, Reška Berlan, Nežka Mihelič, Vera Košir, Mirjana Pavšič, Franc Oberč, Hedvika Pintar (vsi naštetni so tudi člani sekretariata občinskega odbora RK), Sanda Cilenšek (vsi doslej naštetni so iz Kočevja), Marijana Kavran (Knežja lpa), Fanika Hočevar (Stara cerkev), Genica Klobučar (Osilnica), Marija Mlakar (Draga), Ema Mohorič (Kočevska Reka), Feliks Šmigoc (Rudnik) in Jože Jakšič (Vas-Fara).

Nove zapornice na Rinži

Sedanje zapornice na Rinži v Kočevju so že dotrajale, zato bo vodna skupnost Ljubljana-Sava zgradila nove, vendar na sedanjem ogrožju. Pri tem bodo sedanji prehod za pešce nad zapornicami razširili, vse zapornice naprave pokrili s streho, zapornice pa bodo urejene tako, da jih bodo dvigali električno. Pri nedavnem ogledu zapornice so sodelovali predstavniki krajevnih skupnosti, občinske skupščine, prizadetih delovnih organizacij in Vodne skupnosti, žal pa na ogled niso povabili tudi predstavnika ribiške družine.

Vložili so ščuke

Ribiška družina Kočevje je že naročila 3000 ščuk, dolgih okoli 20 cm, ki jih bo vložila v Rinžo. Ščuke bodo dobili iz Cerkljanskega jezera, veljale pa bodo s prevozom okoli 4.500 din. Vložili jih bodo predvidoma konec julija. Razen tega namenjajo vložiti v Rinžo še letos tudi krape.

Čudovit zrak in narava

Grajska poslopja v Ortneku hitro propadajo

V Ortneku smo obiskali prof. Josipa Crnoborijsa, ki vodi sem že devalo leto na oddih mladino iz Pulja. Povedal mi je, da je tu fantastično lepo, zdrav zrak in lepa narava; zato tu lažje živi in dela.

V Ortneku pride na letovanje vsako leto okoli 500 mladih iz Pulja: poleti 4 izmene po 100 do 110 otrok, pozimi pa ena z okoli 90 otroki. Vsaka skupina ostane tu 17 dni. Dopust izkoristijo tudi za ogled bližnjih krajev in naselij ter za nabiranje gozdnih sadežev.

Prof. Crnoborijs je tudi menil, da bi se dalo v poslopih pri ortneškem gradu urediti še okoli 80 ležišč in bi tako prihajalo lahko sem letovat še več mladine iz Pulja in drugih krajev Hrvaške.

Priznal pa je, da so prostori, v katerih mladi na letuje, iz leta v leto slabši. Vzdrževati bi jih morala občina Pulj in društvo »Naša deca«, vendar za te namene nikakor ne moreta dobiti denarja. Občinska skupščina Rib-

nica bo morala vsekakor nekaj storiti, da grajska poslopja na Ortneku ne bodo propadala, se pravi doseči, da jih bodo Puljčani vzdrževali.

Občina Pulj je dobila grad Ortnek v uporabo za 50 let, v zameno pa je odstopila glavnemu odboru ZB Slovenije zemljišče v

Banjolah. Če bo šlo tako naprej, bo imela občina Pulj po 50 letih v Banjolah namesto zemljišča le po letovišče, občina Ribnica pa namesto gradu — zemljišče (stavbe se bodo namreč podrle, ker niso zadovoljivo vzdrževane).

Nova klavnica v Ribnici?

V Ribnici se je pred kratkim sestala posebna strokovna komisija kmetijske zadruge, ki vodi priprave za gradnjo klavnice. Klavnica bo veljala okoli 4 milijone din. Prizadevanja je podprla tudi zadrugi svet KZ. Komisija pa meni, da KZ sama ne bo zmogla investicije. O obliki sofinanciranja gradnje bo prihodnji mesec razpravljala svet za gospodarstvo pri občinski skupščini. Zanimivo je, da se v Ribnici resno pripravljajo na gradnjo prav letos, ko pričakuje klavnica KGP v Kočevju okoli 400 tisoč din izgube.

Ribnike urejajo

Ribiška ribiška družina je začela urejati opuščene ribnike na območju Novih njiv. V njih nameravajo gojiti postrvi krape in ščuke. Predvidoma bo v ribnikih dovoljen tudi športni odlov. Če bodo ribiči, ki so resno prišli za delo, vse to, kar je predvideno, že letos uredili, bo Ribnica pridobila privlačno izletniško točko. Prav bi bilo, da bi za zamlje pokazal več zanimanja tudi svet krajevnih skupnosti, ki naj bi poskrbel za ureditev okolice ribikov.

Nov plan odstrela divjadi

Odstrelili bodo nekaj več jelenov

Prvotni predlog plana odstrela divjadi za lovske leto je občinska skupščina Kočevje zavrnila. Pripravljen pa je že nov predlog, ki predvideva, da bo na območju lovskih družin odstreljen letos 90 jelenov, medtem ko je bilo lani odstreljenih 80.

Plan odstrela jelenov so povečali na območju lovske družine Predgrad za 5, in to na račun prehodne divjadi, se pravi tiste, ki prehaja iz gojitvenega lovišča v revir lovske družine. Ostalim lovskim družinam kjer je škoda povzročena od divjadi, najobčutnejša, niso ponovno zvišali plana odstrela, ker je bilo zvišanje upoštevano že pri prvem predlogu plana, ki ga je občinska skupščina zavrnila.

Poudarjeno pa je, da mora biti odstrel izvršen točno po planu — predvsem velja to za mlado divjad in košute — ker bo v nasprotnem primeru prirastek jelenov večji, s tem pa bo večja tudi škoda, ki jo povzroča. Za 5 jelenov bo povečalo odstrel tudi gojitveno lovišče »Roga« v revirju Velika gora, s čimer bo

ustrežno zahtevi krajevnih skupnosti Draga.

Na zadnji seji sveta za gospodarstvo je bilo sprejetih tudi več drugih predlogov odbornikov in krajevnih skupnosti, npr.: ustanovljena bo arbitražna komisija, za urejanje škode bodo pristojni tudi predstavniki krajevnih skupnosti, izpopolnjen bo cenik kmetijskih pridelkov, ki je osnova za pravično ocenitev škode, ustanovljen je sklad za povračilo škode (pri Lovski zvezi) itd.

Končno le več nočin

Junija letos so v HOTELU PUGLED v Kočevju zabeležili 804 nočnine (654 domačih in 150 tujih), v istem mesecu lani pa le 592 (438 domačih in 154 tujih). Število domačih nočin je junija letos zelo poraslo, tujih pa nekoliko padlo. Zanimivo je, da je sestav tujih turistov letos precej drugačen kot lani. Lani so prenočevali v hotelu največkrat zahodni Nemci (65-krat), Avstrijci 38-krat, Američani 36-krat in Čehoslovaki 9-krat; letos pa Avstrijci 56-krat, zahodni Nemci 40-krat, Angleži 21-krat in Italijani 20-krat.

Mladinci — ribiči

Ribiška družina Kočevje namerava ustanoviti tudi mladinsko sekcijo in je že začela zbirati kandidate. Če se jih bo prijavilo 10, bodo sekcijo ustanovili. Mladinci bodo lahko ribarili le pod nadzorstvom ribičev.

Tudi pionirjem izdajajo ribolovne dovolilnice za počitniški ribolov. Zanje velja 10 din, izdajajo pa jih pri Turističnem društvu. Pionirji lahko ribarijo le pod nadzorstvom staršev ali ribičev.

»RDEČI DEČKI«, ansambel električnih kitar iz Maribora, ki je pred kratkim gostoval v Seškovem domu, je nekatere mlade zelo razveselil. V dvorani so shakali po stolih in tako povzročili škodo. Zaradi takih neredov, ki jih povzročajo posamezne skupine mladih poslušalcev oziroma gledalcev, uprava doma ne bo oddajala dvorane za te vrste koncertov.

»VEČ SKUPIN IZLETNIKOVI« je obiskalo Kočevje za 4. julij. Z avtobusi so se pripeljali iz Škofje Loke, Raven na Koroškem in od drugod. Po ogledu mesta in Seškovega doma so se zadržali na kosilu v Kočevju, nato pa so se odpeljali v Kočevski Rog na Bazo 20 in naprej na Dolenjsko.

»ZE 12 VOZNIŠKIH IZPTOV« je bilo letos v Kočevju. Na zadnjega, ki je bil predloži (otek, je prišlo 32 kandidatov (od tega 6 žensk), vendar jih je še pri teoretičnem delu padlo kar 15. Nekateri so imeli celo nad 20 napadnih odgovorov.

Denar za šolstvo je razdeljen

Izvršni odbor TIS Ribnica je napravil razpored, koliko denarja bo dobila posamezna izobraževalna ustanova — Največ za šolo v Ribnici

Izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti Ribnica je končno na svoji seji 7. junija le pristal na podpis pogodbe, da bo za potrebe vzgoje in izobraževanja dobila ribniška TIS iz republiških virov letos 200.000 din manj, kot je bilo prvotno predvideno. Za vzgojo in izobraževanje bodo tako zbrali v ribniški občini 1.698.000 din iz republiških virov (RIS) pa bodo dobili 1.288.000 din dopolnilnih sredstev.

Ta denar je izvršni odbor razdelil tako: osnovni šoli Ribnica 1.653.000 din, osnovni šoli Sodražica 629.000 din, osnovni šoli Loški potok 405.000 din, za prevoz učencev do osnovnih šol 113.000 din, nižji glasbeni šoli 125.000 din, delavski univerzi 18.000 din, ostalo pa bo obvezna rezerva in za bančne stroške.

Izvršni odbor je iz svojega predračuna izločil finansiranje knjižnice v Ribnici, ki je zaprosila za 45.120 din dotacije. Ni še znano, iz katerih virov bo občinska skupščina zagotovila denar za knjižnico.

Na seji so sklenili tudi, da bodo otroškim varstvenim ustanovam v Ribnici in Sodražici zagotovili za izboljšanje prostorov in opreme 55.000 din in za opremo na novo ustanovljene Posebne osnovne šole 30.000 din. Razen tega so sklenili, da bo TIS sofinancirala modernizacijo telovadnice v domu TVD Partizan v Ribnici.

Predsednica izvršnega odbora TIS Milena Borovac je ob

zaključku seje opozorila, da se predstavniki javnosti, ki so izvoljeni v izvršni odbor TIS zelo neredno udeležujejo sej. Zaradi tega mora preostali del odbora sam sprejemati zelo odgovorne odločitve. Zato bo izvršni odbor v prihodnje obveščal delovne skupnosti, katerih predstavniki ne prihajajo na seje, in zahteval, naj take člane zamenjajo.

Na letovanje v Pulj

V »Jugoslovanskem rekreacijskem centru« v Pulju bo letos letovalo 125 šolarjev iz ribniške občine. Oskrbni dan bo veljal 12 dinarjev, stroške za letovanje otrok pa bodo plačali starši.

Koliko otrok iz ribniške občine bo letos letovalo v raznih zdravstveno-rekreacijskih domovih, še ni znano. Občinska skupščina je v te namene zagotovila v letošnjem proračunu 3000 din, kar pa je z ozirom na potrebe precej malo.

Bjelovarčani v Sodražici

37 mladih Bjelovarčanov je prišlo 9. julija prvič letovat v Sodražico. Nastanili so se v osnovni šoli. Mladi Bjelovarčani so doslej dvakrat letovali v Ortneku. V ribniški občini je še precej zelo lepih, a žal turistom povsem neznanih pa tudi ne dovolj opremljenih krajev.

Trgovci so bili v Švici

Ribniški trgovci, ki so se vrnili z izleta v Švico, pravijo, da je nanje napravila največji vtis lepa podoba vseh naselij. Upamo, da bo to pripomoglo, da se bodo ribniški trgovci še bolj prizadevali za čim lepšo okolico svojih prodajal. Verjetno ne bo posebne škode, če bodo vajeenke redneje pometale pločnik pred prodajalnami, trgovsko podjetje pa bi lahko kupilo tudi nekaj košev za smeti in jih postavilo pri trgovinah. Očitno je namreč, da je večina papirja, ki leži po ribniških ulicah, prav iz trgovin.

ORTNEŠKE DROBTINE

■ ■ ■ UPOKOJENCI BODO SLI DO 20. julija na izlet v Velenje in Dobrovo. Z velenjskimi upokojenci bodo pred dnevom vstaje obujali spomine na dni, ko se je slovensko ljudstvo upiralo nasilju fašizma in nacizma.

■ ■ ■ »ZUKOVA« MAMA in njeni sin Ivan lepo skrbita za spominsko obeležje na Zukovnem. Za vzdrževanje obeležja pa naj bi bolj skrbela tudi ZB, saj je to dolžna 25 partizanov, ki so v tamkajšnji okolici darovali življenje.

■ ■ ■ GRAJSKO OBZIDJE podirajo. Verjetno ni spomeniško zapravljeno. Uredili ga bodo tako, da ne bo nevarno otrokom, ki vsako leto tukaj letujejo. Nekatere stavbe, ki so zidane z dobro ilovnatno opeko, bodo tudi kmalu padle. Vendar bi bilo opeko, ki je kljub stoletni starosti dobro ohranjena, škoda zavreči. Tudi nekdanji zelenjavni vrti bi morali urediti, da ne bo v splošno domaćino in turistom.

■ ■ ■ PO 10 DO 20 LITROV borovnice naberejo posamezniki na dan v slatenskem in zlatorepškem gozdu. To jim vrže 40 do 100 din.

■ ■ ■ NEVARNA JE kočevska magistrala. Zadnji dve nesreči med Ortnekom in Vel. Laškami opozarjata, da morajo biti vozniki posebno previdni zjutraj in zvečer, ko je nad cesto mgla. Poskrbeti pa bo treba tudi, da bodo poškodovana vozila hitreje odstranjena s ceste in da se ne bo zgodilo spet kaj podobnega kot on dan v Prelesjih, ko so tatinci odnesli kar tri avtomobilska kolesa.

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

■ ■ ■ ANSAMBL LOJZETA SLAKA je privabil v Prigorico veliko ljudi, pravijo, da okoli 1000. Veselčni prostor gostine »Pri Korini« je bil poln, goste pa so razigrane poskočne vize.

■ ■ ■ O ASPALTIRANJU CESTE med Zapotokom in Sodražico je bilo že precej napisano, med drugim tudi, da bodo dela začeli v začetku julija. Verjetno se je nekeje zataknilo. 31. avgusta, ko naj bi bila cesta asfaltirana, pa se hitro bliža.

■ ■ ■ GOB JE BILO letos malo. Posebno redki so bili jurčki in še ti črvi. Nabiralec lahko upajo le, da jih bo jeseni več.

■ ■ ■ SKROMEN JE ribniški živilski trg, vendar kar dobro založen s primorskimi sadjem. Potrošniki imajo zdaj večjo izbiro,

medtem ko so cene na trgu in v trgovini približno enake.

■ ■ ■ DOVOLJ SENA bodo letošnji kosilniki tudi v višinskih območjih občine. Na loškopotoških luhah je trave dovolj. Kosilno opravilo kmetje hitreje, ker imajo precej kosilnic.

■ ■ ■ VEDNO VEČ sobotnih in nedeljskih turistov zaide v ribniško občino. V naravi prežive dan, počejo čevpčiče in drugo, vse skupaj pa tudi zaižijejo. Tako jim dan mine v lepem razpoloženju, pa še poceni je tak izlet.

REŠETO

KOČEVSKÉ NOVICE

VENEC TALCEM IN BORCEM iz študentovskih rok. K spomeniku v Pišecah sta ga na letošnjem pohodu po poteh Kozjanskega odreda položila dva študenta visoke politične šole v Ljubljani. (Foto: J. Teppey)

KDO BI PREŠTEL KILOMETRE, KI SO JIH PREKOPALI

Vsaka hiša po 2.000 din za vodovod

Krajevna skupnost ni mogla pomagati, ker je brez denarja

Krajevna skupnost Pišce se je lani in letos spravila na veliko delo. Prebivalci porabijo vsako pristo uro za napeljavno vodovoda do Orehovca, Brezij in Podgorja. V Dedno vas je voda že pritekla, ker ima prosti padec. Na druga dva odcepa jo bo morala poganjati črpalka. Kaj več o tem bo povedal tajnik centralnega vodovodnega odbora Avgust Molan.

»Tovariš Molan, koliko ste do sedaj zbrali denarja za vaš vodovod?»

»Okoli 190.000 dinarjev, vendar to še ne bo zadostovalo. Precej draga bo montaža črpalke in gradnja rezervoarja. Krajevna skupnost ni mogla nič primakniti, ker nima denarja. Vsaka hiša je prispevala povprečno po 2000 dinarjev, nekatere pa še več. Razen tega je prišlo na gospodinjstvo še okoli 150 in prostovoljnega dela. Ljudje so bili zelo zelo pridni.«

»Kdaj bo vodovod končan?»

»Računamo, da sred avgusta. Do takrat moramo postaviti rezervoar pod Lovskim domom, vgraditi črpal-

POLN ZADETEK -

je vaš nakup pri trgovskem podjetju

»LJUDSKA POTROŠNJA«
BREŽICE

NOVO V BREŽICAH

■ SKLAD ZA STUDijske POMOČI daje trenutno 67 študijskih podpor za študij na visokih, višjih in srednjih šolah. Pomoč prejema 35 otrok borcev NOV. Največ podpirancev izhaja iz kmetijskih družin, in sicer 30, iz delavskih družin jih je 17, otrok uslužbencev in staršev z drugimi po klici pa je 15.

■ KOMISIJA ZA PROSJE IN PRITOŽBE pri občinski skupščini opozarja, da občani ne vedo za njo in da se zaradi tega obračajo na urad za prošnje in pritožbe pri izvršnem svetu SRS ali na komisiji pri svetni občinske republiške skupščine. Tako se prošnje po ovinku vračajo spet na domačo občino. Največ prošnje je za dodelitev družbene pomoči, pro-

blematične pa so tudi stanovanjske zadeve, zlasti kadar gre za odpoved stanovanjske pravice. Skupščina nima na razpolago niti stanovanj niti sredstev, da bi jih dodeljevala proslcem, komisija pa ne more vplivati na zakonito sodno pot v odpovednem postopku.

■ PRISPEVEK ZA UPORABO MESTNEGA ZEMELJSKA bodo tudi letos uporabili za urejanje ulic. Lani se ga je zbralo 130.017 dinarjev, neporabljenih pa je ostalo še 14.513 dinarjev. Ta ostanka in sredstva, ki se bodo še natekla, so namenjena postavljanju robnikov, asfaltiranju pločnikov in drugim potrebam mesta, ki jih ne bo kmalu zmanjkalo.

■ NOVOU UPRAVNEU OD-BORU sklada za kulturno-prosvetno dejavnost predseduje odborica Ivana Gorenc. Člani so: Vlado Pucelj - občinski odbornik, ravnatelj Posavskega muzeja prof. Stanko Skaler, direktor Zavoda za kulturo Vlado Podgoršek, ravnateljica glasbene šole Elizabeta de Gleria, predsednik DPM Brežice Ludvik Motek in upokojenec Ivan Sturman.

**BREŽIŠKE
VESTI**

Rejenci bodo šli na morje

Iz Pišec in okoliških vasi bo šlo letos na morje 27 otrok. Toliko jih niso spravili skupaj še nobenkrat. Za oddih v Savudriji so izbrali predvsem zdravstveno šibke otroke iz revnih družin. Brezplačno letovanje so omogočili sedmim učencem. Največ je prispevalo za letovanje Društvo prijateljev mladine, ki je prihranilo za te namene izkupiček pustne veselice - 1.350 dinarjev. Letovanje rejencev so plačale tiste občine, iz katerih so otroci doma.

Telet primanjkuje

Na Bizeljskem so imeli zadnje mesece slabo ponudbo živine. Minuli teden (9. julija) se je odkup prvič povečal. Kmetijska zadruga kupuje živino za MESNINO v Celju. Cena kljub majhni ponudbi še ni poskočila. Krave so plačali po 5,50 do 5,60 din/kg, teleta po 8,70 din, odojke pa po 9,50 do 9,70 din/kg. Veliko telet za pitanje pokupijo v teh krajih Hrvaške, zato je odkup pri drugi manjši.

KONFEKCIJO NAJ BI NADOMESTILA DRUGA INDUSTRIJA

Zakaj LABOD zapuša Kostanjevico?

Za 150 šivilj s kostanjeviškega območja bo v Krškem vedno prostor

Ko se je delavski svet podjetja LABOD odločil za preselitev kostanjeviškega obrata v Krško, se je opiral na ugotovitve komisije, v kateri so bili razen članov kolektiva še zastopniki Kostanjevice in načelnika za gospodarstvo občinskih skupščin Krško in Novo mesto.

Komisija je prenevala grajo o razvoju in poslovanju podjetja ter ob tem tehtala možnosti za prodajo izdelkov doma in na tujem. Se glasno je menila, da LABOD sam ni kos zagotovitvi obstoja obrata na dveh krajih, v Krškem in v Kostanjevici. Na predlog komisije so v podjetju naredili sanacijski načrt za ta obrat.

Podjetje je obvestilo republiški rezervni sklad ter ob-

skupščini Krško in Novo mesto, da potrebuje 7500.000 dinarjev posojila za obdobje osmih do desetih let. Uporabilo bi ga za osnovna in obratna sredstva in do leta 1972 postavilo v Kostanjevici nov industrijski obrat za 300 delavcev. Do sedaj je bilo v Kostanjevici zaposlenih 120 švilj. V prihodnje bi po tem načrtu tudi v Krškem povečali število zaposlenih od sedanjih 120 na 300.

Republiški sklad skupnih rezerv posojila ni odobril, ker v tem primeru ne gre za preureditev proizvodnje, ampak le za ureditev delovnih pogojev. Novomeška občinska skupščina ne more pomagati.

ker so nje ne razpolaga za deset let vezana za izgube slikiarne. Iz Krškega so sporočili, da prav tako nimajo na voljo sredstev, ker jih morajo odstopiti za preusmeritev industrije na Senovem.

Po vseh teh poskusih se je podjetje končno odločilo za reševanje obrata z lastnimi močmi. Analiza produktivnosti v Kostanjevici za pol leta nazaj je pokazala, da ta zaostaja za 6 do 8 odst. Zrudi tega je delovski svet sklenil vsi zaposleni preseliti vse delavce in stroje v Krško, kjer so daleži pogojni boljše. Občinski skupščini pa je celotni kolektiv nepriklono obljubil, da bo v njem stalno zaposlenih po 120 do 150 delavcev s kostanjeviškega območja in da bodo imele šivilje iz teh krajev zagotovljen brezplačen prevoz na delo.

J. TEPPEY

Senovo: besede so rodile dejanja

Na Senovem je bila pred dnevi razširjena seja komisije za družbenoekonomsko vprašanja pri občinski konferenci ZK. Prisoten je bil tudi Zvone Dragan, predsednik istoimenske komisije pri OK ZKS. Na seji so razpravljali o naporih komunistov za preusmeritev premovalniške proizvodnje v druge industrijske veje. Ugotovili so, da so večletne želje postale resnica. Sodelovanje komunistov senovskega območja z občinsko skupščino in republiškimi organi je bilo uspešno. Besede so rodile dejanja. Namesto rudnika bosta zrasla na Senovem keramična industrija in kovinski obrat mariborske METALNE. Lokalne možnosti za reševanje teh zadev so izčrpane, zato na Senovem upravičeno pričakujejo pomoč republike in zveze.

Dosedanja prizadevanja pri reševanju prihodnosti Senovega je komisija ugodno ocenila, saj je postopek za preusmeritev proizvodnje že v teku.

M. Z.

25 štipendistov pri TIS Krško

V šolskem letu 1968/69 je temeljna izobraževalna skupnost Krško štipendirala 25 študentov: tri na filozofski fakulteti, devet na pedagoški akademiji, štiri na pedagoških gimnazijah, pet na srednji vzgojiteljski šoli, enega na oddelku za glasbeno vzgojo, pet na srednji vzgojiteljski šoli in tri v gimnaziji v Brežicah. Mesečno je nakazovala TIS 5.370 din. Višina štipendij se je gibala med 100 in 320 dinarji.

Skupščinski načrti

Za drugo polletje je občinska skupščina Krško predvidela razpravo o ustanovitvi sklada za zaposlovanje ter pripravo srednjeročnega programa. Eno izmed sej bo namenila tudi položaju družbenega in zasebnega kmetijstva v občini.

Zmanjkalo bo 250.000 dinarjev

Člani predsedstva ObSS v Krškem so se zavzeli za to, da je treba otroško varstvo, mlečne kuhinje, glasbeno šolo in delavsko univerzo vključiti v osnovno dejavnost šolstva, ker je to njegov sestavni del. Sindikat bo letos spodbudil akcijo za to, da bo šolstvo dobilo dodatnih 250.000 din, ker bo temeljni izobraževalni skupnosti toliko zmanjkalo. S temi težavami bo seznanil delovne organizacije, pri katerih upa na izdatnejšo podporo šolstvu.

Slabo obiskana pokojninska razprava

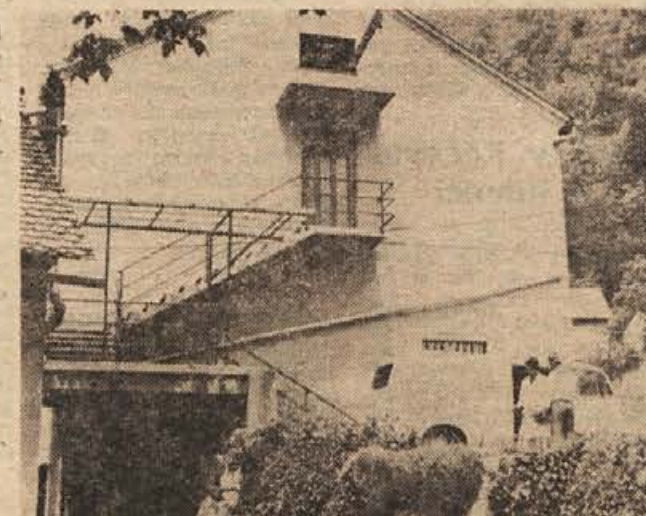
Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Krškem je 9. julija obravnavalo predloge z javne razprave o tezah novega pokojninskega in invalidskega zavarovanja. V krški občini so bile razprave na Senovem, v Krškem in Kostanjevici, vendar so bile slabo obiskane. Udeležilo se jih je komaj 90 ljudi. Kljub temu je bilo danih nekaj tehtnih pripomb.

Večina se jih zavzema za to, da bi bila osnova za pridobitev pokojnine 40-letna delovna doba za moške in pet let krajša doba za ženske. Zavarovalci so menili,

da bi morala biti pokojnina rezultat vloženega deleža, seveda pa ne bi smeli povsem zanemariti socialnih elementov. Pokojninski sistem bi moral biti stabilnejši, da bi lahko zagotovil enakomerno rast pokojnin v skladu z osebnimi dohodki, ki pa morajo biti odraz vloženega dela.

Zelo pereče je vprašanje invalidov. Ker to zadeva predvsem zaposlene pri rudniku na Senovem, bodo organizirali o tem posebno razpravo. Predsedstvo je dodalo k razpravi nekaj svojih predlogov.

M. Z.

IMPERIAL je tako potisnjen v hrib, da v taki stiski ne more več dolgo ostati. Obrat za izdelovanje žvečilnega gumija bodo preselili v Staro vas, kjer na meravajo graditi novo tovarno. (Foto: J. Teppey)

KRŠKE NOVICE

■ TEHNIŠKA SREDNJA ŠOLA je s postavitvijo delavnice in sodobnejšo opremo učilnic pridobila pogoje za verifikacijo, razen tega pa je omogočila dijakom vse-

V veliko težjih razmerah dela za sedaj še poklicna šola. Učenci se stiskajo v zaslinih učilnicah v zgradbi bivše komunalne banke in Avto-moto društva. Vse dneve morajo slediti pouku pri luči, neprijetno pa je tudi to, da sploh nimajo urejenih sanitarij.

■ MREŽO VZGOJNOVARSTVENIH USTANOV v krški občini želijo še povečati, ker so potrebe po varstvu vsak dan večje. V mestu sta bili ob predložitvi ustanovitvi po zaslugi krajevnih skupnosti na novo urejeni. Tudi prostori v Brežicah in Kostanjevici so primerni, le vrtec na Senovem se stiska v zaslini stavbi gasilskega doma. Vsi otroški vrtni so priključeni osnovnim šolam. Starši so nosili v glavnem vse stroške za prehrano otrok, vse druge izdatke pa je poravnala temeljna izobraževalna skupnost. Letos mislijo na ustanovitev vrta v Leskovcu.

■ ČLANI KOMITEJA OBČINSKE KONFERENCE ZK so na

seji 9. julija sklenili, da bodo aktivno sodelovali pri bodočih razpravah in delu za poenostavitev volilnega sistema. Na seji so ugotovili, da so bili pri pripravi letosnjih volitev nekateri posamezniki iz vrst ZK popolnoma pasivni. Delno opravičuje to časovna stiska, v kateri se je odvijal volilni postopek, neurejenost volilnih enot in zamotnost volilnega sistema. Veliko bolj uspešno je bilo delo komunistov pri pripravi na referendum za samoprispevek. Organizacije so vsepovsod sklicevale razgovore s članstvom in mu posredovale podatke o nezdržanih razmerah v krški osnovni šoli. Komunisti so povsod podpirali napore šolnikov, skupščine in drugih za upravičenost referenduma.

**VESTI
IZ KRŠKE
OBČINE**

Načrti za sodobno mesto

«Lisca» razširja svojo proizvodnjo – Odborniki so predlagali rešitev spornega vprašanja – Sprejeli so odlok o spremembi urbanističnega načrta

Redkokatero slovensko mesto je doseglo v nekaj letih tolikšen napredek kot Sevnica. Hiter razvoj industrije in trgovine, elektrifikacija, proga, naraščanje prebivalstva, vse to daje mestu poseben utrip. Možnosti, da se Sevnica razvije v moderno mesto, so torej precejšnje.

Potreben je celovit urbanistični načrt, ki mora mimo številnih okoliščin upoštevati tudi to, da prostora ni na pretek, zato ga je treba

čim smotrneje izkoristiti. Zazidalni načrt je bil narejen že pred štirimi leti, torej v času, ko se še ni dalo slutiti, da se bo mesto tako hitro širilo.

Odlok o urbanističnem načrtu je bil sprejet že lani. Tako je bil prostor okrog benčinske črpalke v celoti namenjen za gradnjo stanovanjskega naselja. Toda tovarna Lisca je letos v petletnem načrtu predvidela razširitev svojih obratov ravno na tem prostoru. Potrebe po razvoju v neposredni bližini tovarne so ekonomsko povsem utemeljene. Pojavlja se vprašanje, ali gre zaradi tega spreminjati že sprejeti urbanistični načrt.

Upoštevati je potrebno tudi, da je Lisca največja sevniška tovarna in da namrava vložiti v svoj razvoj velikanske investicije, pretežno del je prihodnje leto. Od razvoja te tovarne pa je v marsičem odvisen napredek vsega mesta. Sprememba urbanističnega načrta je torej nujna, zaradi omenjenih sprememb je potreben nov zazidalni načrt srednjega dela mesta. Obe spremembi je skupščina z odlokom potrdila.

Sicer pa je bila sporna le parcela Gračnerjevih. Misljenja odbornikov so bila različna, vendar so se zedinili in

sprejeli naslednjo rešitev: lastnica naj se ravna tako, kot predvideva zazidalni načrt, ali pa naj si izbere gradbeno parcelo kjer koli, samo da je v skladu z načrtom.

V zazidalnem načrtu je predvidena gradnja 694 stanovanj v blokih, veliko število enodružinskih hiš, zlasti v naselju nad Ribnikom, 446 garaž v skupnih prostorih. Uredili bodo tudi gostinske objekte in športni center.

Na seji so poudarili, da je treba ohraniti življenje tudi staremu delu mesta, kjer naj se razvija terciarna dejavnost, predvsem turizem.

J. KRZIC

Vodovod tudi na Malkovcu

V vasi Malkovec doslej niso imeli tekoče vode. Uporabljali so kapnico, poleti pa je še te marsikdaj zmanjkalo. Letos so se prizadevali vaščani odločiti za gradnjo vodovoda in kaj hitro je bilo zbranih 31 gospodinjstev, ki si žele tekočo vodo. Po predračunu bo veljala gradnja vodovoda z zbiralnikom in zajetjem več kot 110.000 din.

A. F.

Žetev ob Savi

Že prejšnji teden so začeli v krajih ob Savi žetev. Tudi sicer začnajo tu z žetvijo vedno kakšen teden prej kot v drugih krajih sevniške občine. Upajmo, da se bo vreme izboljšalo in da ne bo oviralo kmetov pri spravilu pšenice.

Smrt preži nad progo!

Družbeno-politične organizacije v sevniški občini so dobile od ZŽTP Ljubljana sporočilo, naj obvestijo občane, da bodo od 15. julija vse elektrifikacijske naprave od postaje Zidani most do postaje Sevnica pod napetostjo 3000 voltov. Opozarjajo, da je vsako dotikanje kovinskih delov elektrifikacijskih naprav, posebnost žic, stikal in nosilcev, smrtno nevarno.

Na železniški postaji so nam pojasnili, da dela na progi zaradi slabega vremena niso potekala tako, kot je bilo predvideno, vendar opozarjajo, da se na to ni treba zanašati in da je treba opozorilo upoštevati.

B. D.

60-letnica Karla Papeža

V nedeljo je v krogu svojih domačih praznoval 60. rojstni dan gostilničar Karel Papež. Skromnemu slavljenju, ki se več kot 30 let vodi zasebno gostilno, želimo še obilo zdravih let!

D.

Slovo od Dolinčaneve mame

V soboto so se v Sentjanju sorodniki, znanci in prijatelji poslovili od Marjete Umek, po domače Dolinčaneve mame iz Kamenskega. Pokojnica je bila plemenita ženska, mati devetih otrok, ki je do smrti ostala zvesta svoji zemlji. Njena življenjska pot ni bila lahka. Pred 40 leti je izgubila moža, med drugo svetovno vojno pa je morala v štiriletno izgnanstvo.

Za vedno se je poslovila od nas po dolgem in mučnem trpljenju tik pred 79. rojstnim dnem. Vsi tisti, ki smo jo poznali, jo bomo ohranili v lepem spominu.

B. D.

SEVNŠKI PABERKI

BLANČICA RUŠI BREGOVE, povzročeno škodo pod vajo Poklek pa so si prejšnji teden ogledali predstavniki vodne skupnosti Dolinjske in krajevne skupnosti Blanca. Komisija je ugotovila, da je Blančica odnesla tam pol ceste IV. reda, ki pelje v Poklek, in da bo treba čimprej napraviti nov nasip ter potok speljati v staro strugo. Blančica je tudi v spodnjem toku poškodovala na več mestih oporni zid. Tudi to škodo bodo čimprej popravili.

SE LETOS OTROŠKI VRTEC – Načrti za sevniški otroški vrt so izdelani, ponudbe gradbenih

podjetij pa še abrane. Najugodnejšega ponudnika je komisija izbrala minuli terek. Vrtec bodo začeli graditi čimprej.

PROGRAM RAZVOJA SOLSTVA v obdobju 1970 do 1975 bo do konca oktobra letos izdelala posebna komisija, ki jo je imenovala občinska skupščina na prejšnji seji. Komisija bo imela te dni že drugo sejo.

IZLET NA JALOVEC v Julijskih Alpah bo priredilo planinsko društvo «Lisca» od 19. do 21. julija. Prvi dan bodo šli iz doline Trente do zavetišča pod Spiško, naslednjega dne pa na Jalovec in Mojstrovko. Tretji dan se bodo vračali čez Vrščic. Udeležbo priporočajo predvsem tistim, ki so se prijavili za izlet na Mont Blanc.

KOPALIŠČE NA MIRNI v Dol. Boštanju ne bo urejeno tako hitro, kot bi bilo želeli, ker del in slabo vreme zelo ovirata delo, pa tudi Mirna je preveč narasla.

SEVNŠKI VESTNIK

Tovariško srečanje borcev

Krajevna organizacija ZZB NOV Trebnje bo priredila ob prazniku dneva vstaje tovariško srečanje vseh borcev na Vinji gorici pri Nacetu Škodi. Po krajšem nagovoru bodo borci v sproščenem razgovoru obujali spomine na čase med NOB in se lotili vsakdanjih problemov.

V Mokronogu urejajo park

Krajevna skupnost v Mokronogu ima v načrtu nekaj del, s katerimi bodo olepšali podobo kraja. Pravkar urejajo že precej poraščen prostor pod gradom nasproti pošte. Spremenili ga bodo v park. Potrebna bodo še nekatera druga dela, zlasti zato, ker z novo asfaltirano cesto turizem grodi tudi v te kraje.

V nedeljo so slovesno odprli novo veterinarsko postajo na Cvibljah nad Trebnjem. V postaji, za katero so precej prispevali tudi kmetje, so moderno opremljeni prostori, tako da bo delo veterinarjev odsej lažje in učinkovitejše. (Foto: Jože Kodrič)

GRE ZA POSOJILO, NE PA PRISPEVEK!

Brez vsakršnega razumevanja

Prihodnost železnic je odvisna od nas vseh – Nobeno podjetje še ni vpisalo posojila

Ugotovitev, da je jugoslovanski železniški promet po svoji zmogljivosti daleč pod evropskim povprečjem, je stara, kot so stare tudi vse železniške naprave, zato teh stvari ne gre pogrevati. Toda ali bomo spet ostali le pri ugotovitvah?

Modernizacija je nujna, pravzaprav je to edini izhod. Potrebne pa so velikanske investicije, ki jih železnica, razumljivo, sama ne zmore, zato je tudi razpisala ljudsko posojilo. Takšen ukrep v gospodarstvu je razumljiv in pogosto tudi uspešen, toda železnica je občino naletela na neprimeren čas. Podjetja

se izgovarjajo, da še sama nimajo dovolj lastnih sredstev za modernizacijo, ki tudi zdaj ne predstavlja edinega izhoda iz ekstenzivnega gospodarstva. Ne zavedajo pa se dovolj, da je hiter in varen prevoz blaga prvi pogoj za sodobno gospodarjenje. Samo na lasten prevoz pa, glede na stanje cestnega omrežja, ne morejo računati.

In kako je z vpisom posojila v trebanjski občini? Odgovarja Rafael Majcen, šef železniške postaje v Trebnju: »Odziv v naši občini je izredno slab, skoraj ga ni. Kljub dokaj ugodnim pogojem so do zdaj vpisali poso-

jilo le trije občani; eden od teh je celo upokojenec. Od gospodarskih organizacij se doslej ni odzvala še niti ena. Res je, da je v občini malo podjetij pa še od teh je nekaj takih, ki imajo sedež zunaj nje, vendar gre pogosto tudi za nepravilen odnos do železnice. Niso osamljena mnenja, da ta gospodarska panoga nima nikakršne perspektive več in da bo odmrla. Spravo negotovost zaradi slabega in počasnega prevoza pa je treba poudariti, da ni pričakovati, kakšnih večjih izboljšav na lokalnih progah vse dotlej, dokler ne bodo urejene glavne proge.

Pri našem prizadevanju nam bi lahko precej pomagale tudi družbeno-politične organizacije, vendar so do zdaj napravile prav malo.»

J. KRZIC

Uspehi: na lanski ravni

Letos bodo spet popravni izpiti – Izdelalo je 80,5 odst. učencev

Letošnji učni uspeh v osnovni šoli Trebnje – skupaj s podružnicami – je približno enak lanskemu. Izdelalo je 80,5 odstotka, letos pa 80,5 odst. Podatka pa ni sta povsem primerljiva zaradi tega, ker po novem zakonu letos ni bilo več možno napredovati v višji razred z negativno oceno; ponovno je treba opravljati popravne izpite.

Spremenjeni in dopolnjeni zakon o osnovnem šolstvu je uvedel nekaj novosti prav pri popravni izpiti. Pred preizkušnjo znanja so obvezne priprave, ki trajajo 6 dni po 2 uri. Sicer pa bo o novem šolskem režimu kaj povedal ravnatelj trebanjske osnovne šole tov. Grum: »Novi način, da je treba za napredovanje po-

praviti negativne ocene, je neprimerno boljši. Iz naše evidence je razvidno, da je bila večina tako imenovanih »členarjev« naslednje leto spet negativno ocenjena. Ni žal se je tudi nivo znanja.

Mi smo se letos odločili za deljene priprave na popravne izpite, ki bodo 29. avgusta. Po končanem pouku so tri dni učitelji dajali naloge in navodila za učenje med počitnicami, tri dni pred izpitom pa bodo snov še utrdili. Tako bomo bolj verjetno učenca pripravili do učne snovi, saj bo spoznal, da mu hočemo pomagati.

Zadnje čase so precej živahne razprave o diferenciaciji učnega načrta glede na sposobnost učencev. Načelno so proti takšni rešitvi, nam se pa zdi, da bi bila vendarle primerna tudi za našo šolo.

Omenjene novosti so vse, kakor koristne, vendar je reševanje zadev s področja šolstva premalo celovito, še vse preveč kampanjsko.»

J. K.

Poravnalni sveti ne delujejo

Pričakovanja, da se bodo poravnalni sveti z zakonom še bolj uveljavili, se v trebanjski občini niso uresničili. Nasprotno, delavnost svetov se stalno zmanjšuje, saj se je število obravnavanih zadev zmanjšalo tudi do petkrat. Še večjo zaskrbljenost pa povzroča dejstvo, da je delovanje svetov v Mokronogu, Sentrupetu in Češnjicah skoraj prenehalo, pred nekaj leti pa so bili med najbolj prizadevnimi v občini. Vzrok temu je predvsem mnogo premajhno zanimanje svetov krajevnih skupnosti. Več kot polovica skupnosti sploh ni izvolila poravnalnih svetov, kjer pa so jih ustanovili, nihče ne skrbi za njihovo delovanje. Vloga te samoupravne ustanove, ki lahko v številnih primerih odvrta ljudi od nepotrebnega in dragega pravnega, je mnogo premajhna.

Novi upravni odbori skladov

Upravni odbor sklada skupnih rezerv za potrebe gospodarskih organizacij: Ivan Longar, Jože Kastelic, Tone Pate, Franc Primožič, Maks Kurent.

UO občinskega cestnega sklada: Jože Govednik, Franc Maraz, inž. Jurij Zidanšek, Jože Godnjavec, Ivan Mrzacek, Ferdinand Krno, Tone Pate.

UO sklad za reprodukcijo živine: Tone Kožamaj, inž. Miha Krhin, Janes Lazar, Ivan Vrančar, Ludvik Mežan.

UO sklad za pospeševanje kmetijstva: Franc Jevnikar, inž. Drago Kotar, Jože Kastelic, Anton Sever, Franc Novak, inž. Alojz Metelko, Alojz Jaro, Drago Zagarjan in Franc Štija.

UO sklad za reševanje stano-

vanskih zadev udeležencev NOV: Ciril Bukovec, Ivan Longar, Franc Jevnikar, Alojz Krhin, Jože Jerič, Janes Ovan, Jernej Pavlin, Tone Praznik in Jože Kastelic.

Prvo imenovani so predsedniki upravnih odborov skladov, drugi pa člani. Upravni odbor občinskega gasilskega sklada bo imenovan kasneje.

TREBANJSKE NOVICE

Asfaltni trak se končno le približuje tudi Mokronogu. (Foto: Jože Kržič)

Kmetom smo doslej delali krivico!

(Nadaljevanje s 1. str.)

so pomagali s samoprispevom oziroma prostovoljnim delom. Suha krajina je do-
bila drugo z asfaltom pokri-
to igrišče v novomeški ob-
čini.

**FILATELISTIČNA RAZ-
STAVA**, ki je bila skrbno
pripravljena, je plod sedmih

Slavja v Žužemberku se
je udeležil tudi prvi ko-
mandant osvobodjenega me-
sta Franc Smrke-Još.

žužemberških mladih zbiral-
cev: Jožeta Novinca, Jožeta
Stuparja, Franca Mohorčiča,
Borisa Senice, Dušana Ko-
cmurja, Gorazda Kosmine,
Vlasta Kodreta ter njihove-
ga prizadevnega vodje Srečka
Kodreta. Obiskovalci so raz-
stavo pohvalili; razstavljalci
in njihov mentor zaslužijo
priznanje.

**KMETOM SMO DELALI
KRIVICO.** Dr. France Hoče-
var, naš republiški poslanec,
je lepo, preprosto in po do-
mače govoril o napredku, ki
ga je doživela Suha krajina
v zadnjih letih. Ustavil se je
pri zaposlovanju naših ljudi
v tujini in omenil, da se ni-
smo ekonomsko dovolj moč-
ni, ker moramo ljudi še ve-
dno pošiljati na delo v tuji-
no. Govornik se je nato usta-
vil tudi pri kmetijstvu in
ugotovil, da smo kmetom
dolgo časa delali krivico. Na-
mesto da bi bil naš kmet
ekonomsko neodvisen, smo
ga pripeljali tako daleč, da
je postal celo socialni pro-
blem. Kaj takega ne smemo
več početi! Izvršni svet Slo-
venije se bo boril proti
vsem ukrepom, ki bodo za-
virali razvoj zasebnega kme-
tjstva pri nas.

»Ko govorimo o kmetij-
stvu, moram omeniti tudi
nekatero objektivno težavo
(pomanjkanje mesa), ki nam
jih dela evropska skupnost.

Vendar smo prepričani, da
bomo prebrodili tudi te te-
žave in z drugimi državami
kmalu enakovredno trgovali,
je poudaril poslanec dok-
tor Hočevar.

Na koncu govornik ni po-
zabil omeniti naših načel v
zunanji politiki, od katerih
ne bomo nikoli odstopili, ker
imamo jasno začrtano pot v
socializem.

V izbranem kulturnem
sporedu so nastopili peveci,
recitatorji in najmlajši ple-
salci iz vrtca. Pevski zbor
pionirk, recitacije in nastop
malčkov so bili uspešni in so
poželi odobravanje številnih
obiskovalcev lepo uspelega
praznovanja v Suhi krajini.

S. DOKL

Pometaj pred svo- jim pragom, (v parku pa je lahko smetno)!

V novomeškem parku za
pošto je v soboto sedela
mlada mamica s triletnim
sinčkom in svojo prijate-
ljico, na sosednji klopi pa
starejši možak. Ženski sta
klepetali, sinček pa se je v
naravi popolnoma sprostil.
Trgal je grmičevje, cvetli-
ce, brcal papir, po klo-
peh pa je potresal pesek
in se za nikogar ni zme-
nil. Ker ga mamica ni vi-
dela in mu ni ničesar pre-
povedala, je to počel kar
možak. Pa je slabo natekel.
Mamica, ki je slišala nje-
govo svarilo, je vzklikala in
mu takole zabrusila: »Po-
metajte pred svojim pra-
gom in okranite pridige
zase!»

Razumljivo je, da je mo-
žak vstal in molče odšel.
Če bo danes ali jutri zma-
jeval z glavo, ko mu boste
omenjali današnjo mladi-
no, se nikar ne začudite!

Tuji turizem tako kot lani

V hotelu Metropol je v
prvem polletju lani prenočilo
579 tujih gostov, letos pa
577. Primerjava letošnjih po-
datkov z lanskimi kaže, da
so lani nudili tujim gostom
324, letos pa 904 nočitev, s
storitvami tujim gostom so
ustvarili lani za blizu 15.000
dolarjev vrednosti, letos pa
za 18.360 dolarjev. Letošnji
obisk tujih gostov in de-
vizni priliv bi bila veliko
večja, ko ne bi v pozni pomladi
in v začetku poletja bilo ta-
ko muhastega vremena.

ZAHVALA

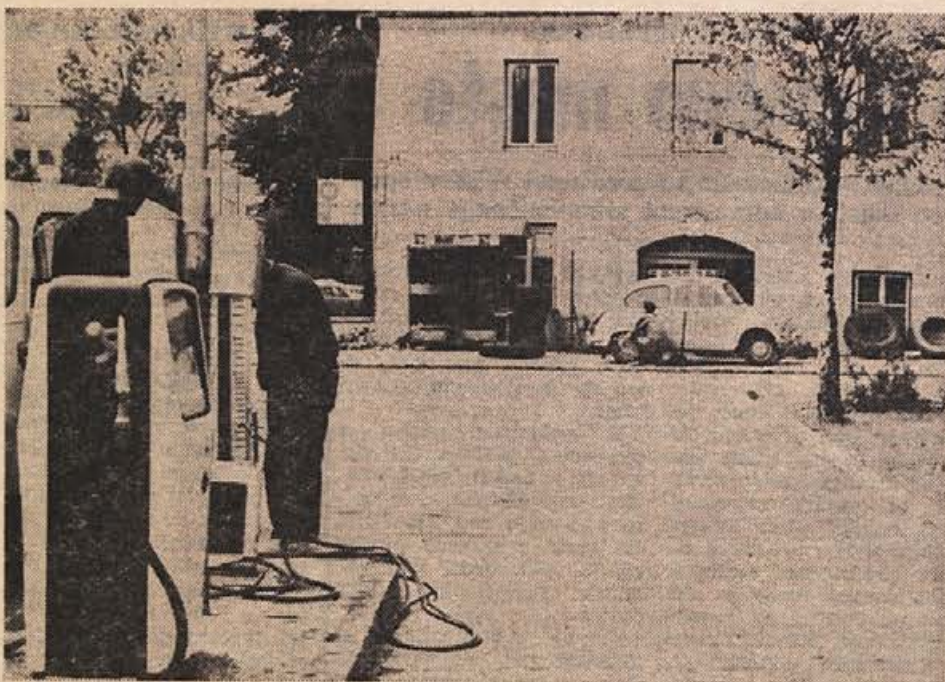
Vsem, ki ste nam stali v trenutkih groze in neizmerne žalosti ob strani
z dobro besedo in tolažbo ter tako počastili spomin na našega ljubega sina,
brata in strica

JOŽETA ŠLOGARJA

iz Žužemberka 66

katerega življenje je ugasnilo komaj v petindvajseti pomladi, se iskreno
zahvaljujemo. Posebej naj se zahvalimo tovarišem miličnikom in zdravniku
dr. Kocutarju, ki so tako hitro prišli na kraj nesreče, vzornim žužember-
skim gasilcem za poslednje spremstvo, g. župniku Jakošu, ki je opravil
pogrebne slovesnosti, obema govornikoma za izbrane in pretresljive besede
slovesa, sosedom ter delovnim kolektivom »Iskre« iz Žužemberka, zdravstve-
nega doma iz Novega mesta, osnovne šole iz Kostanjevice, mladinski orga-
nizaciji in obrtnikom v Žužemberku, pevskega zboru in pevovodji Toneu
Marklju iz Novega mesta, kakor tudi žužemberškim pevcem, ki so se želeli
posloviti od rajnega. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so zasuli Jožetov grob
s cvetjem in nam izrekli sožalje ter tako poskušali lajšati našo bolečino.

Zalujoči: mama, brat in sestre
z družinami ter drugo sorodstvo

Dve »dobroti« skupaj najdemo avtomobilisti redkokje, v Novem mestu pa jim
je to srečo zagotovilo Gradbeno obrtno podjetje z vulkanizersko delavnico pri
Petrolovi črpalki. Izbira kraja je še posebej ugodna za tujce: prikrajšano jim je
nevšečno povpraševanje, saj jim lahko delavec na črpalki kar s prstom pokaže
kje bodo zakrpali predrti zračniki ali plašč. Na sliki: v ospredju del črpalke,
v ozadju stavba, v kateri je vulkanizerska delavnica (Foto: M. Jakopec)

Z roko v roki mimo težav

Poslovno sodelovanje in
zdrževanje sta v gospodar-
stvu brez dvoma zelo potreb-
ni. Pri tem je bil dosežen že
marsikak uspeh, marsikje pa
niso narejeni še niti prvi ko-
raki. Oboje ni potrebno samo
pri velikih stvarih, uresniče-
vati ga je mogoče tudi v ma-
lem. Če je dovolj volje, ni
prav nobenih ovir. Da je to
res, se lahko prepričamo na
primeru. Gre za učinkovito
poslovno sodelovanje med O-
brtnim podjetjem ELA in
NOVOTEHNO v Novem me-
stu. ELA se je pred dvema

letoma, ko je bilo treba ob-
noviti strojno opremo in pre-
usmeriti proizvodnjo, znašla
v velikih težavah. Pri bankah
je bilo težko dobiti denar za
opremo, še težje pa za obrat-
na sredstva.

Manjšim podjetjem, kot je
ELA, razen tega ne manjka
težav pri nabavi surovin, zla-
sti iz uvoza. Lastna prodajna
služba povečuje režijo. Ze pot
od surovine do izdelka je dol-
ga, po prodaji pa je treba
čakati še na to, da kupec
plača.

NOVOTEHNA je sprejela

ponujeno roko. Podjetji sta
bili drugo drugemu potrebni
in zato ni nobeno iskalo v
sodelovanju pretiranih kori-
sti. Dogovorili sta se, da bo
NOVOTEHNA dobavljala ELI
surovine in posredovala trži-
šču njene izdelke. Za to sto-
ritev zaračunava ELI 4,5-
odst. pribitek.

ELA ima odličje zagotavlje-
ne surovine in prodajo, re-
šena je največjih težav z o-
bratnimi sredstvi, pa tudi ne-
katerih režijskih služb ji ni
bilo treba povečevati. NOVOTEHNI
se je povečal promet,
izdelki pa ne obremenjujejo
industrije, pač pa trgovino.
Mar ni ta primer zelo pou-
čen?

M. JAKOPEC

V Karteljevem o pokojninskem zavarovanju za kmete

12. julija so v Kartelje-
vem v okviru razprav o
pokojninskem zavarovanju
kmetov, ki jih prireja So-
cialistična zveza, govorili
o tem za kmete zelo po-
membnem vprašanju. Tu-
di kmetje s karteljevskega
območja so tako kot
drugod predlog z navdu-
šenjem pozdravili. Menili
so, da je pokojninsko za-
varovanje za kmete treba
uvesti, hkrati pa so ugo-
tovili, da slabo kaže glede
plačilnih sposobnosti kme-
tov. Njihov gnotni polo-
žaj je tako slab, da sami
ne bi zmogli obveznosti,
ki naj bi omogočile takš-
no zavarovanje.

Prisotni se tudi niso
strinjali s predlagano sta-
rostno dobo od 65 do 70
let. Nasprotno so uved-
bi čakalne dobe petih let,
ker bi bili z njo najbolj
prizadeti tisti, ki so po-
kojnine najbolj potrebni
in jo potrebujejo takoj.

Tudi na sestanku v Kar-
teljevem so prebivalci iz-
razili zadovoljstvo ob ugo-
tovitvi, da v svojih teža-
vah niso pozabljeni, in so
prizadevno sodelovali v
razpravi.

ŽE IMATE HLADILNIK?

V trgovini ELEKTROTEHNA
v Novem mestu imajo veli-
ko izbiro domačih in uvože-
nih hladilnikov. Najcenejši je
absorpcijski HIMO, ki stane
samo 893,20 din. Novost je
hladilnik GORENJE 2301 in
stane 1.823 din. V trgovini
imajo še HIMO 1301, OBO-
DIN 1351, ZOPPAS 1301,
IGNIS 140, 170 in 2301. PO-E

Za 7894 nas je več

Po ugotovitvah statistike
je bilo konec marca letos
v novomeški občini 48.999
prebivalcev, od tega 25.370
žensk. Število prebivalcev
se je v primerjavi z letom
1931 povečalo za 7894 lju-
di, v primerjavi z lanskim
letom pa za 312. V občini
je bilo konec marca letos
9804 naseljenih hiš in
13.703 gospodinjstev, kmeč-
kih prebivalcev pa je bilo
18142 ali 37 odstotkov.

Spet mladinski ples!

Komite ZMS Novo mesto
priredi v soboto v gostišču
na Loku mladinski ples. V
primeru slabega vremena bo
ples v mladinskem klubu v
Domu JLA. Ker mladinskega
plesa ni bilo v Novem me-
stu že dlje časa, bo sobotni
najbrž dobro obiskan. Igral
bo pred nedavnim ustanov-
ljeni ansambel »Abadonia« iz
Črnomlja. M. D.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški
porodnišnici rodile: Magdalena
Klarič iz Trebnjega — Marjano,
Ana Murn — Jesera — Andrejo,
Ivana Surla — Dolenje Težke vo-
de — Andreja, Stelka Gregorič
iz Brezovice — Avgusta, Mira
Konček iz Uršnih sel — Rober-
ta, Ana Novak iz Gradenca —
Miha, Stanka Globevnik iz Skoc-
jana — Jožeta, Jožefa Thaler iz
Ljubljane — Ireno, Cirila Smaj-
dek z Vrha pri Ljubnu — To-
maža, Kristina Cvelbar iz Mršče
vasi — Jožico, Dušica Guštin iz
Metlike — Petro, Alojzija Erja-
vec iz Gornjega Suhadola —
Zvonka, Roža Barbič iz Dolenj-
skih Toplic — Roka, Breda Hor-
vat iz Metlike — Simono, Ma-
rija Legan iz Korita — Darjo,
Martina Kuček iz Svrčakov —
Heleno, Marija Bradač iz Gorn-
jevega Mrščevega — dečka, Jo-
žeta Vrtičič iz Malih Brunic —
deklco, Antonija Škrbec z Ra-
teza — deklco, Slava Grahek z
Dobliške gore — deklco, Cirila
Nemanič s Čatoča — dečka, Ka-
tarina Smolč iz Vavpce vasi —
deklco, Marija Turk z Velikega
Slatnika — dečka.

Novomeška kronika

■ 72 OTROK je v ponedeljek
odpotovalo na letovanje v počitni-
sko kolonijo RK v Fazan. Celot-
na oskrbovalna znaša 370 din.
Za nekatere otroke so jo v celoti
ali delno poravnali starši, social-
no in zdravstveno šibkim otrokom
pa bosta stroške letovanja porav-
nala center za socialno delo in
občinski odbor Rdečega križa.

■ STENSKA TAPETA so po-
stale v zadnjem letu velika novost
v stanovanjih. V trgovini »Barve-
laks« v Hladnikovi ulici lahko
kupci izbirajo nekaj lepših vzor-
cev stenskih tapet, ki so jih uvo-
zili iz Italije. Cena se giblje med
60 in 110 din za 10 m.

■ IZDELKE CHICCO, po kate-
rih zelo rade povprašujejo mlade
mamice, prodajajo tudi v novo-
meški lekarni. Kolekcija Chicco
izdelkov, ki jih urača »Kemofar-
macija« iz Ljubljane, je privla-
bna v ljubljanski Nami, kjer so jih
prvi prodajali, številne kupce in
jih navdušila. Tudi v novomeški
lekarni trdijo, da po teh izdelkih,
čeprav so razmeroma dragi, pov-
prašujejo rade tudi novomeške
mlade mamice. Iz dneva v dan se
namreč kaže, da so seznanjene s
novostmi in da jim ni žal stroš-
kov za dojenčke. Največ spraš-
ujejo po posebnih plastičnih ste-
klenčkah in nepremočljivih ple-

ničkah in hlačkah, ki pa jih v le-
karni nimajo na zalogi.

■ V TRGOVINI »ALPINE« so
pred kratkim za skoraj 30 odstot-
kov znižali cene nekaterim polet-
nim modelom ženskih, otroških in
moških čevljev. V avgustu bodo
dobili prvo letošnjo pošiljko je-
senskih čevljev.

■ DELAVSKA RESTAVRACIJA
slovi v zadnjem času po zmerni
cenah. Dnevno prodajo pred-
plačnikom 400 kosil, 120 večerij in
približno 300 enolončnic. Kosilo
stane 5 in 4,2 din, večerja 3,2 din,
enolončnica pa 1,5 din. Zanimivo
je, da hodijo na enolončnice pred-
vsem delavci in nekateri pisarni-
ški delavci iz okolice, večerjajo
pa v glavnem le samci.

■ ANSAMBL »MAGNIFICO« iz
Skopja bo 5. avgusta v domu JLA
razveselil novomeško publiko a
posmislil iz Latinske Amerike.

■ PROČELJE DOMA JLA ura-
juje te dni delavci gradbenega
obrnega podjetja. Investitor je
podjetje Dominvest. V domu so
preuredili tudi nekaj malenkosti,
v prihodnje pa nameravajo potop-
sati kletne prostore.

■ RODILE SO: Jožica Trante
z Mestnih njiv, blok 9 — Darjo,
Mira Gričar iz Paderšičeve, n. h.
— Petra in Rozalija Krevs iz Uli-
ce Mirana Jarca, n. h. — Nataša.

Nenadoma nas je zapustil naš zashični član

Franc Račič

tajnik medobčinske organizacije
Zveze prostovoljcev — borcev za severno mejo
1918-19

V poslednji dom ga bomo položili danes,
17. julija 1969 ob 15. uri na pokopališču
v Ločni.

Slava njegovemu spominu!

Medobčinska organizacija ZPB
za severno mejo 1918-19 Novo mesto

Prišlo je pismo...

Medtem ko mnogim našim otrokom ničesar več ne manjka, ne smemo zapirati oči pred revščino, boleznijo, alkoholizmom in drugimi socialnimi neskladnostmi, v kakršnih živi še vedno na stotine otrok v mestu in na podeželju. — Smo gluhi za opozorila in vabila Rdečega križa ter organov socialnega skrbstva?

»Otroci prve izmene kolonije v Fazanu pri Portorožu se vam iskreno zahvaljujemo, ker ste nam omogočili nadvse prijetno letovanje na morju. Z vsem smo zelo zadovoljni in želimo, da bi nas v času našega letovanja v koloniji obiskali... — Otroci počitniške kolonije Fazan pri Portorožu.«

Res, prav tako pismo smo dobili na uredništvo našega lista, namenjeno pa je bilo pravzaprav članom vseh tistih delovnih organizacij v Novem mestu in v občini, ki so s prostovoljnimi prispevki podprli plemenite napore občinskega odbora Rdečega križa in Centra za socialno delo v Novem mestu. Pretekli četrtek smo zato obiskali 74 otrok, predvsem učencev nižjih razredov osnovnih šol iz različnih krajev novomeške občine, ki jih je v stalno kolonijo RK v Fazan pri Portorožu poslal občinski Center za socialno delo. Obiskali smo jih pravzaprav tudi v imenu vseh tistih delovnih kolektivov, ki tudi letos niso premogli niti dinarja, da bi okrevanja, dobre hrane in tople besede potrebni otroci prišli na morje ali v planinske kraje...

Draga Brodar, upraviteljica kolonije, nam je ljubeznivo pokazala vse, kar smo želeli videti in slišati. Učiteljci Vida Zupančič in Jožica Luzar, vzgojiteljci Meta Lavrič in Vida Avbar, ekonom Miro Aš in bolničar Jezdimir Gajič, pa tudi glavna kuharica Anica Hrovat in njena pomočnica Marija Božič s Faniško Zupančič — prav vsi so se iz srca potrudili, da je bilo 74 otrok 14 dni srečnih in zadovoljnih! Srečo, mir in zadovoljstvo pa je bilo treba nuditi otrokom, katerim so socialni delavci in učitelji napisali v priporočila in spremne kartone takele podatke:

»Otrok živi v neurejeni družini; alkoholizem. Otroci so slabo hranjeni, starši slabi gospodarji.« — »Oče in mati pijančujeta, družina nima dohodkov, oskrba otrok je precej slaba. Zato je dobro, da

bi otrok vsaj nekaj časa živel v drugem okolju.« — »Oče ima tuberkulozo, jih je zapustil. Velika revščina.« — »Oče zaprt, težki socialni problemi v družini. Otroci so težko vzgojilivi in zelo nezaupe.«

V prvi skupini sta bila samo dva otroka, za katera so starši plačali letovanje; vsem drugim je počitnice oskrbel Center za socialno delo, ki je poslal k morju socialno ogrožene in šibke otroke, nujno potrebne oddiha, dobre hrane in novega okolja. Hitro je minilo 14 dni, pa vendar smo videli nasmejane obrazke, ki

pa prejšnje slabotnosti in podhranjenosti niso mogli skriti. Vmes so bili otroci, ki niso še nikdar jedli rdeče pese, pudinga, niso poznali ne palačink in ne jogurta ter so odklanjali tudi drugo okusno in dobro kuhano hrano. Polovica jih še nikoli ni videla morja; boječe so se vključevali v igre in novo okolje. Prve dni so živalsko hlatali po hrani in po kosilu in večerji tudi po štirikrat in petkrat prosili za dodaten kos kruha. Nekateri so želeli dodatek h kosilu in večerji tudi po dvakrat; šele potem, ko so videli, da je hrane za vse dovolj, so jedli počasneje in umirjeno. Mnogi so prišli na morje v umazanih hlačah, z eno spodnjo majico in zakrpanem suknjiču ali samo jopici. Nekateri so prišli na morje v težkih gozdar-

jih. Zobe so si čistili prve dni z milom za umivanje; v navodilu je pisalo, da morajo imeti s sabo zobno ščetko. Kaj spada k njej, jim doma seveda niso znali povedati... Vsi pa bi jedli samo fižol, makarone in kruh.

Otroci so obiskali akvarij v Piranu, bili so vsaki lepi dan na obali v Portorožu, naigrali in naspali so se, razveselili, pa tudi včasih skregali, tako da so imele vzgojiteljice pol-

V nedeljo, 13. julija, je 59 pionirjev iz vse Jugoslavije, ki so udeleženci tabora Sutjeska v Novem mestu, na lepi kulturni prireditvi proslavilo dan vstaje črnogorskega naroda. V recitalu s petjem, plesom in z recitacijo so se spomnili dni NOB. Kot gostje so v programu sodelovali tudi učenci novomeške osnovne šole Katje Rupena, ki so se pridružili čestitkam, namenjenim pionirjem iz Črne gore. Na sliki: udeleženci tabora med programom. (Foto: M. Jakopčec)

ne roke dela. Zadovoljni in veseli so se vrnili domov (žal tja in nazaj vsi v enem samem avtobusu!). Počitnice je zanje konec. Začelo pa se bo staro življenje: polno revščine, ostrih in grdih besed ter bridkega spominjanja na lepe dni ob morju. Ne pozabimo tega, ko nas

bo Rdeči križ spet prosil za pomoč! Dobili jo bodo vedno res najpotrebnejši med nami, ki se še niso in se še lep čas ne bodo izkopali iz revščine, neurejenih socialnih razmer, alkoholizma in bolezni v družini in drugih skrbih. Tudi to pa so naši otroci! TONE GOSNIK

Šestdeset plodnih let Franca Dragana

11. julija 1969 je tovariš Franc DRAGAN iz Krškega, nosilec spomenice 1941 in drugih visokih odlikovanj, slavil 60-letnico. Njegova življenjska pot se je pričela v vasi Mladje pri Podbočju. Izhaja iz gorjanske družine, ki se je preživljala z majhnim posestvom in očetovo kovaško obrtjo.

Ze v mladosti se je posvetil kmetijstvu in se na tem področju v okviru danih možnosti tudi izobraževal. To ga je napotilo od doma v svet, kjer si je pridobil izkušnje in spoznal trdo življenja malega človeka. V tem času je prišel v stik z naprednimi idejami in tudi z literaturo, ki mu je bila osnova, da je ob vdoru 1941 takoj spoznal okupatorjeve težnje po uničenju slovenskega naroda.

Organizirano je začel zbirati orožje in opremo, s čimer je omogočil hitro pridobivanje somišljenikov in aktivnih sodelavcev v prvih začetkih odpora. Sprva je bila Draganova hiša zbirališče aktivistov, kasneje pa tudi oboroženih enot partizanske vojske. Vse do 1941 je tovariš Dragan opravljal zahtevna terensko - politična dela v svojem okolju in se prek višjih organov povezoval z drugimi delavci terenci, ki so prihajali na Gorjance. Kasneje je odšel v 14. brigado, najprej kot komisar čete, kasneje pa je opravljal dolžnosti v bataljonu in končno v štabu za repatriacijo v Ljubljani.

Po vojni je bil eden prvih organizatorjev obnove, predvsem na področju kmetijstva. Služboval je pri kmetijskih organizacijah, združni zvezi in pri CK ZKS v Ljubljani. Tudi na teh dolžnostih je zadržal svoj značilni umirjeni način dela z ljudmi, preudarno metodo pri obravnavanju problemov, predvsem pa osnovne socialistične odnose in jih v svo-

jem delu z ljudmi nenehno razvijal. Kot politični delavec je opravljal razne dolžnosti v okviru občine, okraja in republike. Skozi tri mandatne dobe je bil ljudski poslanec. Skromnost v zasebnem življenju in nenehna skrb za urejene tovariške odnose so se kot oblika njegovega dela vedno kazale tudi v službi. Še danes je tovariš Franc Dragan v svojem delu pri zvezi ZB NOV občine Krško kot tajnik ze-

lo aktiven in vztrajen delavec. Dosledno skrbi za izpolnjevanje obvez družbe do preživelih borcev NOV za ureditev njihovih življenjskih razmer in do častnega spomina padlim z urejanjem zgodovine NOV.

Poznamo ga kot vselepa človeka, ki se v družbi vedno rad razživi, pokramlji, predvsem pa rad pove izkušnje iz svojega dela v preteklosti.

Zelimu mu, da bi bil še vrsto let med nami in da bi prenašal bogate izkušnje svojega dela in tradicij NOB na mlajše rodove ter s svojim zgledom utrjeval zaupanje v hitrejši napredek in boljši položaj nas vseh. Ob 60-letnici mu iskreno čestitamo in želimo veliko sreče!

25

Na gostiji so bili predstavniki vseh kranjskih stanov: gospoda — to so bili knezi, grofje in baroni vitezstvo ali nižje plemstvo, duhovščina in zastopniki najmenitnejših kranjskih mest.

Na spodnjem koncu mize sta imela prostor ljubljanski mestni sodnik Jurij Tolminec in njegov spremljevalec pristav Dominik Kopriva. Molče sta uživala, kar so jima sluge donasali. Gospoda sodnika je vidno tlačila zavest:

Prvi med ljubljanskimi meščani, sedim tu — zadnji...

Njegov pristav pa si je prizadeval, da obdrži vso svojo osebnost. In ker se nihče ni zmenil zanj, je s polzaprtimi očmi meril prihajajoče in odbijajoče sluge.

Zdajci se je zdrnil in se nagnil k svojemu čemernemu šefu.

»Naj pogledajo slugo, ki streže na oni strani!« je zašepetal. Sodnik je uprl oči v strežaja: mlad človek, lepega, zagorelega, izredno ozkega obličja, z mehko zakrivljenim, povešenim nosom, polnih rdečih ust, črnih zagonetnih oči in črnih las.

»Interesantna glava,« je prikimal sodnik. »Ne samo to — ali ga ne poznajo?«

Sodnik je počasi odkimal. »Valvasorjev komornik. Danes zjutraj smo ga izpustili iz ječe.«

»Hm. Saj je res!« In sodnik se ni več brigal zanj.

Modre polzaprte pristavove oči pa so neprestano opazovale lepega strežaja. Merile so ga od nog do glave, kadar je odhajal s prazno posodo proti vratom in kadar se je s polno skledo vračal. Ker je komornik stregel le na spodnjem koncu mize, ga je pristav tem laže opazoval. Videl je, kako je mladi

človek svojega gospodarja barona Valvasorja, ki je sedel sredi dvorane — večkrat ošvignil s hudomušnim pogledom in se brž obrnil v stran, če je Valvasor obračal glavo proti koncu dvorane.

Naposled je mladi komornik začutil pogled, ki je neprestano blodil za njim, in skoraj bi bil izpuštil polno skledo iz rok — spoznal je gizdavega magistratnega pristava.

Lepi pristav je opazil strah v strežajevih očeh in posmeh mu je legel okrog ust. Ko so nosili na mizo pecivo in južno sadje ter črno kavo, je pristav vstal in šel ven.

Dobro je izračunal: pred vrati sta se srečala z mladim strežajem, ki je nesel srebrno košarico, polno južnega sadja.

»Dovolite mi, da vzamem datelj,« je pristopil pristav. Prijel je z eno roko za košarico, z drugo pa je namesto po datelj — segel bliskovito mlademu strežaju za tenko, spredaj odpeto atlasasto suknjo.

Lahek vzkril je ušel strežaju. Izpuštil je srebrno posodo. Padla bi bila na tla, da je ni pridržal pristav. Predržež se je sklonil lepemu strežaju na uho in mu prišepnil eno samo besedo:

»Zenska!«

Marija je prebledela. Zasukala se je in odbežala po hodniku nazaj. Pristav je smehljal se gledal za njo.

Na hodniku vrh stopnic je govoril z nekim gospodom vicedomov nadkonjar, zapovednik vse služinčadi. Marija se je ozrla: za njo nesramni gizdal in, pred njo strogi nadkonjar — kam naj se umakne?

Tedaj se je obrnil gospod, ki je govoril z nadkonjarjem in —

»Matija! O, gospod Gražar! Peljite me domov!« Gražar je pogledal nadkonjarja.

»Naj bo,« je dejal le-ta, »saj zdaj ne bo več toliko dela,« ali drugič ne delajte takšnih zmešnjav!

Marija je skočila po vrhnjo suknjo. Ko se je vrnila, se je preplašeno ozrla po hodniku. Pristava ni videla več, le nadkonjar je mogočno stopal po hodniku navzgor.

Trepetaje se je Marija oklenila Gražarjeve roke.

»Spoznal me je.«

»Kdo?«

»Oni gizdalinski pristav. Rekel je, da sem zenska.«

Glas ji je zatrepetal.

Matija je stisnil njen lakot k sebi. Rahlo ji je pobožal roko. Njegov bok se je pritisnil ob njenega. V mlademu umetniku je zavalovilo sladko občutje. Začutil je v sebi moč, da bi posekal deset biričev, ako bi jima zastavili pot.

Marija se je na vsakem oglu plašno ozrla.

»Ne bojte se, Marija! Nocoj nas ne bo nihče nadgledoval. Pristav bo pač toliko takten, da ne bo motil gostije. Jutri pa odrinemo še pred zoro iz Ljubljane.«

Ko sta prišla domov, se je Marija v svoji sobici naglo preoblekla in prinesla livrejo v sprejemnico.

»Vitezovič že spi,« je zašepetal Gražar in tiho zaprl vrata v sosedno sobo.

**KMETIJSKA ZADRUGA »KRKA«
NOVO MESTO**

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo sledečih osnovnih sredstev:

**kombajn ZMAJ 630,
traktor in kosilnica Ferguson,
več puhalnikov za seno,
dvobrazdnih plugov,
dvodelnih bran
in elektromotorjev
ter raznih kmetijskih strojev
in orodja.**

Licitacija bo v nedeljo, 27. julija 1969, na farmi Zalog pri Novem mestu. — Ob 8. uri bo licitacija za družbeni, ob 9. uri pa za zasebni sektor.

Interesenti bodo morali pred začetkom položiti kavcijo v višini 10-odst. vrednosti osnovnega sredstva, katerega nameravajo licitirati.

NOVOTEKS

tekstilna tovarna, NOVO MESTO

važi
k sodelovanju

**KV KUJARJA oz. KV KUJARICO
za menzo v enoti predilnica I
v Metliki**

Zaželena praksa v vodenju kuhinje. — Prijave sprejema kadrovskega oddelka tekstilne tovarne NOVOTEKS, Novo mesto.

Po sklepu delavskega sveta
PREHRANE, izvoz-uvoz, Ljubljana

sprejmemo v uk

10 MESARJEV - PRODAJALCEV

Pogoj je uspešno končana osemletka.

Kadrovska služba bo prošnje, katerim priložite šolsko spričevalo o končani osemletki, sprejemala do 6. 8. 1969 na naslov PREHRANA, izvoz-uvoz, Ljubljana, Kersnikova 2, kadrovsko-socialna služba.

PREHRANA
EXPORT - IMPORT - LJUBLJANA

OBVESTILO UPRAVE DOMA

**DUŠANA REMIHA
V KOČEVJU**

Učenci vseh, šol, ki žele priti

v šolskem letu 1969/70

v dom DUŠANA REMIHA v Kočevju,
naj čimprej vložijo PROŠNJE za sprejem, najkasneje
pa do 31. julija 1969.

UPRAVA DOMA

Frutella

**IZOBRAŽEVALNI CENTER
LITOSTROJ
LJUBLJANA, Djakovičeva 53**

objavlja, da so še prosta mesta
v poklicni šoli za poklice:

**LIVAR,
STROJNI KLJUČAVNIČAR,
KONSTRUKCIJSKI
KLJUČAVNIČAR,
STRUGAR, REZKALEC**

Učenci, ki so uspešno končali osemletko in imajo veselje do enega izmed navedenih poklicev, naj se prijavijo do vključno 25. avgusta 1969. Prijave (obrazec DZS 1.20, kolkovan z 0,50 din) sprejema tajništvo izobraževalnega centra (telefon št. 56-021, interno 417) vsak dan, razen sobote. Priložiti je treba še originalno spričevalo o uspešno dokončanem osmem razredu osnovne šole, knjižico »Izkaz o uspehu in vedenju«, in kdor želi prebivati v domu, mora priložiti tudi prijavo za sprejem (obrazec DZS 1.74).

V SREDO, 27. avgusta, ob 7. uri bo krajši psihotehnični preizkus in pregled znanja iz matematike ter slovenskega jezika (jezikovni del). S seboj prinesite pisalni pribor, zdravstveno izkaznico in zdravstveno dokumentacijo (kartoteko) pristojne ambulante.

Učenci prejmejo v času šolanja mesečno nagrado od 55,00 do 95,00 din v I. letniku, od 65,00 do 105,00 din v II. letniku in od 75,00 do 115,00 din v III. letniku. Višina nagrade je odvisna od učnega uspeha. Livarji, varilci in konstrukcijski ključavničarji prejmejo v času, ko so na učnih mestih v podjetju, dvojne nagrade.

Del oskrbnine v internatu krije podjetje, tako da znaša delež staršev 180,00 din, pa se ta znesek se zmanjša za prej navedeno mesečno nagrado.

Izvršni odbor

**TEMELJNE IZOBRAŽEVALNE
SKUPNOSTI TREBNJE**

razpisuje

ŠTIPENDIJE

za študij na ustreznih višjih in srednjih
šolah, in sicer za:

- matematiko-fiziko: 1 štipendijo
- zgodovino-zemljepis: 1 štipendijo
- tehnični pouk - fiziko: 1 štipendijo
- defektologijo: 2 štipendiji
- likovni pouk: 2 štipendiji
- glasbeni pouk: 3 štipendije
- telesno vzgojo: 1 štipendijo
- vzgojiteljice: 2 štipendiji

Prednost imajo kandidati višjih letnikov in z boljšimi učnimi uspehi. Razpisu je treba priložiti življenjepis in zadnje spričevalo. Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

Razpisna komisija

OSNOVNE ŠOLE ARTICE

razpisuje delovno mesto

učitelja za slovenski jezik

za določen čas: od 1. 9. 1969 do 30. 6. 1970.

Pogoj: predmetni učitelj slovenskega jezika. — Stanovanje v bloku na razpolago.

Hermelika

KOMUNALNI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE - NOVO MESTO

razpisuje

na podlagi 10. člena zakona o prometu z zemljišči in stavbami (Ur. list SFRJ št. 43/65)

JAVNO DRAŽBO

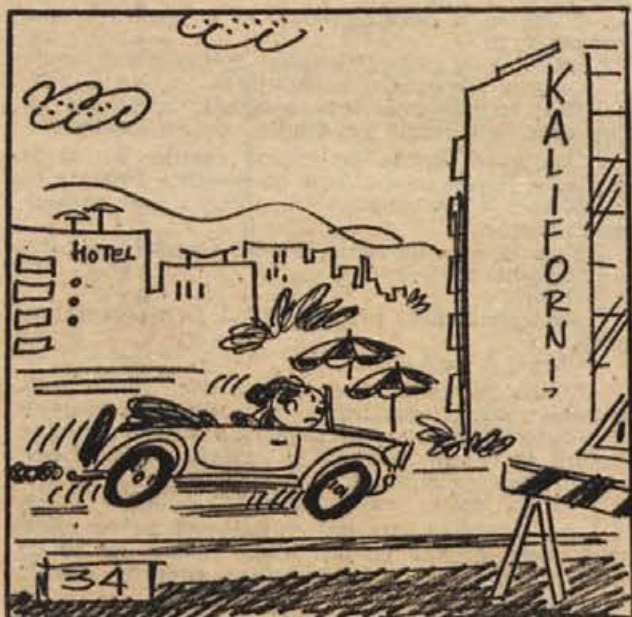
za prodajo poslovnostanovanjske hiše z garažo v Črnomlju, Ulica 21. oktobra št. 13, za izklicno ceno 113.618 Ndin.

Javna dražba bo v petek, 25. julija 1969, ob 9. uri na kraju samem.

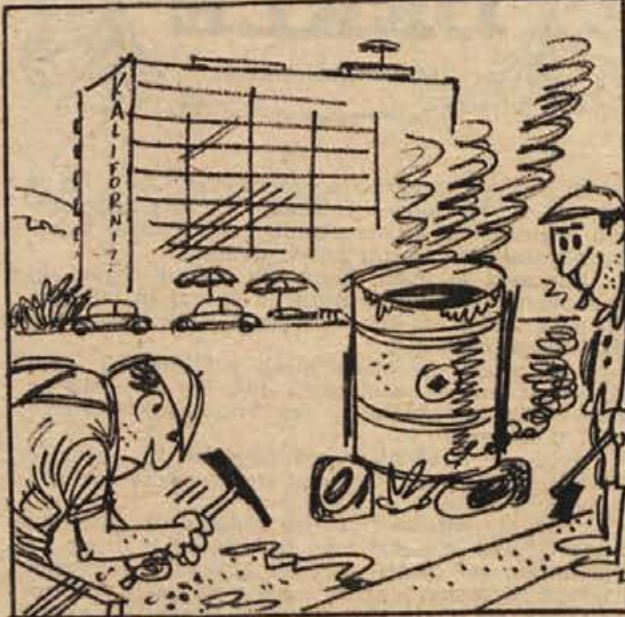
Eno uro pred pričetkom dražbe je treba položiti varščino v znesku 1.100 Ndin.

Vse druge informacije dobe zainteresirani na sedežu zavoda, Novo mesto, Glavni trg 7.

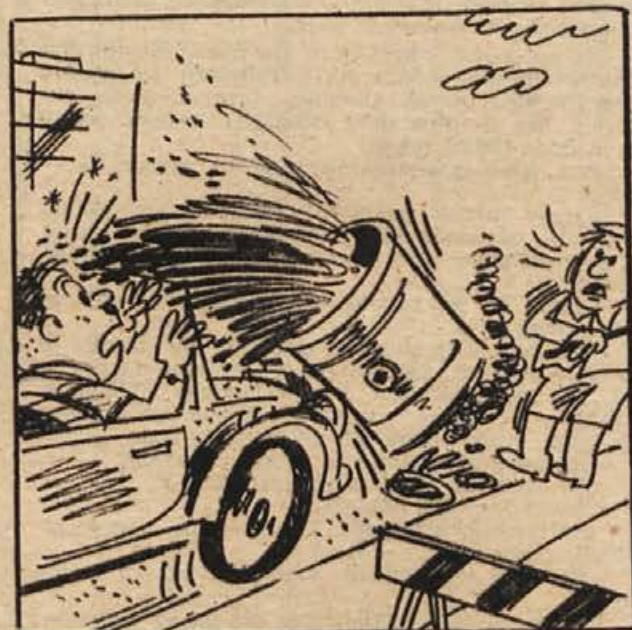
PARADIŽNIK ZA VOLANOM Oglašujte v Dol. listu!

34. - »No, tega tekmovanja pa ne smeva zamuditi!« sta dejala Paradižnikova in pognala vozilo v dir, kajti do pol petih je manjkalo bore pet minut! - Paradižnik je pripravil fotografski aparat. - Naglica ni vselej dobra! - Tako so menili tudi možakarji, ki so zložno in temeljito krpali

cestiše pred hotelom Kalifornija. Pričeli so z deli pozimi, nadaljevali spomladi, in danes ob pol petih so pravkar segreli sod asfalta, da ga polijejo na cestišče. Klara je v lhti pridrvela izza ovinka; izvolitve vsekakor ni hotela zamu-

diti - in v naglici spregledala sod na cesti! - Čof! Pljusnilo je silovito, čez avto in na smrtni sedež! Ni bilo moči takoj ustaviti. Avto je zapeljal na plažo pred množico. - Orkester je pravkar zaigral...

Zlatorog PRESENEČA

Pred vojno so največje presenečenje povzročila kvalitetna Zlatorogova pralna mila z nagrado v obliki zlatnika.

Odtlej je minilo že dobrih 40 let, zgodbe o Zlatorogovih zlatnikih pa še krožijo med prebivalci številnih krajev naše dežele.

Zdaj zlatniki v Zlatorogovih kvalitetnih pralnih milih znova čaka jo srečne dobitnike. Hkrati bomo s kolekcijami naših proizvodov nagradili tudi dobitnike predvojnih Zlatorogovih zlatnikov.

Naši dragi stari prijatelji, sporočite nam, kako ste v predvojnih letih našli zlatnike, kako ste se ob tem veselili, kakšna usoda je doletela vaše zlate nagrade.

Zlatorog

NAGRAJUJE ZVESTOBO

TELEVIZIJSKI SPORED

- NEDELJA, 20. VII.**
- 9.00 SMOTRA FOLKLORE — direktni prenos (Zagreb)
 - 10.30 KMETIJSKA ODDAJA (Beograd)
 - 11.15 PROPAGANDNA ODDAJA (Ljubljana)
 - 11.20 OTROSKA MATINEJA: Ne navadne dogodivščine Marka Piegusa, Pionirski TV dnevnik (Ljubljana)
 - 12.15 TV KAZIPOT (do 12.35) — (Ljubljana)
 - 18.10 PO DOMAČE Z MILANOM KRIZANOM (Ljubljana)
 - 18.40 APOLLO 11 (do 19.25) — (Mondovizija)
 - 19.25 MLADI LEVI — ponovitev zab. ansambla (Ljubljana)
 - 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
 - 20.45 VIJAJA (Ljubljana)
 - 20.50 VIDEOFON (Zagreb)
 - 21.10 APOLLO 11 — spuščanje na mesec (Mondovizija)
 - 21.35 HUMORESKA — Fantje in dekleta (Beograd)
 - 22.20 SPORTNI PREGLED (JRT)
 - 22.50 PROPAGANDNA ODDAJA »PROGRES« (Beograd)
 - 22.53 TV DNEVNIK II (Beograd)
- PONEDELJEK**
- 6.30 APOLLO 11 — posnetek z meseca (od 9.25 — 11.15) (Mondovizija)
 - 15.00 APOLLO 11 — posnetek dopoldanskega prenosa (Ljubljana)
 - 18.20 FANTASTIČNO POTOVANJE — vmes direktni posnetek z meseca (Ljubljana)
 - 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 - 20.30 VIJAJA (Ljubljana)
 - 20.35 Potrč: Krefl — TV drama (Ljubljana)
 - 22.10 PORTRET BOZIDARJA JAKCA — ponovitev (Ljubljana)
 - 22.30 POROČILA (Ljubljana)
- TOREK**
- 18.15 RISANKA (Ljubljana)
 - 18.20 PAPIRNATI AVLIONI — jugoslovanski film (Ljubljana)
 - 19.50 CIKCAK (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 - 20.30 VIJAJA (Ljubljana)
 - 20.35 FOLKLORNI FESTIVAL — (Ljubljana)
 - 21.45 VELIKI MOJSTRI: Marjan Kozina (Ljubljana)
 - 22.25 POROČILA (Ljubljana)
- 22.30 POSNETEK WATERPOLO TEKME MLADOST: PARTIZAN (Ljubljana)**
- SREDA**
- 17.15 MADZARSKI TV PREGLED (Beograd)
 - 17.45 RASTIMO — oddaja za otroke (Beograd)
 - 18.30 VELIKA PUSTOLOVSCINA — poljudno znanstveni film (Ljubljana)
 - 19.00 PISANI TRAK (Ljubljana)
 - 19.15 POPULARNA GLASBA: Dubrovniške poletne prireditve (Zagreb)
 - 19.45 CIKCAK (za JRT) (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 - 20.30 VIJAJA (Ljubljana)
 - 20.35 ZEMLJA PLESE — zabavno glasbena oddaja (Ljubljana)
 - 21.35 PROFESOR KING — opera (za JRT) (Ljubljana)
 - 22.30 POROČILA (Ljubljana)
- DRUGI SPORED:**
- 17.25 POROČILA (Zagreb)
 - 17.30 KRONIKA (Zagreb)
 - 19.15 POPULARNA GLASBA (Zagreb)
 - 18.30 POLJUDNO ZNANSTVENI FILM (Zagreb)
 - 19.00 ENCIKLOPEDIJA (Beograd)
 - 19.15 POPULARNA GLASBA (Zagreb)
 - 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
 - 20.30 SPORED ITALIJANSKE TV
- CETRTEK**
- 17.30 APOLLO 11 — pristanek — (Mondovizija)
 - 18.30 PIONIRSKI TV DNEVNIK (Ljubljana)
 - 19.00 IZ BEOGRAJSKEGA FESTIVALA KRATKEGA FILMA — »DUNAV FILM« (Ljubljana)
 - 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 - 20.30 VIJAJA (Ljubljana)
 - 20.35 MODA IN BALET (Ljubljana)
 - 21.10 POT V VESOLJE (Ljubljana)
 - 21.50 ORION — serijski film — (Ljubljana)
 - 22.50 POROČILA (Ljubljana)
- PETEK**
- 18.30 JANE EYRE — serijski film (Ljubljana)

- 19.00 PO SLOVENIJI (Ljubljana)**
- 19.20 NAS GLOBUS (Ljubljana)
 - 19.50 CIKCAK (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 - 20.30 VIJAJA (Ljubljana)
 - 20.35 SUMLJIVA OSEBA — jugoslovanski film (Ljubljana)
 - 21.50 POLETNI QUIZ — oddaja TV Zagreb (Ljubljana)
 - 22.20 POROČILA (Ljubljana)

SOBOTA

- 17.50 NOVE MEODIJE — narodno zabavna glasba (Ljubljana)
- 18.15 M. Machado: UKRADENI CEBULICI — mladinska igra (JRT) — (Ljubljana)
- 19.00 RISANKA (JRT) (Ljubljana)
- 19.15 PODVODNA LOVSKA PRESENEČENJA (Ljubljana)
- 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 20.30 VIJAJA (Ljubljana)
- 20.35 PESEM POLETJA — zabavno glasbena oddaja (Beograd)
- 21.35 REZERVIRANO ZA SMEH (Ljubljana)
- 21.50 INSPEKTOR MAIGRET — serijski film (Ljubljana)
- 22.40 TV KAZIPOT (Ljubljana)
- 23.00 POROČILA (Ljubljana)

DRUGI SPORED:

- 17.25 POROČILA (Zagreb)
- 17.30 KRONIKA (Zagreb)
- 17.45 NARODNA GLASBA (Beograd)
- 18.15 MLADINSKA IGRA (Ljubljana)
- 19.15 SPREHOD SKOZI ČAS (Beograd)
- 19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)
- 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
- 20.30 SPORED ITALIJANSKE TV

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisen glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 18. JULIJA: 8.05 Operna matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Lojze Hrček: Vpliv dušila na razvoj gozdne plesni. 12.40 Čez polja in potoke. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.25 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Človek in zdravje. 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Dobri znanci. 20.00 Dobimo se ob isti uri. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 19. JULIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.20 »Čez travnike zelenes. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.40 Kmetijski nasveti — Ivan Benko: Skrbimo za boljše higieno mleka. 12.40 Z domačimi ansambli in pevec. 13.30 Priporočajo vam. 14.25 Polke in valčki z Dunaja. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 »Top-pops 11«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Slavka Znidaršiča. 20.00 Sobotni večer z napovedovalko Natašo Dolenc — vmes ob 20.30 Zabavna radijska igra — Claude Aveline: »Redni potnik na linijski us — III. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 20. JULIJA: 4.30—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Mirče Sušmel: »Tisto o luni in bučah. 9.05 Srečanja v studiu 14. 10.05 Se pomnite, tovariši... Ivanka Koruza: Tudi plameni niso ustavili upora. 10.30 Pesmi borbe in dela. 10.50—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 13.30 Z novimi ansambli domačih viš. 13.40 Nedeljska reportaža. 15.30 Humorska tega tedna — Lazarček iz Tormesa — I. 16.05 »Po domače. 17.05 Nedeljsko športno popoldne. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Jugotonove glasbene razglednice. 20.00 »V nedeljo zvečera. 22.15 Zaplešite s nami.

PONEDELJEK, 21. JULIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.05 Za mlade radovedneže. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Milko Breznik: Najnovejša sredstva za varstvo vinske trte. 12.40 Majhen

koncert pihalnih orkestror. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 »Signalis. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Pavla Kosca. 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije. 21.30 Melodije z orkestrom Mantovani. 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 22. JULIJA: 8.05 Radijska igra za otroke — Branka Jurca-Joza Zagore: »Gregec in koblice. 9.05 Melodije za razvedrilo. 10.05 Pesmi o domovini po-

jo naši najmlajši. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Opoldanski divertimento. 13.15 Zabavna glasba. 13.40 Tone Krašovec: Mi in naša republika. 15.05 220 voltov za vroče poletje. 16.00 Humor v partizanih. 16.20 V ritmu polke in valčka. 18.00 Radijska igra — Ciril Kosmač-Mitja Mejak: Smrt nedolžnega velikan. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom

Zadovoljni Kranjci. 20.00 Zaključni večer ciklusa javnih oddaj — »Novi ansambli — nove melodije. 22.15 Za ples in razvedrilo.

SREDA, 23. JULIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.45 Poštinski pozdravi. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Silc: Izbra dosevkov za strnišča. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Mladina sebi in vam. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Koncert opernih melodij. 21.00 Muzik zabavnih melodij. 22.15 S festivalov jazza.

CETRTEK, 24. JULIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.20 Iz zakladnice resne glasbe. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Franc Porstnerič: Vplivi krmiljenja in molže na maščobo mleka. 12.40 Slovenske narodne pesmi in zvezdi; malih vokalnih ansamblov. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Mladina poje. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Četrtekov simfonični koncert. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Dorka Škobermeta. 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napovedov. 21.00 Od Ibsena do Ionesca — Hugo von Hofmannsthal. 22.15 Komorno-glasbeni večer.

ČISTI TON IN JASNA SLIKA — samo z antenami ELRADA!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 18. julija — Miroslav
Sobota, 19. julija — Vincenc
Nedelja, 20. julija — Marjeta
Ponedeljek, 21. julija — Zorka
Torek, 22. julija — Dan vstaje
Sreda, 23. julija — Branislav
Četrtek, 24. julija — Kristina

KINIO

BREZICE:
18. in 19. 7. ameriški film »Hša naše matere«, 20. in 21. mehiški film »Viva Zapata«, 22. in 23. 7. domači film »Peta za sedem«.
CRNOMELJ:
od 18. do 20. 7. ameriški barvni film »Zavezanih očih«, 22. in 23. 7. ameriški barvni film »Kdo se boji Virginije Woolfe«.
KOČEVJE — JADRAN:
od 18. do 20. 7. ameriški barvni film »Strideset morilcev«, 21. in 22. 7. ameriški barvni film »Revolvers iz Rdeče roke«.

23. 7. ameriški barvni film »Lovi na skalpe«.
KOSTANJICA:
19. 7. mehiški film »Pesem je ljubezen Mehike«, 20. 7. italijanski barvni film »Droboj v Teksasu«, 23. 7. angleški barvni film »V popularnem ritmu«.
METLIKA:
od 18. do 20. 7. ameriški barvni film »Ubitalec«, 21. do 20. 7. ameriški barvni film »Najlepši šport za moške«, 23. in 24. 7. nemški film »Plačana ljubezen«.

MIRNA:
19. in 20. 7. »Trije mušketirji — I. del«, 23. in 24. 7. »Trije mušketirji — II. del«.
NOVO MESTO:
od 18. do 20. 7. ameriški barvni film »Dan revolucije«, 21. in 22. 7. angleški barvni film »Quillerjevo poročilo«, 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Zadnji safarj«.
RIBNICA:
19. in 20. 7. angleški barvni film »Teater smrti«.
SEVNICA:
19. in 20. 7. ameriški film »Zlata mrazica«.

SODRAZICA:
19. in 20. 7. francoski barvni film »Angelika — grofica angelova«.
TREBNJE:
19. in 20. 7. ameriški barvni kavbojski film »Vrtni revolucija«, 23. 7. ameriški kavbojski film »Otrok Oklahome«.

CESTNIKE

Dragemu možu in očetu Francu Retlju iz Cegelnice iskrene čestitke za njegov praznik ter še mnogo let želijo žena Marija ter sinovi Ivan in Rudi z družinami.

Dragemu možu, očetu, lastu in staremu očetu Jerneju Zupanciču, mlajšemu iz Mirne peči, ki bo 20. julija praznoval svoj 80. rojstni dan, čestitajo za visoki življenjski jubilej in mu želijo še dosti trdnih let in srečnih dni žena Karolina, hčerki Dragica in Milka, sinova Tone in Jernej, snaha Anka, zeta Jože in Zvone, vnukinje Alenka, Nuška in Sonja ter vnuk Miran.

Dragi tati in stricu Jožefi in Janezu Mandelcu iz Impolj pri Sevnici želijo še mnogo zdravih let ter skorajšnje svidenje Nada iz Nemčije. Lep pozdrav kolegicam Martini, Majdi in Albin!

JULJSKO VREME V PREGOVORIH

Če je na drugi dan julija lepo, tako do konca meseca bo. — Če Cirila in Metoda dež pere, orehe in kostanj z drevja obere. — Če na Marjeto dež lije, seno na travniku gni. — Če na Jakoba dežuje, ostro zimo oznanjuje. — Jakobova ajda in Ožbaltova repa je le redkokdaj lepa.

LUNINE MENE

22. 7. ☾ ob 13.10
29. 7. ☽ ob 03.45

Ekspresno očisti oblačila Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.

PREKLICI

Alojz Tekavčič, Zvirče 15, Struge na Dolenjskem, prepovedujem vsako hojo in pašo kokoši bliznjim sosedom po moji parceli »Maljšica«. Če prepovedi ne bodo upoštevali, jih bom sodno preganjal in hkrati zahteval odškodnino od vsake kokoši po 10 Ndin.

Alojz Mrgole, Sentjerne 121, preklucijem in razglasim besede, ki sem jih govoril 5., 6. in 7. julija 1969, za neveljavne.

Martin Kraševc, Brusnice 74, prepovedujem hojo, pašo živine in kokoši po moji njivi, dvorišču in vrtu. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Franc Cvelbar iz Vrha 3 pri Sentjerneju prepovedujem Lesnjaku, Martinčiču Hostu in Pirkovi vožnjo po gozdu v Poklu. Kdor te prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Franc Kovač, Bršljin 21, Novo mesto, prepovedujem pašo kokoši in delanje kakršnekoli škode po mojem travniku v Prečni. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

Sčetke za loščilce in za sesalce za prah obnavlja ščetarstvo Armlo, Ljubljana, Tržaška 52.

ANSAMBEL Lojzeta Slaka bo gostoval v nedeljo, 20. julija, v Beli cerkvi na vrhni vesolci. Pričetek ob 17. uri z bogatim srečelovom. Vabljeni!

VAHVAL

Ob težki izgubi dragega očeta, starega očeta

JANEZA AVŽINA

iz Ragovega

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem sorodnikom in sosedom ter vsem, ki so nam izrazili sožalje. Posebno na zahvala ZB — teren Zablja vas za podarjeni venec.

Zalujoča žena Francka ter hčerka in sinovi z družinami
Ragovo, 14. julija 1969

Ob nepričakovani in boleči izgubi našega dragega sina in brata

JANKA PERKA

iz Drenovca pri Vinici,

ki se je zmirno ponesrečil med služenjem vojaškega roka, se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje in nam izrekli sožalje, ter vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali in z nami sočustvovali. Zahvaljujemo se tudi grančarjem karavie Gusinje za spremstvo in venec, prebivalcem mesta Plav za venec, vojakom garnizona Črnomelj za častno stražo in udeležbo pri pogrebu.

Zalujoči: oče, brat Jure, brat Jože z družino, sestra Anica z družino, sestra Barica z družino in drugo sorodstvo
Drenovec, Dragatuš, Metlika
Marbach

Izgubili smo dragega brata, starega komaj 27 let,

ANTONA KOBETA

Iskreno se zahvaljujemo Alojzu Turku iz Sel in drugim, ki so pomagali, da bi mu ohranili življenje, ter vsem, ki so pokojniku darovali vence in ga pospremili k preranemu grobu.

Zalujoči: bratje Jože, Janez, Matija; sestre Marija, Ana, Pepca in Angelca ter vse drugo sorodstvo

Ob nenadni smrti naše mame

MARIJE ŠTRUMBELJ

z Vinkovega vrha

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in nam darovali vence in cvetje, sosedom, sorodnikom in prijateljem. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini iz Smihela in Zuh.

žemberka, podjetju NOVOLES-TDP in Cestnemu podjetju iz Novega mesta za denarno pomoč. Zalujoči: mož Janez, sinovi Franc, Lojze, Ivan, Jože z družinami ter hčerke Marija, Reka in Ana z družinami.

Ob tragični smrti našega dragega moža, očeta, sina in brata

MARTINA RIFLJA

elektromehanika

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje ter vsem darovalcem vencev in cvetja. Zahvaljujemo se tudi kolektivoma splošnega gradbenega podjetja Pionir, Novo mesto, tovarni zdravil Krka, Novo mesto, ter vsem, ki so pokojnika spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: žena sinova, mama in sestra z družino

Ob težki izgubi naše drage mame, sestre, stare mame in tete

ROZALIJE ŽABKAR

iz Stare Bučke

se od srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sovaščanom, ki so nam na kakršenkoli način pomagali za časa bolezni, nas tolažili in nam izrekli sožalje ob smrti ter pokojnico spremlili na zadnji poti in jo obšli s svetlem.

Zalujoči otroci: Ivan, France, Rudolf in Rozi z družinami ter drugo sorodstvo

Stara Bučka, Zabnica, Kranj
Zagreb.

Ob tragični izgubi dragega moža, očeta, brata, svaka in strica

ANTONA ŠKALERJA

iz Loče pri Dobovi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili v njegov zadnji dom in počastili njegov spomin z lepimi veneci in cvetjem ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala kolektivom SVSD Novo mesto — Catež, obratu vrtnarje Catež, Agrarji Brežice, gasilskemu društvu Loče godbi na pilnala Loče in govornikom tov. Ausku in Jurmanu za poslovljene besede ob odprtem grobu. Hvala vsem dobrim sosedom ki so nam prihiti na pomoč v težkih trenutkih, posebno zahvala pa velja za vso skrb in posrčevanje sosedom Zibertovim ter prečistilemu gospodu župniku za spremstvo v zadnji dom.

Zalujoči: žena Justina, otroka tre-na in Tonče, sestre in bratje ter drugo sorodstvo.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ISCEN gospodinjstvo pomočnico. Hrana in stanovanje v hiši. Plača dobra. Marta Okršlar, Vižmarje 86 c, Ljubljana.

SPREJMEMO FANTA za priučetev pekarske stroje. Hrana in stanovanje v hiši. Pekarna Omerzel, Krško.

NUDIM ZAPOSILITEV vodovodnega instalaterja, mlajšega, prostega vojašine ter zmožnega vseh del. Ostalo po dogovoru. Zglašite se pri: Radu Jelenu, vodovodnem instalaterju, Krško.

ZA OSEBNO VARSTVO otroka na domu iščem pošteno žensko. Vili Pavlič, Partizanska 3, Novo mesto.

SPREJMEM pomočnika in vajenca krojaške stroje. Naslov v upravi lista. (1371/69)

VAJENCA sprejme takoj pekarna Silvnik, Brežice. Oskrba v hiši.

SPREJMEM vajenca za kovaško stroko. Jože Kogovšek, Vodnikova c. 295, Ljubljana.

FRIZERSKO VAJENKO, ki ima veselje do poklica, sprejemam. Prizer Lavrinšek, Krško.

SAMOSTOJNO GOSPODINJO za dopolnilsko pomoč v gospodinjstvu išče 4-članska družina (otroka: 4 mesece in 3 leta). Pomudbe pod 500 din.

SPREJMEM vajenca za lučitev v vodovodni instalaciji in centralni kurjavi. Kandidat mora imeti uspešno končano osemletko in ne sme biti starejši od 17 let. Vodovodno instalaterstvo Anton Zonta, Zablja vas 65, Novo mesto

SLUŽBO IŠČE

POSTENO in pridno 19-letno kmečko dekle z uspešno končano osemletko išče stalno zaposlitev. V prostem času pomaga najraje v kuhinji. Naslov v upravi lista. (1386/69)

POSEST

PRODAM gradbeno parcelo v Regerči vasi. Anton Saje, Regerča vas 28, Novo mesto.

PRODAM HIŠO z vrtom in vinogradom (25 arov zemlje) 15 minut od Dol. Toplice, Marija Pakar, Gor. Gradišče 3, Dol. Toplice.

PRODAM HIŠO in 4 ha njiv, travnikov in gozdov ali tudi brez zemlje. Vse je zraven avtoobusne postaje na ravlini. V hiši je vodovod, elektrika in vse pritlikline. Je zelo ugodno za vikend ali za upokojece; mir in čist zrak, pozimi brez snega in potresov. Cena po dogovoru. Anica Kobal, Ponikve 10, Sekana.

PRODAVA najhno posestvo 4 ha v Pijavicih skupaj s hišo, ki je ob cesti in poleg železniške postaje, po zelo ugodni ceni. Interesanti naj se ogledajo na naslov: Franc in Marija Damjan, Pijavice 9 pri Triskcu.

PRODAM gradbeno parcelo na Polci, dograjeno do prve plošče, v izmeri 954 m². Polzeve se pri Alojzu Starcu, Polšca 32, Krško.

KUPIM hišo (lahko delno vseljava) s nekaj obdelovalne zemlje. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Najugodnejša ponudba«.

UGODNO PRODAM novo stanovanjsko hišo z ostalimi pritliklinami. Voda in elektrika v hiši, dostop močen z vsemi vozili. Oddaljeno 11 minut od železniške postaje Jernica. Cena zelo ugodna. Anton Švigelj, Kresniška Poljana 50, Kresnice.

ZARADI STAROSTI oddam v

oskrbo gospodarsko poslopje, 6 arov zemlje, lep sadni vrt, vino, grad, dva gozda, njive in travnike. Cesta do hiše. Alojz Dolinšek, Skovce 8, Tržašče na Dolenjskem.

PRODAM

BILJARD, nov, avtomatski, prodam. Ivan Zupancič, Cesta krških žrtov 139, Krško.

UGODNO PRODAM 2 nova zemeljska kablja dolžine 23 m (4 in 2,5 kvadratna), oba štirilina. Naslov v upravi lista (1360/69).

PRODAM skedenj na Brodu pri Novem mestu. Naslov v upravi lista. (1337/69).

PRODAM košono nemške detelje. Hrovat, Ul. Mirana Jarca 10, Novo mesto.

ZELEZNI poravnalni stroj prodam. Franc Retelj, Dol. Kamenca, Novo mesto.

PRVOVRSTEN cvetlični med in deset rojev prodam. Kastelo, Trdinova 5A, Novo mesto.

ZARADI SELITVE prodam dobro ohranjeno pohištvo: spalnico, dnevno sobo, samsko sobo in kuhinjo. Ogled 19. 7. 1969 od 16. do 18. ure in v nedeljo od 10. do 11. ure. Darko Prijatelj, Novo mesto, Cankarjeva 32.

PRODAM kozolec v Mačkovcu pri Novem mestu. Naslov v upravi lista (1355/69).

PRODAM skoraj nov globok italijanski otroški voziček. Marija Prepadnik, Šmarje, n.h., Sevnica.

PRODAM mlatlino Jožek, širina bobna 72 cm, stresa in čisti z električnim motorjem 17,5 KS na vozu ali brez motorja, in dvosono traktorsko prikolico (3 tone) Ivan Zupancič, Cesta krških žrtov 139, Krško.

PRODAM šivalni stroj znamke Jax v furnirani omarici, dobro ohranjen. Valantičeva 4, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno mlatlino, ki čisti tudi žito. Vprašajte pri Potokarju, Stari trg 24, Trebnje.

PRODAM dobro ohranjeno spalnico. Cavičič, Novo mesto, Ljubljanska cesta, stolpč 1.

PRODAM gradbeni načrt za enodružinsko hišo velikosti 10 x 14,5 metra. Peter Rus, Novo mesto, Karlovska 2.

UGODNO PRODAM nemški šotor. Stane Lavrinšek, Krško.

MOTORNA VOZILA

MOTORNKOLO Prima 150 cc v voznem stanju, dobro ohranjeno, prodam. Jože Knafele, Smihel 21, Novo mesto.

PO UGODNI CENI prodam fičko. Naslov v upravi lista. (1347/69).

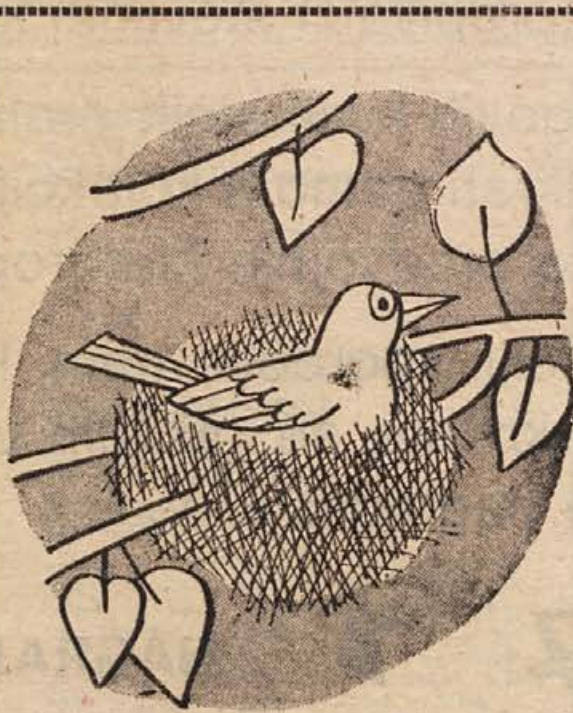
ZARADI ODHODA k vojakom prodam Fiat 750, letnik 1964. Naslov v upravi lista. (1385/69).

RAZNO

TOVARISICA, ki je izgubila kuverto s nekaj denarja, jo dobi pri Janu Klemenčiču, Zidinja vas 41, Otočec ob Krki.

FRED JEDJO in po njej morate misliti morda na svoj šelodec, če ga zdravite brezuspešno z raznimi zdravili. Ste že poskusili s prekušenim in učinkovitim naravnim zdravilom — z rožnastim DONAT vročcem? Zahvaljate ga v trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri trgovskem podjetju HMEJLNJIK, STANDARD (MERCATOR) in pri DOLENJCI.

ZA LEPA in moderna poročna prstana se vam splača pot v Ljubljano k zlatarju v Gosposki 5 (poleg univerze).

Temu ni treba namensko varčevati, toda če hočete kaj več kot gnezdo na veji, začnite namensko varčevati že ta teden!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA v Novem mestu

je uvedla posebno namensko varčevanje za nakup, graditev in obnovo stanovanj

Lastno stanovanje si lahko pridobite z varčevanjem, z vezanjem sredstev delovne organizacije ter s posojilom banke!

Vključujte se v novo obliko varčevanja! — Vsa pojasnila dobite brezplačno pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu ter pri njeni podružnici v KRŠKEM, kakor tudi v obeh ekspoziaturah: v TREBNJEM in v METLIKI.

Hranilno knjižico DBH lahko dobite tudi pri vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge

— navadne po **6 %**
— vezane do **7,5 %**

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konferen-
ce SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Rina Bačar, Slavko Doki, Miloš Jakopc, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Primo, Jožica Teppey in Ivan Zoran Tehlični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 Ndin (3200 Sdin), polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 62,50 novih dinarjev (6.250 Sdin) oz. 5 ameriških dolarjev ali ustrežna druga valuta v vrednosti 5 ameriških dolarjev — Tekuči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-9 — **NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:** Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068)-21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska OP »Delos« v Ljubljani